
รายงานการวิจัย

เรื่อง

การติดตามผลบัณฑิต

หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เพื่อการพัฒนาหลักสูตรสำหรับสังคมฐานความรู้

คณะผู้วิจัย

อรทัย	วาริสอาด
เทอดศักดิ์	ไม้เท้าทอง
นุชรี	ตรีโลจน์วงศ์
พัชร	พิพิธกุล
ศศิพิมล	ประพินพงศกร

พ.ศ. ๒๕๕๒



ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มีนาคม 2552

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

งบประมาณเงินรายได้ (รายได้คณะมนุษยศาสตร์)

ประจำปีงบประมาณ 2549

**Graduate Follow-up Study of the Bachelor Program
in Library and Information Science,
Srinakharinwirot University for Curriculum Development
in a Knowledge-based Society**

By

Miss Aurathai	Wareesa-ard
Mr. Therdsak	Maitaouthong
Miss Nusharee	Trelojwong
Miss Patchara	Pipitkul
Miss Sasipimol	Prapinpongsakorn



**Department of Library and Information Science,
Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University**

This research was funded by Srinakharinwirot University.

March 2009

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง: การติดตามผลบัณฑิตหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อการพัฒนาหลักสูตรสำหรับสังคมฐานความรู้

ชื่อผู้วิจัย: นางสาวอรัญญา วารีสอาด	หัวหน้าโครงการ
นายเทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง	ผู้วิจัยร่วม
นางสาวนุชรี ตรีโลจน์วงศ์	ผู้วิจัยร่วม
นางสาวพัชร พิพิธกุล	ผู้วิจัยร่วม
นางสาวศศิพิมล ประพินพงศกร	ผู้วิจัยร่วม

หน่วยงาน: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ รวมทั้งความคิดเห็นของผู้จ้างงานเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ รวมทั้งศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ ทั้งนี้ ได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ 3 ประการ คือ 1) ความพึงพอใจกับความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์ มีความแตกต่างกัน 2) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อเนื้อหาวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ แตกต่างกันไป 3) บัณฑิตที่มีสถานภาพหลังสำเร็จการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อเนื้อหาวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ แตกต่างกันไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามสำหรับผู้จ้างงานบัณฑิต และแบบสอบถามสำหรับบัณฑิต การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า t-test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้จ้างงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62.2) มีตำแหน่งงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่บรรณารักษ์ และสังกัดหน่วยงานที่ไม่ใช่ห้องสมุด ผู้ตอบแบบสอบถามพึงพอใจต่อบัณฑิตในระดับมากในด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ส่วนความคาดหวังต่อบัณฑิตก็อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ในด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม สำหรับความพึงพอใจที่เป็นจริงกับความคาดหวังของผู้จ้างงาน

ไม่แตกต่างกัน ความคิดเห็นของผู้จ้างงานเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์มากที่สุด เพื่อรองรับสังคมฐานความรู้ คือด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความสามารถ ในการบริหารจัดการองค์กร และด้านความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบัณฑิต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.4) เป็นเพศหญิง จำนวนบัณฑิตส่วนใหญ่ที่ทำงานเกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุด/ ศูนย์สารสนเทศ มีจำนวนเท่ากัน บัณฑิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.4) ทำงานในหน่วยงานเอกชน และส่วนใหญ่ (ร้อยละ 50) ได้รับเงินเดือน ประมาณ 10,001-15,000 บาท ต่อเดือน บัณฑิต ส่วนใหญ่นำความรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ไปใช้ในระดับมาก 13 รายวิชา ระดับปานกลาง 16 รายวิชา และระดับน้อย 1 รายวิชา การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรชี้ให้เห็นว่า สถานภาพหลังจาก สำเร็จการศึกษาของบัณฑิต และปีที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษาไม่มีผลต่อความเห็นต่อเนื้อหารายวิชา ในหลักสูตร สำหรับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อรองรับสังคมฐานความรู้ ไม่แตกต่างจากความคิดเห็นของผู้จ้างงาน

Abstract

Title: Graduate Follow-up Study of the Bachelor Program in Library and Information Science, Srinakharinwirot University for Curriculum Development in a Knowledge-based Society

Research Team:	Miss. Aurathai Wareesaard	Head
	Mr. Therdsak Maitaouthong	Member
	Miss. Nusharee Trelojwong	Member
	Miss. Patchara Pipitkul	Member
	Miss. Sasipimol Prapinpongsakorn	Member

Department: Department of Library and Information Science, Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University

The purpose of this research was to determine the employers' satisfaction and expectation towards the graduates of the Bachelor Program in Library and Information Science, Srinakharinwirot University and their desirable characteristics. The research also aimed at studying graduates' opinions of the applicability of course content in the program and desirable characteristics of library and information science graduates. The results of the study will be used for program planning, evaluation and development to meet the employers' demand in a knowledge-based society.

The research hypotheses included: 1) A gap existed between the employers' satisfaction and expectation towards the graduates; 2) Graduates who completed the program in different years had different opinions about course content in the program; and 3) Graduates who had different work status had different opinions about course content in the program.

Data obtained from the employers' questionnaire and graduates' questionnaire were analyzed using SPSS. Statistics applied includes percentage, means, standard deviation and t-test.

The findings showed that the majority of the employers (62.2%) were not librarians and worked in non-library organizations. The gap between employers' satisfaction and expectation towards the graduates did not exist. Both their satisfaction and expectation towards the graduates were at high level. The desirable characteristics of graduates in the

knowledge-based society included personality and human relationship; knowledge and competencies in organizational management; and knowledge and skill in information technology. The findings also indicated that the majority of the graduates (60.4%) were female. The percentages of graduates who worked in libraries or information centers and non-library organizations were balanced. Over half of the graduates (57.4%) worked in the private sector. Fifty percent of the graduates received monthly salary ranging from 10,001 to 15,000 Baht. Regarding the applicability of the course content to their work, most graduates found 13 courses in program applicable to their work at high level, 16 courses at moderate level, and only 1 course at the lowest level. The analysis of relationships between variables showed that different year of completion and different work status of the graduates did not affect their opinions about course content in the program. The graduates' opinion towards desirable characteristics of graduates was similar to that of the employers.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ ของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ (รายได้คณะมนุษยศาสตร์) ประจำปีงบประมาณ 2549 ต้องขอขอบคุณ คณะมนุษยศาสตร์และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณ ในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา ที่กรุณาให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูล และอาจารย์ ดร.อารีย์ ชื่นวัฒนา ที่กรุณาช่วยตรวจแก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

นอกจากนี้ ต้องขอขอบคุณบัณฑิตของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549 และปีการศึกษา 2550 รวมทั้งผู้จ้างงานบัณฑิตที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ทำให้ได้ข้อมูล ความคิดเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ซึ่งเป็นผลให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ครบถ้วนมากที่สุด

สุดท้าย ต้องขอขอบคุณห้องสมุด ได้แก่ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ และหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ตลอดจนฐานข้อมูล ออนไลน์ต่าง ๆ และแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรสารสนเทศสำคัญ ที่ช่วยให้งานวิจัยชิ้นนี้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
	ความสำคัญของการวิจัย.....	2
	ขอบเขตของการวิจัย.....	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
	สมมติฐานการวิจัย.....	4
	ผลสำเร็จของการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
	หน่วยงานที่จะนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์.....	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
	ความหมายของคำว่า "สังคมฐานความรู้".....	6
	บุคลากรสารสนเทศในยุคสังคมฐานความรู้.....	8
	หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์	
	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	13
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
	การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	48
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	83
สรุปผลการวิจัย	84
อภิปรายผล.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	94
บรรณานุกรม.....	95
ภาคผนวก.....	99
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม เรื่อง การติดตามผลบัณฑิตหลักสูตร บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อการพัฒนาหลักสูตรสำหรับสังคมฐานความรู้ (สำหรับผู้จ้างงานบัณฑิต).....	100
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม เรื่อง การติดตามผลบัณฑิตหลักสูตร บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อการพัฒนาหลักสูตรสำหรับสังคมฐานความรู้ (สำหรับบัณฑิต).....	109
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	114

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลของผู้จ้างงาน จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	54
2 ข้อมูลของผู้จ้างงาน จำแนกตามลักษณะและอายุการดำเนินงาน ของหน่วยงาน.....	54
3 ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ฯ ในด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ/ วิชาการ.....	55
4 ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ฯ ในด้านคุณธรรมและจริยธรรม.....	56
5 ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ฯ ในด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์.....	57
6 ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ฯ ในด้านทัศนคติต่องานที่ทำ.....	58
7 ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ฯ ในด้านความรับผิดชอบ ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ.....	59
8 สรุปความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ฯ ในด้านต่าง ๆ โดยรวม.....	60
9 การเปรียบเทียบความพึงพอใจกับความคาดหวังของผู้จ้างงาน ที่มีต่อบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์ฯ ในด้านต่าง ๆ.....	61
10 ความคิดเห็นของผู้จ้างงานเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ในด้านความรู้ความสามารถ ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ.....	64
11 ความคิดเห็นของผู้จ้างงานเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ในด้านความรู้ความสามารถ ในการบริหารจัดการองค์กร.....	65
12 ความคิดเห็นของผู้จ้างงานเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ในด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์.....	66
13 สรุปความคิดเห็นของผู้จ้างงานเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต ที่พึงประสงค์เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ในด้านต่าง ๆ โดยรวม.....	67
14 สถานภาพของบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์ฯ.....	69

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
15	ความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหารายวิชา ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์.....	71
16	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหารายวิชา ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ฯ จำแนกตามปีสำเร็จการศึกษา.....	73
17	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหารายวิชา ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ฯ จำแนกตามสถานภาพการทำงาน.....	75
18	ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ในด้านความรู้ความสามารถ ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ.....	77
19	ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ในด้านความรู้ความสามารถ ในการบริหารจัดการองค์กร.....	78
20	ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ในด้านบุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์.....	79
21	สรุปความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต ที่พึงประสงค์เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ในด้านต่าง ๆ โดยรวม.....	80

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในระดับปริญญาตรีของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เริ่มดำเนินการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 หลังจากได้รับการอนุมัติจากทบวงมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2542 ทั้งนี้สืบเนื่องจากการปรับเปลี่ยนหลักสูตรครั้งใหญ่ โดยแต่เดิมมุ่งเน้นการศึกษาเฉพาะด้านบรรณารักษศาสตร์เพียงอย่างเดียวมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 และมุ่งผลิตบรรณารักษ์สำหรับห้องสมุดโรงเรียน ในครั้งนั้นเป็นการปรับเนื่องจากผลกระทบของการปรับเปลี่ยนเข้าสู่ยุคสังคมสารสนเทศ (Information society) นั่นเอง

แต่มาบัดนี้ได้ก้าวเข้าสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge-based society) ดังนั้นทางภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์จึงเห็นว่า ควรปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าวให้ก้าวทันสังคมฐานความรู้ ทั้งนี้จำเป็นต้องดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามผลการผลิตบัณฑิตที่ใช้หลักสูตรดังกล่าว จากทั้งตัวบัณฑิตเองและผู้จ้างงานบัณฑิต เนื่องจากการติดตามผลบัณฑิตทำให้ได้ข้อเท็จจริงในส่วนของผู้จ้างงานว่าพอใจกับบัณฑิตที่สถาบันผลิตให้เพียงใด ได้ข้อเท็จจริงจากบัณฑิตถึงสาระประโยชน์ในการนำไปประกอบอาชีพ รวมทั้งปัญหาหรืออุปสรรคในการเรียนและการใช้หลักสูตร นอกจากนี้ยังได้ข้อเท็จจริงจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม อีกทั้งเพื่อการดำรงอยู่ของสถาบัน รวมถึงความสำคัญและบทบาทการจัดการหลักสูตรสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในยุคสังคมฐานความรู้แห่งต้นศตวรรษที่ 21 นอกจากนั้นการวิจัยหลักสูตรยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอีกด้วย

สำหรับในต่างประเทศ พบว่า ในระยะ 3 ทศวรรษที่ผ่านมา การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องส่งผลให้โรงเรียนบรรณารักษศาสตร์ในสหรัฐอเมริกาพัฒนาและเปลี่ยนชื่อหลักสูตรไปเป็นหลักสูตรต่าง ๆ กัน เช่น บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ สารนิเทศศาสตร์ สารนิเทศศึกษา สารนิเทศและเทคโนโลยี บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศึกษา การจัดการสารสนเทศและระบบ เป็นต้น รวมทั้งมีการจัดโปรแกรมการศึกษาที่หลากหลายในระดับต่าง ๆ สำหรับการเรียนการสอนด้านสารสนเทศในประเทศไทยนั้น มิได้จัดอยู่ในสายศิลปศาสตร์หรือมนุษยศาสตร์เท่านั้น แต่มหาวิทยาลัยของรัฐบางแห่งเปิดเป็นหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศทางธุรกิจ เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการระบบสารสนเทศ วิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบและการจัดการสารสนเทศ เป็นต้น

นอกจากนี้ ด้วยความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการเทคโนโลยีสารสนเทศ การปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินงานและบริการของสถาบันสารสนเทศ รวมทั้งนักวิชาชีพสารสนเทศ ระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการเปลี่ยนแปลงสภาพจากสังคมสารสนเทศเป็นสังคมฐานความรู้ ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นสังคมที่มีการเข้าถึงและใช้ประโยชน์อย่างสูงจากเครือข่ายสารสนเทศ ตลอดจนสร้างมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรมใหม่ ๆ จากความรู้ของบุคลากร สิ่งเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญยิ่งต่อการผลิตบัณฑิตสารสนเทศที่มีความรู้ ความสามารถ และคุณสมบัติที่สอดคล้องกับการพัฒนาทางวิชาการและความต้องการของตลาดวิชาชีพสารสนเทศที่มุ่งเน้นคุณภาพระดับสากล ดังนั้น ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงต้องกำหนดแนวทางที่ชัดเจนเกี่ยวกับการทบทวน การปรับปรุงหลักสูตร การดำเนินการหลักสูตรและการผลิตบัณฑิตที่จะรองรับสังคมฐานความรู้ในศตวรรษนี้ ทั้งนี้การวิจัยนับเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะแสดงถึงศักยภาพของสถาบัน ตลอดจนทำให้เกิดการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจกับความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้จ้างงานเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับสังคมฐานความรู้
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์
5. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ จำแนกตามปีที่สำเร็จการศึกษา และสถานภาพการทำงาน
6. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้

ความสำคัญของการวิจัย

การติดตามผลบัณฑิตหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่จบการศึกษาแล้ว ทำให้ทราบถึงประสิทธิผลของเนื้อหาวิชาในหลักสูตร ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนและเนื้อหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของภาควิชา อีกทั้งทำให้ทราบคุณภาพของบัณฑิตที่ภาควิชาฯ ผลิตออกไป เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้จ้างงานบัณฑิตและสอดคล้องกับสังคมที่เป็นสังคมฐานความรู้

ตลอดจนสามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้กับการพัฒนาหลักสูตรเพื่อประโยชน์ในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. บัณฑิตของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 5 รุ่น รวมทั้งหมด 127 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2546	20 คน
บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2547	25 คน
บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2548	21 คน
บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549	29 คน
บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2550	32 คน
รวม	127 คน

2. ผู้จ้างงานบัณฑิตของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 5 รุ่น คือบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2546, 2547, 2548, 2549 และ 2550 รวมทั้งหมด 127 หน่วยงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. บัณฑิตของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ใช้หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ และสำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 2 รุ่น คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549 จำนวน 29 คน และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2550 จำนวน 32 คน รวมทั้งหมด 61 คน

2. ผู้จ้างงานบัณฑิตของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 2 รุ่น คือบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549 และ 2550 รวมทั้งหมด 61 หน่วยงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ เป็นหลักสูตรของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ในระดับปริญญาตรี อันเป็นหลักสูตรฉบับปัจจุบันที่เริ่มดำเนินการสอนในปีการศึกษา 2542 หลังจากได้รับการอนุมัติจากทบวงมหาวิทยาลัยตั้งแต่วันที่ 23 เมษายน 2542

2. **บัณฑิต** หมายถึง บัณฑิตของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ใช้หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ และสำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 2 รุ่น คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2549 และ 2550

3. **ผู้จ้างงาน** หมายถึง ตัวแทนจากหน่วยงานหรือองค์กรที่บัณฑิตได้ใช้ความรู้ ความสามารถในการสมัครเข้าทำงาน และเป็นผู้ดูแลหรือติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิต

4. **สังคมสารสนเทศ (Information society)** เป็นสังคมที่มีการใช้สารสนเทศ ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจ โดยอาศัยเทคโนโลยีในการเข้าถึงสารสนเทศ ดังนั้นบุคคลในสังคมจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5. **สังคมฐานความรู้ (Knowledge-base society)** สังคมที่เป็นผลจากการใช้ความรู้ ในการปรับเปลี่ยนทางสังคม ความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการความรู้ขององค์กร การสร้างมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรมใหม่ ๆ จากความรู้ของบุคลากรที่ทำงานในทุกภาคส่วนต่าง ๆ ต้องใช้ทักษะความเชี่ยวชาญในการจัดการความรู้เพื่อการเข้าถึงอย่างง่ายและเป็นไป ในวงกว้าง โดยอาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ อันเป็นโครงสร้าง พื้นฐานที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตคนยุคใหม่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

พลวัตการปรับเปลี่ยนจากสังคมสารสนเทศสู่สังคมฐานความรู้ ย่อมมีผลกระทบ ต่อเนื้อหาวิชาการในหลักสูตรการเรียนการสอนทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

สมมติฐานการวิจัย

1. ความพึงพอใจกับความคาดหวังของผู้ว่าจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์ฯ มีความแตกต่างกัน
2. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อเนื้อหารายวิชา ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ฯ แตกต่างกัน
3. บัณฑิตที่มีสถานภาพหลังสำเร็จการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อเนื้อหารายวิชา ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ฯ แตกต่างกัน

ผลสำเร็จของการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบประสิทธิผลของเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรีของภาควิชา
2. สามารถนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์และเนื้อหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาฯ ต่อไป
3. ทำให้ทราบคุณภาพของบัณฑิตที่ภาควิชาฯ ผลิตออกไป เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้จ้างงานบัณฑิต และสอดคล้องกับสังคมที่เป็นสังคมฐานความรู้ในยุคปัจจุบัน
4. สามารถนำผลการวิจัยไปปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ของภาควิชาฯ ให้เหมาะสมกับสังคมฐานความรู้ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้จ้างงานบัณฑิต
5. สามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาหลักสูตรของภาควิชาฯ เพื่อประโยชน์ในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน

หน่วยงานที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ที่มีการจัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรในลักษณะเดียวกัน
2. ผู้จ้างงานบัณฑิตของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ จะได้บัณฑิตอันพึงประสงค์ในการปฏิบัติงานในองค์กร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมายของคำว่า “สังคมฐานความรู้”
2. บุคลากรสารสนเทศในยุคสังคมฐานความรู้
3. หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - 3.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
 - 3.2 โครงสร้างของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
 - 3.3 แผนการเรียนหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
 - 3.4 คำอธิบายรายวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
 - 3.5 คำอธิบายรายวิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน
 - 3.6 คำอธิบายรายวิชาศึกษาทั่วไป
 - 3.7 โครงสร้างหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่ปรับปรุงในปีการศึกษา 2548
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของคำว่า “สังคมฐานความรู้”

ในสังคมยุคใหม่ที่เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสารสนเทศที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้สามารถสืบค้นข้อมูลได้มากมายและหลากหลาย อีกทั้งสามารถสื่อสารและตอบโต้แบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมโยงกันทั่วโลกได้อย่างรวดเร็ว อันเป็นรูปแบบการพัฒนาสังคมรูปแบบใหม่ที่เรียกกันว่า สังคมฐานความรู้ คนทั่วไปมักเข้าใจว่า ตั้งแต่นี้ไปสังคมไทยต้องปรับเปลี่ยนเป็นสังคมที่มีความรู้เพิ่มขึ้น นั่นคือต้องมีการสร้างความรู้ใหม่ ๆ ให้มากขึ้น มีการแก้ปัญหา รวมทั้งการพัฒนาสังคม ซึ่งจะต้องใช้ความรู้เป็นเครื่องมือแทนการใช้อุดมการณ์ ความเชื่อ หรือการเลียนแบบต่างชาติดังที่ทำมาในอดีต (รัตนา ณ ลำพูน. 2548: ออนไลน์)

คำว่า “สังคมฐานความรู้” หรือในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Knowledge-based society” มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังเช่น จรัส สุวรรณเวลา (2547: 13) ได้กล่าวไว้ว่า

“สังคมฐานความรู้ หมายถึง สังคมที่เป็นผลของการใช้ความรู้ขยายอิทธิพลจากด้านเศรษฐกิจไปสู่การปรับเปลี่ยนทางสังคม ทั้งได้อาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ ทำให้ข้อมูล สารสนเทศและความรู้ กระจายไปได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว จนสามารถข้ามข้อจำกัดช่วงเวลาและสถานที่”

ส่วน ญัฏฐนิชา ช่อโพธิ์ทอง และศรีศักดิ์ จามรมาน กล่าวไว้ว่า (2547: 20)

“สังคมฐานความรู้เป็นสังคมที่มีการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายสารสนเทศเพื่อให้ได้มาซึ่งการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว มีการสร้างมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรมใหม่ ๆ จากความรู้ของบุคลากรที่ทำงานในภาคต่าง ๆ โดยเฉพาะภาคเศรษฐกิจที่ต้องใช้ทักษะและความเชี่ยวชาญสูง ตลอดจนการสนับสนุนแรงงานที่มีความรู้”

สำหรับความหมายที่อธิบายไว้ในนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้ให้ความหมายไว้ว่า (รัตน ฒ ลำพูน. 2548: ออนไลน์) “หมายถึง สังคมที่มีการเข้าถึงและใช้ประโยชน์อย่างมากจากเครือข่ายสารสนเทศ มีการสร้างมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรมใหม่ ๆ จากความรู้ของบุคลากรที่ทำงานในภาคเศรษฐกิจที่ต้องใช้ทักษะและความรู้สูง รวมทั้งสนับสนุนแรงงานที่มีความรู้”

ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติได้ให้คำจำกัดความของสังคมฐานความรู้ไว้ในอีกแง่มุมหนึ่งว่า (สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. 2548: ออนไลน์)

เป็นสังคมแห่งการสร้างสรรค์และการเรียนรู้ตลอดชีวิตซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการ นักวิจัย วิศวกร ผู้ปฏิบัติการเครือข่ายวิจัย และบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและเป็นผู้ผลิตสินค้าเทคโนโลยีขั้นสูง และให้บริการสังคมฐานความรู้ ก่อให้เกิดระบบของการผลิตสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ของชาติซึ่งถูกรวมเข้าไว้เป็นหนึ่งเดียวกับเครือข่ายของการผลิต การเผยแพร่ การใช้และการคุ้มครองความรู้ระหว่างประเทศ เครื่องมือทางเทคโนโลยี ด้านข้อมูลและการสื่อสารของสังคมจะทำให้การเข้าถึงความรู้ของมนุษย์เป็นไปอย่างง่ายดายและเป็นไปในวงกว้าง ความรู้จะถูกนำมาใช้เพื่อเพิ่มอำนาจและทำให้ประชาชน สุขสมบูรณ์ ทั้งทางจิตใจและร่างกายเพื่อสร้างสังคมที่ยั่งยืนขึ้นมา

อย่างไรก็ตาม สังคมฐานความรู้ดังกล่าว จะนำไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based economic) อันเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตยุคใหม่ ตลอดจนมีบทบาทต่อการดำเนินกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การดำรงอยู่ของทุกองค์กรในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่จำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และที่น่าสังเกตคือ ข้อมูลจากที่ประชุมอธิการบดี แห่งประเทศไทย ว่าด้วยเรื่อง “การพัฒนาประเทศสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้” เมื่อวันที่ 22 - 23 พฤศจิกายน 2545 ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง อ.เมือง จ.เชียงราย (วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับ คนไทยยุคใหม่ในเศรษฐกิจฐานความรู้. 2545: 5-7) ได้คาดคะเนถึงภาพอนาคตของสังคมไทย ไว้ว่า ต้องเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และมีวัฒนธรรมวิจัยตั้งแต่ระดับครอบครัวไปจนถึงระดับประเทศ คนไทยจะคิดเป็นทำเป็น มีทักษะด้านภาษาอังกฤษ สามารถใช้เหตุผลเพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว และชุมชน มีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองดี ส่วนหลักสูตรการศึกษาควรได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ตลอดจนมีความรู้คู่คุณธรรม นอกจากนี้มหาวิทยาลัยของรัฐจะต้องทำงานวิจัยมากขึ้น ส่วนลักษณะของคนไทยในอนาคตของสังคมฐานความรู้ ตามที่วาดไว้ในอุดมคติ ควรจะเป็น “คนดี คนเก่ง คนที่มีสุขภาพดีและมีความสุข” โดยมีคุณลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้

1. ก้าวทันโลก ใฝ่รู้คู่คุณธรรม คิดและทำอย่างวิทยาศาสตร์ มีเหตุมีผล
2. มีความคิดริเริ่ม รักการศึกษา การค้นคว้า การสังเกต และการทดลอง
3. สามารถแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน
4. ใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้น ในศตวรรษที่ 21 มหาวิทยาลัยต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเอง เพื่อความอยู่รอดและให้สามารถเข้ากับสังคมฐานความรู้ได้ โดยคาดหวังว่า มหาวิทยาลัยจะไม่ทำตัวเป็นหอคอยงาช้างอีกต่อไป มหาวิทยาลัยจะมีใช้สถานที่ซึ่งเพียงแค่จัดกิจกรรมด้านการสอน การวิจัย การให้บริการวิชาการ และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม แต่จะมีกิจกรรมในรูปแบบที่หลากหลายยิ่งขึ้น เป็นสถาบันที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม และสามารถปรับตัวไปตามแต่ละสภาพ อาจแสดงบทบาทที่ผสมผสานกิจกรรมหลายอย่างเข้าด้วยกัน อีกทั้งมีความสัมพันธ์กับสังคมอย่างใกล้ชิด เน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมภายนอก ตลอดจนให้สังคมมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจการของมหาวิทยาลัยด้วย (จรัส สุวรรณเวลา. 2547: ออนไลน์)

บุคลากรสารสนเทศในยุคสังคมฐานความรู้

เมื่อสังคมฐานความรู้ให้ความสำคัญกับ “ความรู้” หรือ “Knowledge” ตลอดจนเกิดการเปลี่ยนแปลงแนวคิดเดิมจาก “ความรู้คืออำนาจ” เป็น “การแบ่งปันความรู้คืออำนาจ” จึงจำเป็นต้องมีการจัดการความรู้ครั้งใหญ่ และผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการความรู้ ก็คือ บรรณารักษ์ นักสารสนเทศ นักจดหมายเหตุ นักเอกสารสนเทศ (ณัฐธินิศา ช่อโพธิ์ทอง; และ ศรีศักดิ์ จามรมาน. 2547: 20) นอกจากนี้ยังมีชื่อเรียกตำแหน่งงานใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการความรู้อีกหลากหลาย ดังเช่น ผู้จัดการความรู้ นักวิเคราะห์ความรู้ ผู้ปฏิบัติการจัดการความรู้ วิศวกรความรู้ ผู้จัดการโอนถ่ายความรู้ บรรณารักษ์ความรู้ (Knowledge Librarian) ประธานจัดการความรู้ (Chief Knowledge Officer: CKO) เป็นต้น (รัตนา ณ ลำพูน. 2548: ออนไลน์)

นอกจากนี้ยังมีผู้กล่าวว่า ในยุคสังคมฐานความรู้ “คน” หรือ “บุคลากร” ขององค์กร นับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้องค์กรอยู่รอดอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรที่มีบุคลากรที่มีคุณภาพ จะนำพาองค์กรไปสู่ความได้เปรียบในการแข่งขันกับองค์กรอื่น ([สมาร์ทเอสเอ็มอีเอส] Smart SMES: ฝึกอบรมพนักงานอย่างได้ผล. 2548: ออนไลน์) ดังนั้น บุคลากรที่เหมาะสมกับงานจัดการความรู้ในสังคมฐานความรู้ จึงควรเปรียบพร้อมด้วยคุณสมบัติสำคัญดังต่อไปนี้ (รัตนา ณ ลำพูน. 2548: ออนไลน์)

1. เป็นผู้รู้ระดับแนวหน้า
2. คิดเป็นระบบและสร้างสิ่งใหม่ ๆ
3. มีวิสัยทัศน์และความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์
4. เป็นผู้จัดการการเปลี่ยนแปลง มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการสมัยใหม่
5. มีประสบการณ์การจัดการโครงการและบุคลากร

6. มีประสบการณ์ในการพัฒนาโครงการทางธุรกิจ
7. รู้จักประนีประนอมและการอำนวยความสะดวก
8. เป็นนักการสื่อสาร
9. สามารถเข้าใจเทคโนโลยี
10. รู้วิธีการทำงานเป็นทีม

อีกแนวคิดหนึ่งที่กล่าวถึงคุณสมบัติเฉพาะตัวของบุคลากรในยุคสังคมฐานความรู้ คือ แนวคิดของวุฒิพงศ์ เตชะดำรงสิน (2547: 15-18) ดังต่อไปนี้

1. มีจิตใจให้บริการสูง
2. เป็นผู้ใฝ่รู้
3. ชอบการเปลี่ยนแปลง หรือชอบของใหม่
4. ปรับตัวเก่ง
5. เป็นบุคคลชอบเรียนรู้ (Learning person)
6. มีทักษะในการสอน หรือแนะนำผู้ใช้

นอกจากนี้ วุฒิพงศ์ เตชะดำรงสิน (2547: 15-18) ยังเสนอแนะคุณสมบัติที่บุคลากร อาจเรียนรู้เพิ่มเติมได้ในภายหลัง มีดังนี้

1. รู้หลักวิชาทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
2. รู้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างดี
3. รู้หลักการจัดการสมัยใหม่ (Modern management)
4. มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา
5. รู้หลักการจัดการเทคโนโลยีแบบครบวงจร
6. รู้และเข้าใจการจัดการความรู้
7. มีทักษะและเข้าใจหลักการสืบค้นข้อมูล
8. รู้เนื้อหาหรือบางสาขาวิชาที่สามารถใช้ในการสืบค้นข้อมูลได้
9. รู้จักสื่อมัลติมีเดียสมัยใหม่
10. รู้จักมาตรฐานที่ใช้ในการจัดการข้อมูล เช่น Metadata, XML, GDX เป็นต้น
11. รู้จักเทคนิคของ Data mining
12. รู้ภาษาอังกฤษและภาษาจีนอย่างดี

ส่วนในวงการธุรกิจสื่อสารมวลชน มีผู้เสนอแนะคุณลักษณะของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ที่พึงประสงค์ในสังคมฐานความรู้ ไว้ดังนี้ (สุมิตรา จันทร์เงา. 2547: 5)

1. มีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ใช้คอมพิวเตอร์ ได้คล่องแคล่ว

2. พิมพ์ดีดได้ดีจนถึงดีมาก
3. มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนางานให้ทันกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
4. มีความรอบรู้และสนใจข่าวสาร รวมทั้งเทคโนโลยีสมัยใหม่อยู่เสมอ

5. มีความสามารถในการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างเชี่ยวชาญ และรู้จักแหล่งสืบค้นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

6. พร้อมที่จะปรับตัวให้เข้ากับงานในหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
7. มีพื้นฐานความรู้ด้านนิเทศศาสตร์และสื่อสารมวลชน
8. มีความรู้ภาษาอังกฤษอย่างดี คล่องแคล่วในด้านการสื่อสาร พูด อ่าน เขียน
9. มีความอดทน ละเอียดรอบคอบ
10. มีทักษะในการบริหารจัดการ
11. มีจิตใจรักงานบริการ และมีมนุษยสัมพันธ์

สำหรับในวงการบรรณารักษศาสตร์ มีผู้เสนอแนะว่า บรรณารักษ์ควรมีบทบาทในการจัดการความรู้ในด้านต่าง ๆ ดังเช่น เป็นทั้งที่ปรึกษา นักวิเคราะห์ เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกหรือครูฝึก ผู้จัดการเนื้อหาในอินทราเน็ต (Intranet content manager) นักวางแผนการผลิตและนักการตลาด สุดท้ายคือ นักจัดการความรู้ขององค์กร (Corporate knowledge manager) ส่วนทักษะการจัดการความรู้ที่บรรณารักษ์ควรมีอย่างยิ่ง นั่นคือ (รัตนา ณ ลำพูน. 2548: ออนไลน์)

1. ความยืดหยุ่น
2. การทำงานเป็นทีม
3. การติดต่อและสื่อสารกับผู้อื่น
4. สามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตและอินทราเน็ตอย่างเชี่ยวชาญ
5. มีความสามารถในการสร้างเครือข่ายให้เกิดขึ้นเป็นความร่วมมือระหว่างองค์กรหรือระหว่างหน่วยงาน

หรือระหว่างหน่วยงาน

6. ความสามารถเข้าถึงและประเมินสารสนเทศ
7. การสร้าง บันทึกและจัดเก็บสารสนเทศ
8. การใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการทำงาน

หรือปรับปรุงการทำงานได้

9. การฝึกฝนและให้ความรู้ผู้ใช้
10. การให้บริการผู้ใช้

นอกจากนี้ยังมีทักษะอื่น ๆ ที่บรรณารักษ์ควรมีเพิ่มเติม เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งของการจัดการความรู้ ดังนี้ (รัตนา ณ ลำพูน. 2548: ออนไลน์)

1. การคิดนอกกรอบ
2. การคิดในลักษณะภาพรวมขององค์กรมากกว่าการทำงานตามหน้าที่
3. พลังที่จะชักชวน แสดงตนและทักษะในบริบทขององค์กร
4. สมรรถนะด้านการจัดการ
5. ความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์
6. สมรรถนะด้านการตลาด
7. ความสามารถในการวิเคราะห์บทบาทของตนและจำแนกสิ่งที่ตนต้องปรับปรุง

8. สมรรถนะด้านการจัดการโครงการ

อีกมุมมองหนึ่งที่น่าสนใจ คือมุมมองจาก สมบูรณ์ เจตน์จิราวัฒน์ (2546: 3-4) นักธุรกิจสารสนเทศซึ่งเป็นผู้จัดทำนายระบบห้องสมุดอัตโนมัติและระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กล่าวว่า ปัจจุบันตลาดแรงงานมีความต้องการบุคลากรสารสนเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บรรณารักษ์ ในลักษณะที่แปรเปลี่ยนไปจากในอดีต ผู้ประกอบการหรือผู้จ้างงานมีแนวคิดและทัศนะใหม่ ๆ ที่หลากหลายเกี่ยวกับบัณฑิตที่จะจบไปทำงานในองค์กรของตน ทั้งนี้สามารถสรุปลักษณะของบุคลากรสารสนเทศที่ถูกใจตลาดไว้ดังนี้

1. มีองค์ความรู้ที่กว้าง คือ มีความรู้ทั้งที่เรียนจากมหาวิทยาลัย และนอกมหาวิทยาลัย เช่น ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการ และความรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจทั่วไป

2. มีบุคลิกภาพและการสื่อสารที่ดี ทั้งการแต่งกาย กิริยาท่าทาง การแสดงความคิดเห็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารกับบุคคลในองค์กร

3. มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษที่ดี เพราะเป็นภาษาสากล และน่าจะมีทักษะทางภาษาอื่นอีกหนึ่งภาษา

4. พร้อมที่จะเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลง หรือพร้อมที่จะเรียนรู้และยอมรับเพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ๆ ตลอดเวลา ไม่ทำงานแบบเดิม ๆ

5. ต้องมีทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำ เพื่อนร่วมงาน องค์กร และต่อสังคม ถือว่าทัศนคติเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

ทั้งนี้ สามารถสรุปคุณลักษณะของบุคลากรสารสนเทศในสังคมฐานความรู้ดังกล่าวข้างต้นได้เป็นรายด้าน ดังต่อไปนี้

1. ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ

- 1.1 รู้หลักวิชาทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
- 1.2 รู้หลักวิชาการจัดการความรู้
- 1.3 รู้จักมาตรฐานที่ใช้ในการจัดการข้อมูล เช่น Metadata, XML เป็นต้น
- 1.4 มีทักษะการรู้สารสนเทศเป็นอย่างดี เช่น หลักการสืบค้นข้อมูล การประเมินสารสนเทศ รู้จักแหล่งสืบค้นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ
- 1.5 มีทักษะในการสอน / ให้ความรู้แก่ผู้ใช้
- 1.6 มีความสามารถในการสร้างเครือข่ายให้เกิดขึ้นเป็นความร่วมมือระหว่างองค์กรหรือระหว่างหน่วยงาน
- 1.7 มีจิตใจให้บริการสูง

2. ความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

- 2.1 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างคล่องแคล่ว
- 2.2 รู้หลักการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศแบบครบวงจร

- 2.3 สามารถใช้สื่อมัลติมีเดียสมัยใหม่
- 2.4 สามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตและอินเทอร์เน็ตอย่างเชี่ยวชาญ
- 2.5 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการทำงานหรือปรับปรุงการทำงานได้เป็นอย่างดี

3. การบริหารจัดการองค์กร

- 3.1 สามารถพัฒนาระบบบริหารจัดการภายในองค์กรให้มีความคล่องตัวเป็นระบบธรรมาภิบาล
- 3.2 มีความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์
- 3.3 มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการสมัยใหม่
- 3.4 มีความรู้และทักษะในด้านการตลาด
- 3.5 มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- 3.6 มีความรู้เกี่ยวกับดัชนีวัดคุณภาพและความสำเร็จของการดำเนินงาน
- 3.7 มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการโครงการ
- 3.8 มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา
- 3.9 มีความรู้เกี่ยวกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
- 3.10 มีความรู้เกี่ยวกับการบริการลูกค้าหรือการบริหารความสัมพันธ์ลูกค้า
- 3.11 มีความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคมและธุรกิจ

4. บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

- 4.1 มีภาวะของความเป็นผู้นำ
- 4.2 มีความยืดหยุ่น
- 4.3 รู้จักประนีประนอม
- 4.4 มีความอดทน
- 4.5 รู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง
- 4.6 มีความละเอียดรอบคอบ
- 4.7 มีมนุษยสัมพันธ์
- 4.8 สนใจข่าวสารและรู้เท่าทันเหตุการณ์
- 4.9 ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต
- 4.10 สามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมขององค์กรได้เป็นอย่างดี
- 4.11 ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง องค์กร และสังคม

5. ทักษะคิดต้องานที่ทำ

- 5.1 คิดเป็นระบบ
- 5.2 คิดนอกกรอบ
- 5.3 มีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์

- 5.4 มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนางาน
- 5.5 คิดในลักษณะภาพรวมขององค์กรมากกว่าการทำงานตามหน้าที่
- 5.6 สามารถคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงาน
- 5.7 สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ แล้วนำมาปรับใช้ในองค์กรได้
- 5.8 สามารถบูรณาการความรู้เพื่อหล่อหลอมจนเกิดความคิดใหม่เพื่อใช้ในองค์กร
- 5.9 มีความรู้เกี่ยวกับนโยบายทางกฎหมายและเศรษฐกิจของรัฐบาล
และนโยบายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กร
- 5.10 รู้จักการทำงานเป็นทีม
- 5.11 มีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร

6. การสื่อสาร

- 6.1 สามารถติดต่อและสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างดี
- 6.2 สามารถติดต่อและสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว ทั้งการพูด
การอ่าน การเขียน
- 6.3 สามารถติดต่อและสื่อสารด้วยภาษาจีนได้อย่างคล่องแคล่ว ทั้งการพูด
การอ่าน การเขียน

หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดตั้งขึ้นพร้อมกับการสถาปนามหาวิทยาลัยซึ่งแต่เดิม มีฐานะเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ต่อมาได้รับการยกฐานะเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา ในปี พ.ศ. 2497 มีจุดมุ่งหมายเพื่อการผลิตครู โดยมีคณะศึกษาศาสตร์เป็นคณะหลัก ในขณะนั้นยังไม่มีภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ แต่การเรียนการสอนทางบรรณารักษศาสตร์ได้เริ่มมีขึ้นแล้ว จวบจนปีพ.ศ. 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัย จึงได้จัดตั้งภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ โดยสังกัดคณะมนุษยศาสตร์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2543 ได้ดำเนินการขอเปลี่ยนชื่อภาควิชาบรรณารักษศาสตร์เป็น ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 120 ตอนพิเศษ 24 ง ในวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2546)

นับแต่เริ่มแรก ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์รับผิดชอบจัดการศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี คือ ระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะบรรณารักษศาสตร์และระดับปริญญาโท ภายหลังจึงเปิดสอนในระดับปริญญาตรี ต่อมาได้เพิ่มหลักสูตรระดับปริญญาตรีขึ้นอีก 1 หลักสูตร คือ สาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก ดังสรุปต่อไปนี้

- พ.ศ. 2508-2515 เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะบรรณารักษศาสตร์
- พ.ศ. 2510 เปิดสอนหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) (บรรณารักษศาสตร์)

- พ.ศ. 2517 เปิดสอนวิชาโทบรรณารักษศาสตร์ หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.)
- พ.ศ. 2526 เปิดสอนวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.)
- พ.ศ. 2529 เปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.)
(บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)
- พ.ศ. 2537 เปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.)
(วรรณกรรมสำหรับเด็ก)
- พ.ศ. 2543 เปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.)
(บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)
- พ.ศ. 2547 เปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.)
(บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2546
- พ.ศ. 2548 เปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.)
(บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2548
เปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.)
(วรรณกรรมสำหรับเด็ก) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2548

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ในระดับปริญญาตรีเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ (หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2541. 2541: 1-6)

1. มีความรู้และทักษะทางด้านบรรณารักษศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถทำงานในหน่วยงานสารสนเทศทั้งภาครัฐและเอกชน
2. สามารถจัดการสารสนเทศในการพัฒนาสังคมฐานความรู้
3. มีคุณธรรมและจริยธรรมทางวิชาชีพ
4. มีความรู้ความสามารถที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้

โครงสร้างของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

รายละเอียดโครงสร้างของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ (ศศ.บ.) หลักสูตรที่บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2549 และ 2550 ใช้ และเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดให้ผู้เรียนต้องเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 140 หน่วยกิต ประกอบด้วยโครงสร้าง ดังนี้

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	38 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเอกและวิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	90 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	12 หน่วยกิต

ในแต่ละหมวดวิชา มีโครงสร้างรายวิชา ดังนี้

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวนไม่น้อยกว่า 38 หน่วยกิต

กลุ่มภาษา 10 หน่วยกิต

ทย 101 ทักษะทางภาษา 1 Language Skill I	2(2-0)
ทย 102 ทักษะทางภาษา 2 Language Skill II	2(2-0)
อก 101 ภาษาอังกฤษ 1 English I	3(3-0)
อก 102 ภาษาอังกฤษ 2 English II	3(3-0)

กลุ่มมนุษยศาสตร์ 6 หน่วยกิต

บส 101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า	2(2-0)
LIS 101 Information Services and Study Fundamentals	
มน 101 มนุษย์กับความงาม	2(2-0)
HM 101 Man and Aesthetics	
มน 102 มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม	2(2-0)
HM 102 Man, Reasoning and Ethics	

กลุ่มสังคมศาสตร์ 6 หน่วยกิต

ชร 100 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจ	2(2-0)
BU100 General Business	
ปศ 103 มนุษย์กับอารยธรรม	2(2-0)
HI 103 Man and Civilization	
ภม 102 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	2(2-0)
GE 102 Conservation of Natural Resources	
ภม 103 ภูมิศาสตร์ประเทศไทย	2(2-0)
GE 103 Geography of Thailand	
ภม 104 มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	2(2-0)
GE104 Man and Environment	
รัฐ 102 มนุษย์กับการเมือง	2(2-0)
PO102 Man and Politics	

ศฐ 100 ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย	2(2-0)
EC 100 Economic History of Thailand	
ศฐ 101 เศรษฐกิจไทยปัจจุบัน	2(2-0)
EC 101 Contemporary Thai Economy	
สก 111 สังคมและวัฒนธรรมไทย	2(2-0)
SO 111 Thai Society and Culture	

กลุ่มวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 6 หน่วยกิต

คณ 101 คณิตศาสตร์กับชีวิตประจำวัน	2(2-0)
MA 101 Mathematics in Daily Life	
วท 101 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับสิ่งแวดล้อม	2(2-0)
SC 101 Science, Technology and Environment	
วท 102 วิทยาศาสตร์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	2(2-0)
SC 102 Science and Quality of Life	

กลุ่มพลศึกษา 4 หน่วยกิต

พล 101 การเสริมสร้างคุณภาพชีวิต	2(2-0)
PE 101 Wellness Development	

******และให้เลือกเรียนอีก 2 หน่วยกิต จากรายวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้**

(รายวิชาละ 1 หน่วยกิต)

พล 111 กรีฑา 1	1(1-1)
PE 111 Track and Field I	
พล 112 ว่ายน้ำ 1	1(1-1)
PE 112 Swimming I	
พล 114 รักบี้ฟุตบอลหรือฟลอร์เอ็กเซอร์ไซส์ 1	1(1-1)
PE 114 Rugby Football I	
พล 115 ฟุตบอล 1 หรือลีลาศึกษา	1(1-1)
PE 115 Football I	
พล 116 วอลเลย์บอล 1	1(1-1)
PE 116 Volleyball I	
พล 117 ยิมนาสติกส์ 1	1(1-1)
PE 117 Gymnastics I	

พล 118 เทนนิส 1	1(1-1)
PE 118 Tennis I	
พล 119 แบดมินตัน 1	1(1-1)
PE 119 Badminton I	
พล 121 มวยสากล 1	1(1-1)
PE 121 Boxing I	
พล 122 มวยไทย 1 หรือ นาฏศิลป์ไทย 1	1(1-1)
PE 122 Thai Boxing I	
พล 123 ยูโด 1	1(1-1)
PE 123 Judo I	
พล 124 กระบี่กระบอง 1	1(1-1)
PE 124 Sword and Pole Fighting I	
พล 211 เทเบิลเทนนิส	1(1-1)
PE 211 Table Tennis	
พล 212 กิจกรรมเข้าจังหวะ	1(1-1)
PE 212 Rhythmic Activity	
พล 213 ตะกร้อและเซปักตะกร้อ	1(1-1)
PE 213 Takraw and Sepak Takraw	
พล 214 โม่เดินดำนซ์	1(1-1)
PE 214 Modern Dance	
พล 215 เกมเบ็ดเตล็ด	1(1-1)
PE 215 Minor Games	
พล 216 การบริหารร่างกาย	1(1-1)
PE 216 Body Conditioning	
พล 217 มวยปล้ำ	1(1-1)
PE 217 Wrestling	
พล 218 ไอคิโด	1(1-1)
PE 218 Aikido	
พล 219 ลีลาศ	1(1-1)
PE 219 Ballroom Dance	
พล 221 ฮอกกี้	1(1-1)
PE 221 Hockey	

พล 222 ซอฟท์บอล	1(1-1)
PE 222 Softball	
พล 223 แฮนด์บอล	1(1-1)
PE 223 Handball	
พล 224 ยิงธนู	1(1-1)
PE 224 Archery	
พล 225 กอล์ฟ	1(1-1)
PE 225 Golf	
พล 226 โบว์ลิ่ง	1(1-1)
PE 226 Bowling	
พล 227 จักรยาน	1(1-1)
PE 227 Bicycling	
พล 228 ยกน้ำหนัก	1(1-1)
PE 228 Weight Lifting	
พล 229 ดาบสากล	1(1-1)
PE 229 Fencing	
พล 231 กระโดดน้ำ	1(1-1)
PE 231 Diving	
พล 232 โปโลน้ำ	1(1-1)
PE 232 Water Polo	

วิชาเลือก (ศึกษาทั่วไป) ให้เลือกเรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

จากรายวิชาต่อไปนี้

จิต 101 จิตวิทยาเบื้องต้น	2(2-0)
PG 101 Introduction to Psychology	
ทย 103 วาทกรรม	2(2-0)
TH 103 Speech Training	
ดร 101 ดนตรีไทย	2(2-0)
MU 101 Survey of Thai Music	
ดร 102 สังคีตนิยม	2(2-0)
MU 102 Music Appreciation	
ปญ 101 ปรัชญาเบื้องต้น	2(2-0)
PH 101 Introduction to Philosophy	

ปญ 111 พุทธศาสน์	2(2-0)
PH 111 Buddhism	
ศล 101 ศิลปะกับมนุษย์	2(2-0)
AR 101 Art and Humanity	

***และ/หรือ เลือกเรียนจากรายวิชาเลือก ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งกำหนดไว้ในคณะสังคมศาสตร์ ดังนี้

ชร 251 ธุรกิจและสิ่งแวดล้อม	2(2-0)
BU 251 Business and Environment	
ศฐ 100 ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย	2(2-0)
EC 100 Economic History of Thailand	
ศฐ 101 เศรษฐกิจไทยปัจจุบัน	2(2-0)
EC 101 Contemporary Thai Economy	
ภม 102 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	2(2-0)
GE 102 Conservation of Natural Resources	
ภม 103 ภูมิศาสตร์ประเทศไทย	2(2-0)
GE 103 Geography of Thailand	
ภม 104 มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	2(2-0)
GE 104 Man and Environment	
สค 101 สังคมวิทยาเบื้องต้น	2(2-0)
SO 101 Introduction to Sociology	
สค 102 ประชากรศึกษา	2(2-0)
SO 102 Population Education	
สค 103 สังคมวิทยาชุมชน	2(2-0)
SO 103 Community Society	
สค 111 สังคมและวัฒนธรรมไทย	2(2-0)
SO 111 Thai Society and Culture	
รฐ 100 การเมืองเบื้องต้น	2(2-0)
PO 100 Introduction to Politics	
ปศ 100 พื้นฐานอารยธรรมไทย	2(2-0)
HI 100 Introduction to Thai Civilization	
ปศ 101 เหตุการณ์โลกปัจจุบัน	2(2-0)
HI 101 Contemporary World Affairs	

2. หมวดวิชาเอกและวิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน จำนวนไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต

วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน ให้เรียนรายวิชาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ จำนวน 20 หน่วยกิต

ทย 211 การอ่าน 2(2-0)

TH 211 Reading

ทย 311 การเขียน 2(2-0)

TH 311 Writing

ธร 251 ธุรกิจและสิ่งแวดล้อม 2(2-0)

BU 251 Business and Environment

บส 201 ความรู้เบื้องต้นทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ 3(3-0)

LIS 201 Introduction to Library and Information Science

บส 202 การอ่านทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ 3(3-0)

LIS 202 Reading in Library and Information Science

ปญ 202 ตรรกวิทยา 2(2-0)

PH 202 Logics

รัฐ 270 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย 3(3-0)

PO 270 Introduction to Law

อก 221 หลักการอ่าน 3(3-0)

EN 221 Reading Techniques

วิชาเอก ให้เลือกเรียนไม่น้อยกว่า 70 หน่วยกิต

วิชาเอกบังคับ 36 หน่วยกิต

บส 211 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ 3(3-0)

LIS 211 Information Resources Development

บส 302 จิตวิทยาและจริยธรรมในวิชาชีพสารสนเทศ 3(3-0)

LIS 302 Psychology and Ethics for Information Profession

บส 311 การทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ 3(3-0)

LIS 311 Cataloging of Information Resources

บส 312 การจัดหมวดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้ 3(3-0)

LIS 312 Dewey Decimal Classification

บส 314 การจัดการสื่อโสตทัศน์ 3(3-0)

LIS 314 Organization of Audio-Visual Media

บส 321 บริการอ้างอิง 3(3-0)

LIS 321 Reference Services

บส 351	ฐานข้อมูลเบื้องต้น	3(3-0)
LIS 351	Introduction to Database	
บส 353	คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ	3(3-0)
LIS 353	Computer in Information Services	
บส 421	บริการและกิจกรรมในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ	3(3-0)
LIS 421	Services and Activities in Information Centers	
บส 431	การจัดการห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ	3(3-0)
LIS 431	Organization of Library and Information Center	
บส 451	เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น	3(3-0)
LIS 451	Introduction to Information Retrieval	
บส 471	สัมมนา	3(3-0)
LIS 471	Seminar	

วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 28 หน่วยกิต

บส 313	การจัดหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน	3(3-0)
LIS 313	Library of Congress Classification	
บส 341	ดัชนีและบรรณานุกรม	3(3-0)
LIS 341	Indexing and Bibliographies	
บส 423	บริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์	3(3-0)
LIS 423	Commercial Information Services	
บส 342	แหล่งสารสนเทศทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3(3-0)
LIS 342	Information Resources in Humanities and Social Sciences	
บส 343	แหล่งสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3(3-0)
LIS 343	Information Resources in Science and Technology	
บส 344	แหล่งสารสนเทศทางธุรกิจและอุตสาหกรรม	3(3-0)
LIS 344	Information Resources in Business and Industry	
บส 345	วารสารและหนังสือพิมพ์	3(3-0)
LIS 345	Periodicals and Newspaper	
บส 352	เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูล	3(3-0)
LIS 352	Data Communication Technology	
บส 354	ระบบอัตโนมัติในงานสารสนเทศ	3(3-0)
LIS 354	Information Systems Automation	
บส 355	ภาษาคำสั่งงานคอมพิวเตอร์	3(3-0)
LIS 355	Computer Language	

บส 401 การอ่านในชีวิตประจำวัน	3(3-0)
LIS 401 Reading in Daily Life	
บส 411 การบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศและครุภัณฑ์	3(3-0)
LIS 411 Maintenance of Information Resources and Equipment	
บส 412 ธุรกิจการพิมพ์	3(3-0)
LIS 412 Printing Business	
บส 413 การวิจัยเบื้องต้นในงานบริการสารสนเทศ	3(3-0)
LIS 413 Introduction to Research Methodology in Information Services	
บส 414 หลักสูตรและการสอนการใช้ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ	3(3-0)
LIS 414 Library Instruction	
บส 422 นิทานและการเล่านิทาน	3(3-0)
LIS 422 Story and Storytelling	
บส 423 บริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์	3(3-0)
LIS 423 Commercial Information Services	
บส 432 ห้องสมุดโรงเรียน	3(3-0)
LIS 432 School Libraries	
บส 433 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา	3(3-0)
LIS 433 Academic Libraries	
บส 434 ห้องสมุดเฉพาะ	3(3-0)
LIS 434 Special Libraries	
บส 435 ห้องสมุดประชาชน	3(3-0)
LIS 435 Public Libraries	
บส 441 วรรณกรรมสำหรับเด็ก	3(3-0)
LIS 441 Children's Literature	
บส 442 จัดหมายเหตุและสิ่งพิมพ์รัฐบาล	3(3-0)
LIS 442 Archives and Government Publications	
บส 452 ระบบสำนักงานอัตโนมัติในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ	3(3-0)
LIS 452 Office Automation	
บส 453 ระบบห้องสมุดดิจิทัล	3(3-0)
LIS 453 Digital Library System	
บส 481 การศึกษาอิสระทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์	3(3-0)
LIS 481 Independent Study in Library and Information Science	

วิชาฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน 6 หน่วยกิต

บส 491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน

6(0-12)

LIS 491 Practicum

ความหมายของเลขรหัสวิชา

เลขรหัสตัวแรก หมายถึง ชั้นปีที่เปิดสอน

เลขรหัสตัวกลาง หมายถึง หมวดวิชาดังนี้

เลข 0 หมายถึง พื้นฐาน

เลข 1 หมายถึง เทคนิค

เลข 2 หมายถึง กิจกรรม และบริการ

เลข 3 หมายถึง บริหาร

เลข 4 หมายถึง สารสนเทศ และบรรณานุกรม

เลข 5 หมายถึง คอมพิวเตอร์

เลข 7 หมายถึง สัมมนา

เลข 8 หมายถึง การศึกษาอิสระ

เลข 9 หมายถึง การฝึกงาน

เลขรหัสตัวสุดท้าย หมายถึง ลำดับรายวิชาในหมวดวิชาของเลขตัวกลาง

แผนการเรียนหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
แผนการเรียนทั้ง 8 ภาคการศึกษา มีดังนี้

ชั้น ปี	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
ปีที่ 1	อก 101 ภาษาอังกฤษ 1 3(3-0) ทย 101 ทักษะทางภาษา 1 2(2-0) มน 101 มนุษย์กับความงาม 2(2-0) บส 101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า 2(2-0) วิชาศึกษาทั่วไป (กลุ่มสังคมศาสตร์) 2(2-0) พล 101 การเสริมสร้างคุณภาพชีวิต 2(2-0) วท 101 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับ สิ่งแวดล้อม 2(2-0) กลุ่มพลศึกษาเลือก 1(1-1) *** วิชาศึกษาทั่วไปเลือก เลือก 1 วิชา 2 หน่วยกิต	อก 102 ภาษาอังกฤษ 2 3(3-0) ทย 102 ทักษะทางภาษา 2 2(2-0) มน 102 มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม 2(2-0) วิชาศึกษาทั่วไป (กลุ่มสังคมศาสตร์) 2(2-0) วิชาศึกษาทั่วไป (กลุ่มสังคมศาสตร์) 2(2-0) วท 102 วิทยาศาสตร์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต 2(2-0) คณ 101 คณิตศาสตร์กับชีวิตประจำวัน 2(2-0) *** วิชาศึกษาทั่วไปเลือก เลือก 1 วิชา 2 หน่วยกิต บส 201 ความรู้เบื้องต้นทางบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ 3(3-0)
	รวม 18 หน่วยกิต	รวม 20 หน่วยกิต
ปีที่ 2	ทย 211 การอ่าน 2(2-0) ปญ 202 ตรรกวิทยา 2(2-0) บส 202 การอ่านทางบรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์ 3(3-0) บส 211 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ 3(3-0) บส 311 การทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ 3(3-0) กลุ่มพลศึกษาเลือก 1(1-1) *** วิชาเอกเลือก เลือก 2 วิชา 6 หน่วยกิต	ธร 251 ธรกิจและสิ่งแวดล้อม 2(2-0) อก 221 หลักการอ่าน 3(3-0) บส 302 จิตวิทยาและจริยธรรมในวิชาชีพสารสนเทศ 3(3-0) บส 321 บริการอ้างอิง 3(3-0) *** วิชาศึกษาทั่วไปเลือก เลือก 1 วิชา 2 หน่วยกิต *** วิชาเอกเลือก เลือก 1 วิชา 2 หน่วยกิต *** วิชาเลือกเสรี
	รวม 20 หน่วยกิต	รวม 16+ หน่วยกิต
ปีที่ 3	ทย 311 การเขียน 2(2-0) รัฐ 270 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย 3(3-0) บส 312 การจัดหมวดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้ 3(3-0) บส 351 ฐานข้อมูลเบื้องต้น 3(3-0) *** วิชาเอกเลือก เลือก 2 วิชา 6 หน่วยกิต *** วิชาเลือกเสรี	บส 314 การจัดการสื่อโสตทัศน 3(3-0) บส 353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ 3(3-0) บส 421 บริการและกิจกรรมในห้องสมุดและ ศูนย์สารสนเทศ 3(3-0) *** วิชาเอกเลือก เลือก 2 วิชา 6 หน่วยกิต *** วิชาเลือกเสรี
	รวม 17+ หน่วยกิต	รวม 15+ หน่วยกิต
ปีที่ 4	บส 431 การจัดการห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ 3(3-0) บส 451 เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น 3(3-0) บส 471 สัมมนา 3(3-0) *** วิชาเอกเลือก เลือก 2 วิชา 6 หน่วยกิต *** วิชาเลือกเสรี	บส 491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน 6(0-12)
	รวม 15+ หน่วยกิต	รวม 6 หน่วยกิต

คำอธิบายรายวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

- บส 201 ความรู้เบื้องต้นทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ 3(3-0)
 LIS 201 Introduction to Library and Information Science
 ศึกษาประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของห้องสมุดทั้งในประเทศและต่างประเทศ
 บทบาทและความสำคัญของห้องสมุดที่มีต่อการศึกษาและสังคม
- บส 202 การอ่านทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ 3(3-0)
 LIS 202 Reading in Library and Information Science
 ศึกษา วิเคราะห์ อภิปราย สังเคราะห์สาระสำคัญจากการอ่านวรรณกรรมทาง
 บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อให้มีความรู้
 ความเข้าใจศัพท์ทางวิชาการทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
- บส 211 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ 3(3-0)
 LIS 211 Information Resources Development
 ขบวนการในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์ การประเมินคุณค่า
 หลักการเลือก การใช้เครื่องมือช่วยในการเลือก แหล่งผลิตและจำหน่าย การจัดสรรงบประมาณ
 วิธีการจัดหา และการบำรุงรักษา
- บส 302 จิตวิทยาและจริยธรรมในวิชาชีพสารสนเทศ 3(3-0)
 LIS 302 Psychology and Ethics for Information Profession
 ศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ ความหมายของจริยธรรม จริยธรรมในวิชาชีพ
 บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
- บส 311 การทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ 3(3-0)
 LIS 311 Cataloging of Information Resources
 การลงรายการต่างๆ ของทรัพยากรสารสนเทศ การทำบัตรรายการและการเรียง
 บัตรรายการ
- บส 312 การจัดหมวดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้ 3(3-0)
 LIS 312 Dewey Decimal Classification
 ความหมาย วัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการจัดหมวดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศ
 ระบบจัดหมู่ต่างๆ ที่สำคัญ โดยเน้นการจัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมดิวอี้ เกณฑ์การประเมินคุณค่า
 ของระบบจัดหมู่ หลักทั่วไปในการจัดหมู่หนังสือและหลักการวิเคราะห์เนื้อเรื่องของหนังสือ

หลักการกำหนดเลขหมู่หนังสือในแต่ละแขนงวิชาของระบบทศนิยม ศึกษาการกำหนดเลขหนังสือ และการกำหนดหัวเรื่องจากคู่มือภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ฝึกหัดวิเคราะห์เนื้อเรื่องและกำหนดเลขหมู่หนังสือ กำหนดเลขหนังสือและกำหนดหัวเรื่องของหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

บส 313 การจัดหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

3(3-0)

LIS 313 Library of Congress Classification

ความหมาย วัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการจัดหมวดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศ ระบบจัดหมู่ต่างๆ ที่สำคัญ โดยเน้นการจัดหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน เกณฑ์การประเมินคุณค่าของระบบจัดหมู่ หลักทั่วไปในการจัดหมู่หนังสือและหลักการวิเคราะห์เนื้อเรื่องของหนังสือ หลักการกำหนดเลขหมู่หนังสือในแต่ละแขนงวิชาของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ศึกษาการกำหนดเลขหมู่หนังสือในแต่ละแขนงวิชาของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ศึกษาการกำหนดเลขหนังสือ และการกำหนดหัวเรื่องจากคู่มือภาษาไทยและคู่มือภาษาอังกฤษของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

บส 314 การจัดการสื่อโสตทัศน

3(3-0)

LIS 314 Organization of Audio-Visual Media

ความหมาย ความสำคัญ และบทบาทของสื่อโสตทัศน เน้นในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ ประเภทและลักษณะของสื่อโสตทัศนสมัยใหม่ การจัดหา การจัดเก็บ การบำรุงรักษา และการให้บริการสื่อโสตทัศน แนวโน้มของสื่อโสตทัศนในอนาคต

บส 321 บริการอ้างอิง

3(3-0)

LIS 321 Reference Services

ศึกษาความหมาย ลักษณะ ประเภท การประเมินคุณค่า การเลือกทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการอ้างอิง การดำเนินงานบริการอ้างอิง คุณลักษณะของผู้ให้บริการ ตลอดจนกลยุทธ์การให้บริการ

บส 341 ดรรชนีและบรรณานุกรม

3(3-0)

LIS 341 Indexing and Bibliographies

ศึกษาความหมาย ความสำคัญ ประเภท การรวบรวม การจัดทำ การจัดเก็บ และการให้บริการดรรชนีและบรรณานุกรม

บส 342 แหล่งสารสนเทศทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 3(3-0)

LIS 342 Information Resources in Humanities and Social Sciences

ศึกษาขอบข่ายของสาขาวิชา วรรณกรรมสำคัญ และแหล่งสารสนเทศในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ทุกลักษณะ และรูปแบบสารสนเทศที่ให้บริการ

บส 343 แหล่งสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3(3-0)

LIS 343 Information Resources in Science and Technology

ศึกษาขอบข่ายของสาขาวิชา วรรณกรรมสำคัญ และแหล่งสารสนเทศในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทุกลักษณะ และรูปแบบสารสนเทศที่ให้บริการ

บส 344 แหล่งสารสนเทศทางธุรกิจและอุตสาหกรรม 3(3-0)

LIS 344 Information Resources in Business and Industry

ศึกษาขอบข่ายของสาขาวิชา วรรณกรรมสำคัญ และแหล่งสารสนเทศในสาขาธุรกิจและอุตสาหกรรมทุกลักษณะ และรูปแบบสารสนเทศที่ให้บริการ

บส 345 วารสารและหนังสือพิมพ์ 3(3-0)

LIS 345 Periodicals and Newspapers

ความหมาย ลักษณะ ประเภท และความสำคัญของวารสารและหนังสือพิมพ์ในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ ได้แก่ การคัดเลือก การจัดหา การเตรียม การเก็บรักษา การให้บริการ การทำดรรชนี สารบัญฉบับ กฤตภาค การส่งเสริมการใช้

บส 351 ฐานข้อมูลเบื้องต้น 3(3-0)

LIS 351 Introduction to Database

องค์ประกอบและโครงสร้างของข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการจัดเก็บสารสนเทศระบบฐานข้อมูล เน้นฝึกปฏิบัติการสร้างฐานข้อมูล

บส 352 เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูล 3(3-0)

LIS 352 Data Communication Technology

หลักการ องค์ประกอบ มาตรฐานของการสื่อสารข้อมูล พัฒนาการ แนวโน้มและเทคโนโลยีที่ใช้ในการสื่อสารข้อมูล เช่น คอมพิวเตอร์ โทรคมนาคม โทรสาร ระบบการรับและส่งข้อมูล การแก้ปัญหาข้อผิดพลาดระหว่างการส่งข้อมูล และการฝึกปฏิบัติการสื่อสารข้อมูล

บส 353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ 3(3-0)

LIS 353 Computer Application in Information Services

ศึกษาถึงส่วนประกอบ วิธีการทำงาน ระบบคำสั่ง ภาษาและผังงานเบื้องต้นของคอมพิวเตอร์ การใช้คอมพิวเตอร์ในงานพิมพ์ งานบรรณานุกรม และงานสืบค้นข้อมูล

บส 354 ระบบอัตโนมัติในงานสารสนเทศ 3(3-0)

LIS 354 Information Systems Automation

การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เช่น งานพัฒนาทรัพยากรงานวิเคราะห์และทำรายการสารสนเทศในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ การจัดการการเข้าถึงรายการสาธารณะด้วยวิธีเชื่อมต่อตรง (Online Public Access Catalogs = OPAC) และระบบควบคุมการยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศ

บส 355 ภาษาคำสั่งงานคอมพิวเตอร์ 3(3-0)

LIS 355 Computer Language

โครงสร้างภาษาคอมพิวเตอร์ ไวยากรณ์ นิพจน์ การแปลคำสั่ง การสร้างโปรแกรมการประยุกต์ใช้ภาษาใดภาษาหนึ่งในงานพัฒนาโปรแกรม

บส 401 การอ่านในชีวิตประจำวัน 3(3-0)

LIS 401 Readings in Daily Life

ความสำคัญของการอ่าน การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง

บส 411 การบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศและครุภัณฑ์ 3(3-0)

LIS 411 Maintenance of Information Resources and Equipment

ศึกษาสภาพแวดล้อมเพื่อการจัดเก็บ การเตรียม และป้องกันวัสดุครุภัณฑ์ ฝึกฝนให้สามารถบำรุงรักษาหนังสือ สิ่งตีพิมพ์ วัสดุตีพิมพ์ และครุภัณฑ์เครื่องมือเครื่องใช้ในห้องสมุดให้คงทนถาวร ตลอดจนรู้จักวิธีซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์เบื้องต้น

บส 412 ธุรกิจการพิมพ์ 3(3-0)

LIS 412 Printing Business

ความหมายของการพิมพ์ การเตรียมต้นฉบับสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ เทคนิคการพิมพ์ การตลาด และการจัดจำหน่ายสิ่งพิมพ์ กฎหมายเกี่ยวกับการพิมพ์ กิจการโรงพิมพ์และสำนักพิมพ์

บส 413 การวิจัยเบื้องต้นในงานบริการสารสนเทศ

3(3-0)

LIS 413 Introduction to Research Methodology in Information Services

ศึกษาระเบียบวิธีการวิจัยแบบต่างๆ การอ่านผลวิจัย และการนำผลการวิจัยไปใช้ในงานบริการสารสนเทศ

บส 414 หลักสูตรและการสอนการใช้ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ

3(3-0)

LIS 414 Library Instruction

ศึกษาแนวคิดและหลักสูตรวิชาการใช้ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศต่าง ๆ การกำหนดความมุ่งหมายของการสอน การทำแผนการสอน การเลือกวิธีสอน การกำหนดสื่อการสอน วิธีการวัดและประเมินผลให้เหมาะกับเนื้อหา การประยุกต์การสอนการใช้ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ

บส 421 บริการและกิจกรรมในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ

3(3-0)

LIS 421 Services and Activities in Information Centers

ความหมายและประเภทของบริการและกิจกรรมที่ควรจัดในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ เช่น บริการจ่าย-รับ บริการสารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า บริการหนังสือจอง การจัดนิทรรศการ การประชาสัมพันธ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ฯลฯ หลักเกณฑ์ วิธีการจัดปฏิบัติบริการและกิจกรรมแต่ละประเภท

บส 422 นิทานและการเล่านิทาน

3(3-0)

LIS 422 Story and Storytelling

ศึกษารูปแบบ ลักษณะ และโครงสร้างของนิทาน ความสัมพันธ์ของนิทานกับสังคม คุณค่าของนิทาน การใช้ประโยชน์จากนิทาน เทคนิคการเล่านิทาน ฝึกปฏิบัติการเล่านิทาน

บส 423 บริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์

3(3-0)

LIS 423 Commercial Information Services

องค์กรที่ดำเนินธุรกิจบริการสารสนเทศ ฐานข้อมูลที่สำคัญ ๆ ต่าง ๆ เช่น DIALOG, BRS, OCLC, ORBIT ฯลฯ ทั้งในแบบเชื่อมต่อตรงและซีดีรอม การเลือกฐานข้อมูล การเข้าถึงระบบ การปรับแต่งสารสนเทศ ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ การตลาดและการประชาสัมพันธ์บริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์

บส 431 การจัดการห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ 3(3-0)

LIS 431 Organization of Library and Information Center

ศึกษาหลักการดำเนินงานห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศในด้านการวางแผน การจัด
หน่วยงาน บุคลากร อาคารสถานที่ การจัดและตกแต่งอาคารสถานที่ ทรัพยากร วัสดุ
และสถิติ และมาตรฐานห้องสมุด

บส 432 ห้องสมุดโรงเรียน 3(3-0)

LIS 432 School Libraries

ศึกษาบทบาท วัตถุประสงค์ และมาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียน การจัดและการ
ดำเนินงานในด้าน นโยบาย งบประมาณ บุคลากร การประชาสัมพันธ์ อาคารสถานที่
และทรัพยากรสารสนเทศ การให้บริการและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การประยุกต์
ใช้เทคโนโลยี เครือข่ายและความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ปัญหาและแนวทางแก้ไข แนวโน้ม
ในอนาคต

บส 433 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา 3(3-0)

LIS 433 Academic Libraries

ศึกษาบทบาท วัตถุประสงค์ และมาตรฐานของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา การจัด
และการดำเนินงานในด้าน นโยบาย งบประมาณ บุคลากร การประชาสัมพันธ์ อาคารสถานที่
และทรัพยากรสารสนเทศ การให้บริการและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การประยุกต์
ใช้เทคโนโลยี เครือข่ายและความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ปัญหาและแนวทางแก้ไข แนวโน้ม
ในอนาคต

บส 434 ห้องสมุดเฉพาะ 3(3-0)

LIS 434 Special Libraries

ศึกษาความหมาย ลักษณะ บทบาท วัตถุประสงค์ ความสำคัญ และมาตรฐาน
ของห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศเฉพาะด้าน การจัดและการดำเนินงานในด้านนโยบาย
งบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ และทรัพยากรสารสนเทศ การให้บริการและกิจกรรม
การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เครือข่ายและความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ปัญหาและแนวทางแก้ไข
แนวโน้มในอนาคต

บส 435 ห้องสมุดประชาชน

3(3-0)

LIS 435 Public Libraries

ศึกษาความหมาย วัตถุประสงค์ ความสำคัญ บทบาทหน้าที่ของห้องสมุดประชาชน ในฐานะเป็นแหล่งการศึกษาของชุมชนและการศึกษานอกระบบ มาตรฐานของห้องสมุดประชาชน การบริหารงานการจัดและการดำเนินงานในด้าน นโยบาย งบประมาณ บุคลากร การประชาสัมพันธ์ อาคารสถานที่ และทรัพยากรสารสนเทศ การให้บริการและกิจกรรม การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เครือข่ายและความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ปัญหาและแนวทางแก้ไข แนวโน้มในอนาคต

บส 441 วรรณกรรมสำหรับเด็ก

3(3-0)

LIS 441 Children's Literature

ศึกษาประวัติ และวิวัฒนาการของวรรณกรรมสำหรับเด็กของไทยและต่างประเทศ ลักษณะ ประเภท รูปแบบ เนื้อหา การประเมินคุณค่า การใช้ประโยชน์จากวรรณกรรม เพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก

บส 442 จดหมายเหตุและสิ่งพิมพ์รัฐบาล

3(3-0)

LIS 442 Archives and Government Publications

ศึกษาประวัติ ความสำคัญ รวมถึงพัฒนาการของจดหมายเหตุที่สำคัญของโลก ลักษณะของจดหมายเหตุ การจัดเก็บ การอนุรักษ์ การให้บริการ โดยเน้นจดหมายเหตุแห่งชาติของไทย และศึกษาประวัติ ความสำคัญ ลักษณะ ประเภทของสิ่งพิมพ์รัฐบาล สิ่งพิมพ์องค์การระหว่างประเทศ สิ่งพิมพ์สถาบันต่างๆ การจัดหา การจัดเก็บรักษา การให้บริการ โดยเน้นสิ่งพิมพ์รัฐบาลของไทย

บส 451 เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น

3(3-0)

LIS 451 Introduction to Information Retrieval

ความรู้เกี่ยวกับบริการฐานข้อมูลที่สำคัญ เช่น DIALOG, BRS, OCLC, MEDLINE การวิเคราะห์คำถามของผู้ใช้บริการ การสร้างแผนการค้นคืน ตรรกวิทยาและเทคนิคในการค้นคืนสารสนเทศปฏิบัติการค้นคืนแบบเชื่อมต่อตรง (Online) และแบบไม่เชื่อมต่อตรง (Offline)

บส 452 ระบบสำนักงานอัตโนมัติในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ

3(3-0)

LIS 452 Office Automation

การใช้เทคโนโลยีและโปรแกรมสำเร็จรูป (Software) ในสำนักงาน เช่น การประมวลผลคำ (Word Processing) ตารางคำนวณ (Spreadsheet) ระบบการจัดการฐานข้อมูล (Database Management Systems) กราฟิค (Graphic) เทคโนโลยีการสื่อสาร ผลของเทคโนโลยีที่มีต่อการบริหารสำนักงานอัตโนมัติ

บส 453 ระบบห้องสมุดดิจิทัล

3(3-0)

LIS 453 Digital Library System

ทฤษฎี แนวคิด และวิธีการของระบบห้องสมุดดิจิทัล การวางแผนปฏิบัติ และการใช้ระบบ การจัดการระบบ ตลอดจนปัญหาและแนวโน้มในอนาคต

บส 471 สัมมนา

3(3-0)

LIS 471 Seminar

ศึกษาและอภิปรายเกี่ยวกับแนวคิด การเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการใหม่ ๆ ในสาขาวิชา ประเด็นปัญหาและแนวโน้มในอนาคต

บส 481 การศึกษาอิสระทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

3(3-0)

LIS 481 Independent Study in Library and Information Science

ศึกษาค้นคว้าในหัวข้อที่ผู้เรียนสนใจด้วยตนเองในสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ โดยศึกษาเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

บส 491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน

6(0-12)

LIS 491 Practicum

ฝึกสอนและหรือฝึกงานในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศอื่นๆ โดยนำความรู้ด้านทฤษฎีมาสอนและปฏิบัติเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน โดยได้รับการนิเทศจากอาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยง สัมมนา ก่อน ระหว่าง และหลังการฝึกสอนและหรือฝึกงาน

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน

ทย 211 การอ่าน

2(2-0)

TH 211 Reading

ฝึกฝนประสิทธิภาพในการอ่านเป็นสำคัญ ให้ผู้ศึกษาสามารถอ่านได้รวดเร็ว จับใจความได้ สังเกตและสรุปความได้ อุปกรณ์ที่จะใช้ฝึกเน้นความเรียงประเภทร้อยแก้วที่เลือกจากข้อเขียนสมัยเก่า มาจนถึงบทความสมัยปัจจุบัน ทั้งนี้ให้มีเนื้อหาต่าง ๆ กัน

ทย 311 การเขียน

2(2-0)

TH 311 Writing

ศึกษาหลักการเขียน การเตรียมเนื้อหาสาระที่จะเขียนในรูปแบบต่างๆ

ทร 251 ธุรกิจและสิ่งแวดล้อม

2(2-0)

BU 251 Business and Environment

ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจกับสังคม และรัฐบาล ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานทางธุรกิจ การส่งเสริม และการจำกัดทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจเพื่อประโยชน์ในการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

ปญ 202 ตรรกวิทยา

2(2-0)

PH 202 Logics

ศึกษาวิธีการนิยามศัพท์ การอ้างถึงเหตุผลแบบอุปนัยและนิรนัย หลักในการวิเคราะห์ และการอ้างเหตุผลในภาษาที่ใช้ประจำวัน การอ้างเหตุผลผิดในภาษาที่ใช้ การแก้ปัญหาในการโต้แย้ง ความสมเหตุสมผลของการใช้ภาษา และความเป็นมาของวิชาตรรกวิทยา

รฐ 270 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

3(3-0)

PO 270 Introduction to Law

ศึกษาลักษณะทั่วไปของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การจัดทำกฎหมายลายลักษณ์อักษร การใช้กฎหมาย การตีความกฎหมาย การอุดช่องว่างแห่งกฎหมาย การยกเลิกกฎหมาย บุคคลธรรมดา นิติบุคคล ประเภทของสิทธิ การได้สิทธิ การใช้สิทธิ การสงวนสิทธิ การคุ้มครองสิทธิ การโอนสิทธิ การเสียสิทธิ และการระงับซึ่งสิทธิ

อก 221 หลักการอ่าน

3(3-0)

EN 221 Reading Techniques

ศึกษาหลักการอ่านและฝึกอ่านข้อความภาษาอังกฤษ โดยเน้นความเข้าใจโครงสร้างของประโยคและความหมายของคำศัพท์จากบริบท เพื่อให้สามารถเก็บใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องได้

คำอธิบายรายวิชาศึกษาทั่วไป

1. กลุ่มภาษา

ทย 101 ทักษะทางภาษา 1

2(2-0)

TH 101 Language Skill I

ฝึกทักษะการใช้ภาษาทั้งด้านการฟัง อ่าน พูดและเขียน ให้สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำความรู้ ความคิดที่ได้รับมาพัฒนาตน

ทย 102 ทักษะทางภาษา 2

2(2-0)

TH 102 Language Skill II

ฝึกทักษะการใช้ภาษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เน้นการอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ การเขียนรูปแบบต่างๆ รวมทั้งการพูดเพื่อแสดงทรรศนะอย่างมีเหตุผล

อก 101 ภาษาอังกฤษ 1

3(3-0)

EN 101 English I

ฝึกการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ ให้สามารถอ่านและฟังเรื่องทั่วไปในวงศัพท์ 3,000 คำ สามารถพูดและเขียนตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านและฟังได้ถูกต้อง รวมทั้งจัดบันทึกย่ออย่างง่าย เป็นภาษาอังกฤษได้

อก 102 ภาษาอังกฤษ 2

3(3-0)

EN 102 ENGLISH II

ฝึกการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ ให้สามารถอ่านและฟังเรื่องทั่วไปในวงศัพท์ 5,000 คำ สามารถพูดและเขียนตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านและฟังได้ถูกต้อง รวมทั้งจัดบันทึกย่ออย่างง่าย เป็นภาษาอังกฤษได้

2. กลุ่มมนุษยศาสตร์

บส 101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า

2(2-0)

LIS 101 Information Services and Study Fundamentals

ศึกษาความหมาย ความสำคัญและแหล่งสารสนเทศ การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีทางสารสนเทศ การเลือก การสังเคราะห์ และการนำเสนอสารสนเทศ ตลอดจนเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีและมีนิสัยในการเฝ้าหาความรู้

มน 101 มนุษย์กับความงาม

2(2-0)

HM 101 Man and Aesthetics

ศึกษาความหมายและคุณค่าของทัศนศิลป์ ดนตรี และวรรณกรรม เพื่อให้เห็นความงามและคุณค่าทางวัฒนธรรม อารยธรรมของไทยและชาติอื่นๆ อันจะช่วยให้เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อม และสามารถรับรู้สุนทรียรสได้อย่างมีวิจารณญาณ

มน 102 มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม

2(2-0)

HM 102 Man, Reasoning and Ethics

ศึกษาการใช้เหตุผลและจริยธรรม สร้างเสริมให้เป็นผู้ใฝ่รู้ความจริงและคิดอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม

รัฐ 102 มนุษย์กับการเมือง

2(2-0)

PO 102 Man and Politics

ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับการรวมกลุ่มการเมือง การเมืองภายในรัฐ การเมืองระหว่างรัฐ การเมืองเปรียบเทียบ รัฐประศาสนศาสตร์ และกฎหมายมหาชน

ศฐ 100 ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย

2(2-0)

EC 100 Economic History of Thailand

ศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างพื้นฐานของระบบเศรษฐกิจไทย ตั้งแต่มีสนธิสัญญาเบาว์ริงจนถึงปัจจุบัน โดยเน้นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ปัญหา วิธีการแก้ไขปัญหาในระบบเศรษฐกิจรูปแบบต่าง ๆ

ศฐ 101 เศรษฐกิจไทยปัจจุบัน

2(2-0)

EC 101 Contemporary Thai Economy

ศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจไทยที่สำคัญ โดยเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลเศรษฐกิจที่เป็นปัจจุบัน

สก 111 สังคมและวัฒนธรรมไทย

2(2-0)

SO 111 Thai Society and Culture

ศึกษาสภาพพื้นฐานทั่วไปของสังคมและวัฒนธรรมไทย ในด้านครอบครัวและประชากร เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง การศึกษา ศิลธรรม-ศาสนา และค่านิยม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งสภาพปัญหาต่าง ๆ ของสังคมและวัฒนธรรมไทย ตลอดจนวิธีการแก้ไข

4. กลุ่มวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

คณ 101 คณิตศาสตร์กับชีวิตประจำวัน

2(2-0)

MA 101 Mathematics in Daily Life

กระบวนการทางคณิตศาสตร์ ความรู้สถิติในชีวิตประจำวัน และคณิตศาสตร์สำหรับผู้บริโภค

วท 101 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับสิ่งแวดล้อม

2(2-0)

SC 101 Science, Technology and Environment

แนวคิด ทฤษฎี หลักการทางวิทยาศาสตร์และความจริงต่างๆ ในธรรมชาติ จักรวาล ระบบสุริยะและโลก สสาร และพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ผลกระทบของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

วท 102 วิทยาศาสตร์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

2(2-0)

SC 102 Science and Quality of Life

ความสำคัญของคุณภาพชีวิต ผลกระทบของครอบครัวต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม การตอบสนองความต้องการจำเป็นของมนุษย์ โดยใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การใช้ทรัพยากร ครอบครัวและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม การป้องกันและแก้ปัญหาชีวิตประจำวันด้วยวิธี วิทยาศาสตร์ การปรับตัวในสังคม ความสำคัญของโภชนาการต่อสุขภาพ ปัญหาโภชนาการ และการป้องกันแก้ไข

5. กลุ่มพลศึกษา

พล 101 การเสริมสร้างคุณภาพชีวิต

2(2-0)

PE 101 Wellness Development

ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในสังคมปัจจุบัน โดยเน้นเรื่องการเสริมสร้าง การดูแลรักษา และการพัฒนาสุขภาพ ตลอดจนสมรรถภาพของร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยอาศัยหลักการและกิจกรรมทางสุขศึกษา พลศึกษาและสันทนาการ

***หมายเหตุ สำหรับคำอธิบายวิชาศึกษาทั่วไปรายวิชาอื่น ๆ ที่ต้องเลือกในกลุ่มพลศึกษา ให้ยึดตามในหนังสือหลักสูตรของมหาวิทยาลัย

6. วิชาเลือก (ศึกษาทั่วไป)

จิต 101 จิตวิทยาเบื้องต้น

2(2-0)

PG 101 Introduction to Psychology

วิชาเริ่มต้นทางจิตวิทยา ซึ่งประมวลความรู้ในจิตวิทยาสาขาต่าง ๆ รวมทั้งปัญหา และประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของบุคคล

ทย 103 วาทการ

2(2-0)

TH 103 Speech Training

ศึกษาถึงหลักการพูดแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะการพูดให้ความรู้ การพูดชักจูงใจ การสนทนา การอภิปราย การพูดในโอกาสพิเศษ การปรับปรุงบุคลิกภาพ การใช้อากัปกิริยา ที่เหมาะสม

ดร 101 ดนตรีไทย

2(2-0)

MU 101 Survey of Thai Music

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปะดนตรีของไทยในภาคต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชีวิตประเพณี และการละเล่น ตลอดจนนาฏศิลป์แบบฉบับ ลักษณะการผสมวง ลักษณะบทเพลงไทยแบบฉบับ

ดร 102 สังคีตนิยม

2(2-0)

MU 102 Music Appreciation

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปะดนตรีชาติต่าง ๆ วรรณคดีทางดนตรีที่ผู้มีการศึกษานำรู้มารยาทในการฟังดนตรี ประวัติและวิวัฒนาการของดุริยางคศาสตร์ ทั้งตะวันตกและตะวันออก คีตกวีและผลงานสำคัญในยุคสมัยต่าง ๆ การศึกษาและการส่งเสริมวิชาดนตรีในโรงเรียน

ปญ 101 ปรัชญาเบื้องต้น

2(2-0)

PH 101 Introduction to Philosophy

ศึกษาความหมายของปรัชญา และวิชาปรัชญา ความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาและศาสตร์อื่น ๆ อีกทั้งขอบข่ายของปรัชญาอันประกอบด้วยปัญหาอภิปรัชญา ญาณวิทยา คุณวิทยา ตรรกวิทยา ตลอดจนศึกษาวิธีการคิดและให้เหตุผลทางปรัชญา จากแนวคิดของลัทธิและนักปรัชญาต่าง ๆ

ปญ 111 พุทธศาสน์

2(2-0)

PH 111 Buddhism

ศึกษาโครงสร้างของพุทธศาสนาโดยละเอียด

ศล 101 ศิลปะกับมนุษย์

2(2-0)

AR 101 Art and Humanity

วิชาศิลปะกับมนุษย์ เป็นวิชาเกี่ยวกับการแสดงออกของมนุษย์ ตามปริมาณความสัมพันธ์ของมนุษย์กับธรรมชาติ ความเชื่อทางศาสนา และอื่น ๆ ซึ่งเป็นวิชาที่รวบรวมเนื้อหาการแสดงออกแต่ละยุคแต่ละสมัย ความเชื่อทางศาสนา และอื่น ๆ ซึ่งเป็นวิชาที่รวบรวมเนื้อหาการแสดงออกแต่ละยุคแต่ละสมัย ตลอดจนวัฒนธรรมของมนุษย์ในสังคม และประโยชน์ของศิลปะต่อสังคม

***หมายเหตุ สำหรับคำอธิบายรายวิชาศึกษาทั่วไป ที่เลือกในคณะสังคมศาสตร์

ให้ยึดตามในหนังสือหลักสูตรของมหาวิทยาลัย

สำหรับรายละเอียดโครงสร้างของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ (ศศ.บ.) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2548 ได้มีการเปลี่ยนแปลงในหมวดศึกษาทั่วไปจากไม่น้อยกว่า 38 หน่วยกิต มาเป็นไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต และได้เปลี่ยนแปลงในหมวดวิชาเฉพาะจากไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต มาเป็นไม่น้อยกว่า 96 หน่วยกิต ทั้งนี้ได้เพิ่มวิชาภาษาอังกฤษบังคับในหมวดนี้เป็นจำนวน 6 หน่วยกิต อันได้แก่รายวิชาต่อไปนี้ (คู่มือหลักสูตร การศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2548 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2548: 100)

อก 201	ภาษาอังกฤษเฉพาะทาง 1	3(3-0)
EN 201	English for Special Purposes I	
อก 203	ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ 1	3(3-0)
EN 203	English for Academic Purposes I	

ส่วนหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป นอกจากจะลดจำนวนหน่วยกิตจนเหลือ 30 หน่วยกิตดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังได้มีการปรับโครงสร้าง ดังนี้ (คู่มือหลักสูตรการศึกษา ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2548 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2548: 94)

โครงสร้างหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่ปรับปรุงในปีการศึกษา 2548

กำหนดให้เรียน	ไม่น้อยกว่า	30	หน่วยกิต
-กลุ่มวิชาภาษา		10	หน่วยกิต
-กลุ่มวิชาสารสนเทศ		2	หน่วยกิต
-กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์		2	หน่วยกิต
-กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์		2	หน่วยกิต
-กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์		2	หน่วยกิต
-กลุ่มวิชาพลศึกษา		2	หน่วยกิต
-กลุ่มวิชาบูรณาการ		10	หน่วยกิต

กลุ่มวิชาภาษา 10 หน่วยกิต

ภาษาไทย 4 หน่วยกิต

ทย 101	ทักษะทางภาษา 1	2(2-0)
TH 101	Language Skills 1	
ทย 102	ทักษะทางภาษา 2	2(2-0)
TH 102	Language Skills 2	

ภาษาต่างประเทศ 6 หน่วยกิต

อก 101	อังกฤษระดับพื้นฐาน 1	3(3-0)
EN 101	English for Beginners I	
อก 102	อังกฤษระดับพื้นฐาน 2	3(3-0)
EN 102	English for Beginners II	

อก 103 อังกฤษระดับต้น 1	3(3-0)
EN 103 Pre-Intermediate English I	
อก 104 อังกฤษระดับต้น 2	3(3-0)
EN 104 Pre-Intermediate English II	
อก 105 อังกฤษระดับกลาง 1	3(3-0)
EN 105 Intermediate English I	
อก 106 อังกฤษระดับกลาง 2	3(3-0)
EN 106 Intermediate English II	
อก 107 อังกฤษระดับสูง 1	3(3-0)
EN 107 Upper-Intermediate English I	
อก 108 อังกฤษระดับสูง 2	3(3-0)
EN 108 Upper-Intermediate English II	

กลุ่มวิชาสารสนเทศ 2 หน่วยกิต

บส 101 ทักษะการรู้สารสนเทศ	2(2-0)
LIS 101 Information Literacy Skills	

กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ 2 หน่วยกิต

เลือกเรียน 2 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

มน 101 มนุษย์กับความงาม	2(2-0)
HM 101 Human and Aesthetics	
มน 102 มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม	2(2-0)
HM 102 Man, Reasoning and Ethics	
มน 103 มนุษย์กับสันติภาพ	2(2-0)
HM 103 Man and Peace	
มน 104 วิถีธรรมแห่งสุขภาวะ	2(2-0)
HM 104 Dhamapatha to Well-being	
มน 105 มนุษยศาสตร์สำหรับมนุษยชาติ	2(2-0)
HM 105 Humanities for Humanity	
มน 106 มนุษย์กับศาสนา	2(2-0)
HM 106 Man and Religions	
มน 107 มนุษย์กับการพัฒนาตนเอง	2(2-0)
HM 107 Man and Self Development	

*จิต 101 จิตวิทยาเบื้องต้น	2(2-0)
EP 101 Introduction to Psychology	
ปญ 101 ปรัชญาเบื้องต้น	2(2-0)
PH 101 Introduction to Philosophy	
ปญ 111 พุทธศาสนา	2(2-0)
PH 111 Buddhism	
ศศ 101สุนทรียศาสตร์เพื่อชีวิต	2(2-0)
FA 101 Aesthetics for Life	
ศศ 103 ศิลปะประเพณีนิยม	2(2-0)
FA 103 Traditional Arts	
*จิต 101 และ จศ 101 เป็นวิชาที่เทียบเท่ากัน	

กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ 2 หน่วยกิต

เลือกเรียน 2 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

ชร 100 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจ	2(2-0)
BU 100 General Business	
ปศ 103 มนุษยศาสตร์กับอารยธรรม	2(2-0)
HI 103 Man and Civilisation	
ภม 104 มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	2(2-0)
GE 104 Man and Environment	
รัฐ 102 มนุษย์กับการเมือง	2(2-0)
PO 102 Man and Politics	
ศฐ 101 เศรษฐกิจไทยปัจจุบัน	2(2-0)
EC 101 Contemporary Thai Economy	
สค 111 สังคมและวัฒนธรรมไทย	2(2-0)
SO 111 Thai Society and Culture	

กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 2 หน่วยกิต

เลือกเรียน 2 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

คณ 101 คณิตศาสตร์กับชีวิตประจำวัน	2(2-0)
MA 101 Mathematics in Daily Life	
คพ 101 เทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น	2(2-0)
CP 101 Introduction to Information Technology	

วท 101 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับสิ่งแวดล้อม	2(2-0)
SC 101 Science, Technology and Environment	
วท 102 วิทยาศาสตร์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	2(2-0)
SC 102 Science and Quality of Life	

กลุ่มวิชาพลศึกษา 2 หน่วยกิต

เลือกเรียน 2 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

พล 100 พลศึกษาเพื่อชีวิต	1(1-1)
PE 100 Physical Education for Life	
พล 177 ไอคิโด	1(1-1)
PE 177 Aikido I	
พล 181 การบริหารกาย	1(1-1)
PE 181 Body Condition	
พล 382 กิจกรรมเข้าจังหวะ	1(1-1)
PE 382 Rhythmic Activity	
พล 383 ต่อสู้ป้องกันตัว	1(1-1)
PE 383 Self-Defense	
พล 385 ลีลาศึกษา	1(1-1)
PE 385 Movement Education	
พล 481 ลีลาศ	1(1-1)
PE 481 Ballroom Dance	
พล 482 แอโรบิคแดนซ์	1(1-1)
PE 482 Aerobic Dance	
พล 484 กอล์ฟ	1(1-1)
PE 484 Golf	
พล 485 เกมเบ็ดเตล็ด	1(1-1)
PE 485 Game	
พล 486 โมเดิร์นแดนซ์	1(1-1)
PE 486 Modern Dance	

กลุ่มวิชาบูรณาการ 10 หน่วยกิต

มศว 201 บูรณาการ 1	3(3-0)
SWU 201 Integration	

มศว 202 บูรณาการ 2	3(3-0)
SWU 202 Integration II	
มศว 301 บูรณาการ 3	2(2-0)
SWU 301 Integration III	
มศว 302 บูรณาการ 4	2(2-0)
SWU 302 Integration IV	

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเพื่อติดตามผลการใช้หลักสูตร เป็นดัชนีวัดความสำเร็จของการจัดการศึกษา บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ เป็นงานที่สถาบันต่าง ๆ ที่เปิดการเรียนการสอน ในสาขาดังกล่าว ต้องมีการวิจัยอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 5 ปี หรือ 1 รอบของการใช้หลักสูตร ตามมาตรการการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรที่จะมีการใช้ต่อไป

ส่วนการติดตามผลบัณฑิต เป็นการตรวจสอบผลผลิตของสถาบันว่าเป็นไปตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตรหรือไม่อย่างไร เป็นการวิจัยเพื่อประเมินประสิทธิภาพ ของหลักสูตร โดยการพิจารณาจากการประกอบอาชีพ การนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ จากการศึกษาตามหลักสูตรไปใช้ ปัญหาอุปสรรคในการทำงาน คุณภาพของบัณฑิต ความพึงพอใจของนายจ้าง ผลการวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญที่นำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรการจัดการศึกษาและการผลิตบุคลากรที่สามารถสนองความต้องการของตลาดงาน และสังคม

ทั้งนี้ งานวิจัยเพื่อติดตามผลการใช้หลักสูตรสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ในประเทศไทยเท่าที่ปรากฏ มีงานวิจัยที่ศึกษาดังแต่ปี พ.ศ. 2518 ของ ลลิตา กิตติประสาร (2518) ที่ติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ปริญญาการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2508-2518 และการวิจัยติดตามผลในประเด็นดังกล่าว ก็มีการทำมาอย่างต่อเนื่อง แต่การปริทรรศน์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำหรับงานวิจัยนี้ จะประมวลเฉพาะงานวิจัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา เท่านั้น เนื่องจากเป็นจุดเริ่มของผลกระทบจากเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีผลต่อหลักสูตรการเรียน การสอนที่เคยมีมาในรูปแบบเดิม งานวิจัยดังกล่าวได้แก่

งานวิจัยของบัวพันธ์ กำเนิดสิงห์ (2539: บทคัดย่อ) ที่มุ่งเน้นการติดตามผล การปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2527-2538 พบว่า มหาบัณฑิต ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพต่าง ๆ ส่วนใหญ่เคยผลิตผลงานทางวิชาการ มหาบัณฑิต ส่วนใหญ่มีปัญหาในการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานทั้งด้านงานบริหาร งานเทคนิค และงานบริการในระดับน้อย มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

และหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มีปัญหาในการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน และผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่เห็นว่า มหาบัณฑิตมีความสามารถในการปฏิบัติงาน อยู่ระดับมาก และมหาบัณฑิตส่วนใหญ่มีความคาดหวังต่อการผลิตมหาบัณฑิตของภาควิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามในระดับมาก ส่วนผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่ มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนกันยารัตน์ ดัดพันธุ์ (2542: บทคัดย่อ) ศึกษาสถานภาพการทำงานของบัณฑิต บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ปีการศึกษา 2536-2539 พบว่า บัณฑิต และมหาบัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งบรรณารักษ์ และทำงานในห้องสมุดมหาวิทยาลัย เป็นจำนวนสูงสุด บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานสังกัดหน่วยงานเอกชน ในขณะที่มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ ทำงานสังกัดหน่วยงานราชการ บัณฑิตและมหาบัณฑิตจำนวนสูงสุดได้รับเงินเดือน 8,001-12,000 บาท บัณฑิตและมหาบัณฑิตจำนวนสูงสุดรับผิดชอบการจัดหมู่และทำรายการสารนิเทศ บัณฑิตนำความรู้จากรายวิชาส่วนใหญ่ไปใช้ในการทำงานในระดับน้อยและปานกลาง ส่วนมหาบัณฑิตนำไปใช้ในระดับปานกลางและมาก ปัญหาที่บัณฑิตและมหาบัณฑิตจำนวนสูงสุด ประสบคือ ภาษาต่างประเทศไม่ดี

งานวิจัยที่ติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตอีกเรื่องหนึ่ง คือ งานวิจัยของสมาน ลอยฟ้า จุฑารัตน์ ศรวณะวงศ์ และศักดิ์ จันทรประเสริฐ (2545: 23-31) โดยศึกษา ความคิดเห็นของนายจ้างต่อความรู้ความสามารถของมหาบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า นายจ้างมีความเห็นว่า มหาบัณฑิตมีความรู้ ความสามารถทางวิชาการ สำหรับความสามารถทางวิชาการ นายจ้าง หน่วยงานทางวิชาชีพเห็นว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ส่วนระดับยังไม่ค่อยดี ได้แก่ การบริหารจัดการห้องสมุด การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ การบริการสารสนเทศ การวิจัย และภาษาต่างประเทศ ส่วนนายจ้างหน่วยงานอื่นเห็นว่า อยู่ในระดับดีทุกรายการ อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบความเห็นของนายจ้างทั้งสองกลุ่มโดยภาพรวมและเป็นรายข้อพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ในทุกด้าน ในด้านคุณลักษณะของมหาบัณฑิตในการปฏิบัติงานโดยภาพรวม อยู่ในระดับดี ในทุกด้าน ผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อภาควิชาในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา และปรับปรุงการผลิตมหาบัณฑิตที่มีคุณภาพสูงขึ้น โดยเฉพาะด้านวิชาการ

ล่าสุดในปี พ.ศ. 2550 สุพัฒน์ สองแสงจันทร์ และคณะ (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัย เกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่จำเป็น ต่อการปฏิบัติงานในสังคมยุคไอที และเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามตัวแปร กลุ่มอายุ และระยะเวลาที่สำเร็จการศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ มหาบัณฑิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2532-2548 จำนวน 106 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในมหาวิทยาลัยของรัฐ รองลงมาคือโรงเรียนของรัฐ ส่วนใหญ่

มีตำแหน่งหน้าที่เป็นบรรณารักษ์ รองลงมาคือ ครู/ครูบรรณารักษ์ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ตามลำดับ ลักษณะงานที่ปฏิบัติส่วนใหญ่เป็นงานห้องสมุด รองลงมาคืองานสอนและงานบริหาร และยังพบว่ามหาวิทยาลัยนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงาน ในด้านการพัฒนางานและตนเองในระดับมาก นอกจากนี้ยังพบว่า มหาวิทยาลัยมีความคิดเห็น ต่อความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ การจัดการ ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศสมัยใหม่ การจัดการความรู้ การจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ ภาษาและการสื่อสาร และการรู้สารสนเทศ

ส่วนงานวิจัยที่มุ่งเน้นหลักสูตรในระดับปริญญาตรี ได้แก่ งานวิจัยของรัตนา ณ ลำพูน และตรุณี ณ ลำปาง (2548: บทคัดย่อ) โดยศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ (ปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2530) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ต่อการปฏิบัติงาน ของบัณฑิต ปีการศึกษา 2533-2545 ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ไม่เคยมีเป้าหมาย ว่าจะเป็นบรรณารักษ์ บัณฑิตได้นำความรู้จากกระบวนวิชาด้านสารสนเทศศาสตร์ทุกรายวิชา ไปใช้ในระดับมาก และใช้ความรู้จากรายวิชาด้านบรรณารักษศาสตร์ 15 รายวิชา ในจำนวน 30 รายวิชา ในระดับมากเช่นกัน ส่วนผู้จ้างงาน ส่วนใหญ่เป็นผู้ทำงานในภาครัฐ มีความพึงพอใจ บัณฑิตในระดับมาก ในด้านความรู้ความสามารถด้านวิชาการ ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ การใช้ไหวพริบในการปฏิบัติงาน ความกระตือรือร้น ที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ความรับผิดชอบและอุทิศเวลาเพื่องาน ความขยันอดทน มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และความภาคภูมิใจต่อองค์กร นอกจากนี้ยังเสนอให้เพิ่มความรู้ในการใช้ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ จรรยาบรรณวิชาชีพ การตลาดในงานบริการ และการซ่อมหนังสือ

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ งานวิจัยของแววตา เตชะทวิวรรณ และศศิพิมล ประพินพงศกร (2551: บทคัดย่อ, 101-106) ซึ่งมุ่งเน้นศึกษาสภาพ และความต้องการหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยศึกษา เปรียบเทียบสภาพ พื้นหลังการศึกษาและความต้องการประกอบอาชีพของนิสิตที่กำลังศึกษา ในระดับปริญญาตรี หลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) ทุกชั้นปี และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2547 จากหลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์) รวมทั้งหมด 130 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ผลการวิจัย ปรากฏว่า หลังจากสำเร็จการศึกษา นิสิตและบัณฑิตส่วนใหญ่ต้องการประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่ บรรณารักษ์ แต่ต้องการทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุด หรือศูนย์สารสนเทศ คิดเป็นร้อยละ 38.9 รองลงมาคือ ต้องการศึกษาต่อ คิดเป็นร้อยละ 17.7 นิสิตและบัณฑิตมีความเห็นว่า วัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาวิชาของหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนรายวิชาที่เหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ บส 353 คอมพิวเตอร์ กับงานบริการสารสนเทศ บส 451 เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น และ บส 491 การฝึกสอน และ/หรือฝึกงาน

จากการวิจัยติดตามผลการใช้หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ดังกล่าว ส่วนใหญ่จะมุ่งศึกษาเพื่อติดตามผลการใช้หลักสูตรในระดับปริญญาโทมากกว่าในระดับปริญญาตรี อย่างไรก็ตามการติดตามผลการใช้หลักสูตรในทั้งสองระดับก็สามารถให้ภาพรวมที่สอดคล้องกันคือ สถาบันการศึกษาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์บรรจุวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิตและมหาบัณฑิตออกไปสู่ตลาดงาน จากอดีตที่ตลาดงานสำหรับบัณฑิตและมหาบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์คือ ห้องสมุด ประเภทห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเป็นส่วนใหญ่ และสังกัดส่วนราชการ และมีตำแหน่งงานบรรณารักษ์ในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงในสังคมและในวิชาชีพทำให้สถาบันการศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรการจัดการศึกษา ให้ตอบรับกับการเปลี่ยนแปลง ความต้องการและความคาดหวังของตลาดงานและสังคม ที่สำคัญคือการปรับหลักสูตรเป็นบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์หรือสารสนเทศศาสตร์ เป็นผลให้ตลาดงานขยายกว้างขวางขึ้น ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่เข้าสู่ตลาดงานภาคเอกชนและมีตำแหน่งงานที่หลากหลาย

นอกจากนี้ ยังมีงานสำรวจอีก 2 เรื่องของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เกี่ยวข้องเรื่องแรกเป็นการสำรวจบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549 ปรากฏว่าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในปีการศึกษา 2549 ทั้งหมด 29 คน ได้งานทำ 24 คน คิดเป็นร้อยละ 82.76 ศึกษาต่อ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.79 และยังไม่ได้ทำงานเนื่องจาก ยังไม่ประสงค์จะทำงานจำนวนเพียง 1 คน ทั้งนี้ผู้ที่ได้งานทำแล้ว เป็นงานที่ตรงสาขา 12 คน และไม่ตรงสาขา 12 คน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กองแผนงาน. 2551: 2) งานสำรวจเรื่องที่ 2 เป็นการสำรวจความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตคณะวิชาต่าง ๆ ในรุ่นปีการศึกษา 2549 ผลการสำรวจปรากฏว่าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์มีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาที่ทำงานในหน่วยภาครัฐและเอกชนต่าง ๆ นายจ้างหรือผู้ประกอบการมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก (ค่าเฉลี่ย 2.95) โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านมนุษยสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 3.22) และด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ (ค่าเฉลี่ย 3.13) (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กองแผนงาน. 2550: 35-37) อย่างไรก็ตาม งานสำรวจทั้งสองเรื่องเป็นเพียงสรุปข้อมูลสั้น ๆ ที่ใช้เพื่อการประเมินคุณภาพของหน่วยงาน แต่ก็สามารถสะท้อนให้เห็นถึงแง่มุมหนึ่งของคุณภาพบัณฑิตที่ใช้หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ด้านการติดตามผลของบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ จากสถาบันอุดมศึกษาหลาย ๆ แห่ง ทั้งจากตัวบัณฑิตเองและผู้จ้างงานบัณฑิต แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการประเมินผลหลักสูตร การทำงานของบัณฑิตและลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตที่สถาบันอุดมศึกษาได้ผลิตบัณฑิตสู่ตลาดแรงงานว่า สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงความสามารถในการนำความรู้

ทางวิชาการไปใช้ในการปฏิบัติงาน ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ตลอดจนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยในเรื่อง “การติดตามผลบัณฑิตหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อการพัฒนาหลักสูตรสังคมฐานความรู้”

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. บัณฑิตของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 5 รุ่น
รวมทั้งหมด 127 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2546	20 คน
บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2547	25 คน
บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2548	21 คน
บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549	29 คน
บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2550	32 คน
รวม	127 คน

2. ผู้จ้างงานบัณฑิตของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 5 รุ่น
คือบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2546, 2547, 2548, 2549 และ 2550 รวมทั้งหมด
127 หน่วยงาน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. บัณฑิตของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ใช้หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์
และสารสนเทศศาสตร์ และสำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 2 รุ่น คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา
ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 29 คน และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2550
จำนวน 32 คน รวมทั้งหมด 61 คน

2. ผู้จ้างงานบัณฑิตของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 2 รุ่น คือบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549 และ 2550 รวมทั้งหมด 61 หน่วยงาน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม เรื่อง การติดตามผลบัณฑิตหลักสูตร บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อการพัฒนาหลักสูตร สำหรับสังเคราะห์ความรู้ จำนวน 2 ชุด สำหรับผู้จ้างงานบัณฑิต 1 ชุด และสำหรับบัณฑิต 1 ชุด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้จ้างงานบัณฑิต แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้จ้างงานบัณฑิต ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบและเติมข้อความ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจและความคาดหวังที่มีต่อบัณฑิตในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับในสังเคราะห์ความรู้ ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับในสังเคราะห์ความรู้ ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมผู้จ้างงานบัณฑิต ซึ่งเป็นแบบเติมข้อความ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบและเติมข้อความ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับในสังเคราะห์ความรู้ ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของบัณฑิต ซึ่งเป็นแบบเติมข้อความ

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากวารสาร งานวิจัย ปรินทิพนิพนธ์ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ภาวะการทำงานของบัณฑิต รวมทั้งการติดตามผลบัณฑิตทั้งในระดับปริญญาตรีและโทของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

2. กำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถามให้ชัดเจน
3. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด คือ สำหรับผู้จ้างงาน 1 ชุด และสำหรับบัณฑิต 1 ชุด
4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2546 และ 2547 จำนวน 15 คน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ตลอดจนปรับปรุงเนื้อหาและภาษาที่ใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีต่าง ๆ ที่หลากหลายเท่าที่จะสามารถทำได้ ดังนี้

1. สัมภาษณ์รายชื่อ ที่อยู่ สถานที่ทำงาน และที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ของบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549 และ 2550
2. ส่งแบบสอบถามทั้ง 2 ชุดไปให้บัณฑิตโดยทางไปรษณีย์ ทั้งนี้ได้ติดไปรษณียากรเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการส่งแบบสอบถามกลับคืนด้วย
3. ส่งแบบสอบถามทั้ง 2 ชุดไปให้บัณฑิตโดยทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และให้ตอบกลับทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
4. ติดต่อให้บัณฑิตมารับแบบสอบถามด้วยตนเอง พร้อมทั้งสัมภาษณ์เพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก
5. แจกแบบสอบถามให้บัณฑิต ณ สถานที่ประกอบการณ์นั้น ๆ พร้อมทั้งสัมภาษณ์ บัณฑิตและผู้จ้างงานบัณฑิตเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก
6. แจกแบบสอบถามให้บัณฑิตในวันฝึกซ้อมรับปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งสัมภาษณ์เพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ทั้งนี้แยกเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้จ้างงานบัณฑิต มีขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลของนายจ้าง ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ และเติมข้อความ มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่และร้อยละ
2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ความพึงพอใจและความคาดหวังที่มีต่อบัณฑิตในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดคะแนนคำตอบในแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน
ระดับมาก	มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
ระดับปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
ระดับน้อย	มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

จากนั้นนำมาแปลผลค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 9)

4.50 - 5.00	หมายถึง ระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง ระดับมาก
2.50 - 3.49	หมายถึง ระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง ระดับน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งเป็นแบบเติมข้อความ มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต มีขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบและเติมข้อความ มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่และร้อยละ

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหารายวิชา ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดคะแนนคำตอบในแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน
ระดับมาก	มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
ระดับปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
ระดับน้อย	มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

จากนั้นนำมาแปลผลค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 9)

4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นแบบเติมข้อความ มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบความพึงพอใจกับความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตสาขา
บรรณารักษศาสตร์ฯ โดยใช้ค่า t-test

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหารายวิชาในหลักสูตร
บรรณารักษศาสตร์ฯ จำแนกตามปีที่สำเร็จการศึกษา และสถานภาพการทำงาน
โดยใช้ค่า t-test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นเพื่อศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ รวมทั้งความคิดเห็นของผู้จ้างงานเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหาารายวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ รวมทั้งศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบมาตราประมาณค่า (Mean)
S.D	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
t	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยสองกลุ่ม
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของผู้จ้างงานบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์ฯ

1.1 สถานภาพของผู้จ้างงาน

1.2 ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์ฯ ในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้

1.3 ความคิดเห็นของผู้จ้างงานเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้

1.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้จ้างงาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์ฯ

2.1 สถานภาพของบัณฑิต

2.2 ความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหาารายวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ฯ

2.3 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้

2.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของบัณฑิต

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของผู้จ้างงานบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์ฯ

จากแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งให้ผู้จ้างงานของบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์ฯ ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549 และ 2550 โดยผ่านบัณฑิต จำนวนทั้งหมด 61 คน ปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามสำหรับผู้จ้างงานกลับคืนมา จำนวน 37 ชุด คิดเป็นร้อยละ 60.66 ดังรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้

1.1 สถานภาพของผู้จ้างงาน

ตาราง 1 ข้อมูลของผู้จ้างงาน จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	จำนวน	ร้อยละ
บรรณารักษ์และตำแหน่งงานที่เกี่ยวข้อง	14	37.8
ตำแหน่งงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่บรรณารักษ์	23	62.2
รวม	37	100.0

จากตาราง 1 แสดงว่า ผู้จ้างงานส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62.2) มีตำแหน่งงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่บรรณารักษ์

ตาราง 2 ข้อมูลของผู้จ้างงาน จำแนกตามลักษณะและอายุการดำเนินงานของหน่วยงาน

อายุการดำเนินงาน ของหน่วยงาน	ห้องสมุด / ศูนย์สารสนเทศ		หน่วยงานอื่น ที่ไม่ใช่ห้องสมุด		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 ปี	4	10.8	7	18.9	11	29.7
11-20 ปี	3	8.1	12	32.4	15	40.5
21-50 ปี	3	8.1	3	8.1	6	16.2
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	4	10.8	1	2.7	5	13.5
รวม	14	37.8	23	62.2	37	100.0

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้จ้างงานส่วนใหญ่สังกัดหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุด (ร้อยละ 62.2) เช่น บริษัทที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับสารสนเทศและการสื่อสาร (ทั้งผลิต ขายและบริการสารสนเทศ ระบบสารสนเทศและการสื่อสาร) ศูนย์ข้อมูลธนาคาร ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศภายใต้องค์กรและบริษัท ทั้งนี้ หน่วยงานที่ผู้จ้างงานสังกัด ส่วนใหญ่มีอายุการดำเนินงาน 11-20 ปี จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 40.5) รองลงมา จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 29.7) มีอายุการดำเนินงาน

น้อยกว่า 10 ปี อย่างไรก็ตาม พบว่า ห้องสมุด/ศูนย์สารสนเทศที่ผู้จ้างงานสังกัด มีอายุการดำเนินงานทั้งน้อยกว่า 10 ปี และมากกว่า 50 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 10.8)

1.2 ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์ฯ ในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้

ตาราง 3 ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์ฯ ในด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ/วิชาการ

คุณลักษณะของบัณฑิต ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ/วิชาการ	ระดับความพึงพอใจ			ระดับความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. รอบรู้ในสาขาวิชาของตนเองอย่างถูกต้อง	3.95	0.47	มาก	3.81	0.81	มาก
2. รอบรู้ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง	3.78	0.71	มาก	3.73	0.77	มาก
3. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.03	0.64	มาก	3.84	0.76	มาก
4. สามารถใช้ภาษาไทยติดต่อสื่อสารในการทำงาน	3.97	0.55	มาก	3.84	0.69	มาก
5. สามารถใช้ภาษาอังกฤษติดต่อสื่อสารในการทำงาน	3.41	0.72	ปานกลาง	3.62	0.64	มาก
6. สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ตามหลักวิชาเพื่อ แก้ปัญหาในการทำงาน	3.81	0.74	มาก	3.89	0.77	มาก
7. สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำงานแก่ ผู้เกี่ยวข้อง	3.70	0.74	มาก	3.84	0.83	มาก
8. สามารถปฏิบัติงานตามคำสั่งหรืองานที่ได้รับ มอบหมาย	4.16	0.60	มาก	4.05	0.81	มาก
9. สามารถใช้อุปกรณ์สำนักงาน	4.30	0.57	มาก	3.86	0.75	มาก
10. สามารถวิเคราะห์เนื้อหาของเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน	3.95	0.66	มาก	3.84	0.83	มาก
11. มีความสามารถในการเป็นผู้วิจัย	3.22	0.71	ปานกลาง	3.38	0.83	ปานกลาง
12. มีความสามารถในการเป็นผู้ช่วยนักวิจัย	3.30	0.74	ปานกลาง	3.35	0.79	ปานกลาง
รวม	3.80	0.47	มาก	3.75	0.65	มาก

จากตาราง 3 ผู้จ้างงานส่วนใหญ่มีความพึงพอใจและความคาดหวังต่อบัณฑิตในด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ/วิชาการในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.80 และ 3.75 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาความรู้ความสามารถในด้านนี้ทั้งหมด ปรากฏว่า ผู้จ้างงานมีความพึงพอใจ

และความคาดหวังในระดับปานกลางเพียง 2 เรื่องคือ ความสามารถในการเป็นผู้วิจัย ($\bar{X} = 3.22$ และ 3.38 ตามลำดับ) และความสามารถในการเป็นผู้ช่วยนักวิจัย ($\bar{X} = 3.30$ และ 3.35 ตามลำดับ) นอกจากนี้ยังพบว่า ในเรื่องความสามารถใช้ภาษาอังกฤษติดต่อสื่อสารในการทำงาน ผู้จ้างงานมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) แต่มีความคาดหวังในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) ส่วนเรื่องที่ผู้จ้างงานมีความพึงพอใจเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถในการใช้อุปกรณ์สำนักงาน ($\bar{X} = 4.30$) ในขณะที่ผู้จ้างงานมีความคาดหวังเฉลี่ยสูงสุดในเรื่อง ความสามารถในการปฏิบัติงานตามคำสั่งหรืองานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.05$)

ตาราง 4 ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์
ในด้านคุณธรรมและจริยธรรม

คุณลักษณะของบัณฑิต ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	ระดับความพึงพอใจ			ระดับความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	4.24	0.55	มาก	4.27	0.80	มาก
2. มีน้ำใจ/เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน	4.19	0.62	มาก	4.16	0.80	มาก
3. ปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียร	4.38	0.55	มาก	4.16	0.83	มาก
4. ใช้ทรัพยากรของหน่วยงานอย่างประหยัดและ รู้คุณค่า	4.03	0.64	มาก	4.05	0.81	มาก
5. มีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน	4.30	0.57	มาก	4.19	0.81	มาก
6. ยึดถือระเบียบกติกาศักดิ์และพันธสัญญาที่ทำไว้กับ หน่วยงาน	3.97	0.60	มาก	4.05	0.74	มาก
7. ใช้จ่ายอย่างประหยัดและเหมาะสมกับฐานะ	4.14	0.54	มาก	3.76	0.80	มาก
8. อุทิศเวลาในการทำงาน	4.08	0.68	มาก	4.00	0.82	มาก
9. อุทิศตนช่วยเหลือสังคม	3.78	0.79	มาก	3.76	0.76	มาก
10. มีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล	3.86	0.63	มาก	3.95	0.85	มาก
รวม	4.10	0.44	มาก	4.04	0.72	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่าผู้จ้างงานส่วนใหญ่มีความพึงพอใจและความคาดหวังต่อบัณฑิตในด้านคุณธรรมและจริยธรรมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$ และ 4.04 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาคุณธรรมและจริยธรรมในด้านนี้ทั้งหมด พบว่า ผู้จ้างงานมีความพึงพอใจและความคาดหวังระดับมากในทุกเรื่อง โดยมีความพึงพอใจเฉลี่ยสูงสุดในเรื่อง การปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียร ($\bar{X} = 4.38$) และมีความคาดหวังเฉลี่ยสูงสุดในเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.27$)

ตาราง 5 ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์
ในด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

คุณลักษณะของบัณฑิต ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	ระดับความพึงพอใจ			ระดับความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีธรรมาศยดี ยึดมั่นแจ่มใส	4.24	0.68	มาก	4.11	0.81	มาก
2. มีความเป็นกันเอง/เป็นมิตรกับเพื่อนร่วมงาน	4.24	0.64	มาก	4.16	0.80	มาก
3. ให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.24	0.64	มาก	4.08	0.83	มาก
4. ปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน/ผู้เกี่ยวข้องได้	4.27	0.69	มาก	4.05	0.81	มาก
5. มีความเป็นผู้นำ	3.46	0.65	ปานกลาง	3.76	0.80	มาก
6. มีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา	3.78	0.71	มาก	4.03	0.80	มาก
7. สนใจ ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ	3.92	0.83	มาก	4.03	0.83	มาก
8. มีความเป็นประชาธิปไตย	3.95	0.62	มาก	3.84	0.76	มาก
9. รู้จักกาลเทศะ	4.05	0.74	มาก	4.00	0.78	มาก
10. แต่งกายเหมาะกับกาลเทศะ	4.08	0.68	มาก	3.89	0.77	มาก
11. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์	3.78	0.63	มาก	3.81	0.78	มาก
12. มีความเชื่อมั่นในตนเอง	3.86	0.67	มาก	3.76	0.76	มาก
13. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน	4.30	0.62	มาก	3.89	0.84	มาก
รวม	4.01	0.53	มาก	3.95	0.72	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่าผู้จ้างงานส่วนใหญ่มีความพึงพอใจและความคาดหวังต่อบัณฑิต
ในด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$ และ 3.95 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณา
บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ในด้านนี้ทั้งหมด พบว่าผู้จ้างงานมีความพึงพอใจและความคาดหวัง
ระดับมากในเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเพียงเรื่องเดียวที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ
ความเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 3.46$) ส่วนเรื่องที่มีความพึงพอใจเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีความอ่อนน้อมถ่อมตน
($\bar{X} = 4.30$) และเรื่องที่มีความคาดหวังเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเป็นกันเอง/เป็นมิตรกับเพื่อนร่วมงาน
($\bar{X} = 4.16$)

ตาราง 6 ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์ฯ
ในด้านทัศนคติต่องานที่ทำ

คุณลักษณะของบัณฑิต ด้านทัศนคติต่องานที่ทำ	ระดับความพึงพอใจ			ระดับความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มุ่งมั่นในการพัฒนางานที่รับผิดชอบ	4.11	0.52	มาก	4.00	0.78	มาก
2. มุ่งมั่นในการทำงานเพื่อชื่อเสียงขององค์กร	3.92	0.64	มาก	3.84	0.80	มาก
3. มีความคิดที่จะปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพ	4.00	0.58	มาก	4.03	0.83	มาก
4. มีความคิดริเริ่มหรือสร้างสรรค์ต่องานที่ทำ	3.86	0.75	มาก	3.95	0.78	มาก
5. มีความจงรักภักดีต่อองค์กร	3.89	0.66	มาก	4.00	0.75	มาก
6. มีความคิดที่จะประเมินผลการปฏิบัติงานของตน	3.81	0.70	มาก	3.84	0.73	มาก
7. ความมีจิตใจให้บริการ	4.27	0.61	มาก	4.08	0.80	มาก
รวม	3.98	0.50	มาก	3.96	0.72	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่าผู้จ้างงานส่วนใหญ่มีความพึงพอใจและความคาดหวังต่อบัณฑิต
ในด้านทัศนคติต่องานที่ทำในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$ และ 3.96 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาทัศนคติ
ในด้านนี้ทั้งหมด พบว่า ผู้จ้างงานมีความพึงพอใจและความคาดหวังระดับมากในทุกเรื่อง
โดยมีความพึงพอใจและความคาดหวังเฉลี่ยสูงสุดในเรื่อง ความมีจิตใจให้บริการ ($\bar{X} = 4.27$
และ 4.08 ตามลำดับ)

ตาราง 7 ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์
ในด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ

คุณลักษณะของบัณฑิต ด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ	ระดับความพึงพอใจ			ระดับความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ใช้วิชาชีพที่ศึกษามา ให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง	3.81	0.70	มาก	4.05	0.85	มาก
2. ให้ความเสมอภาคแก่ผู้ใช้บริการ	3.84	0.60	มาก	4.00	0.85	มาก
3. ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน	4.03	0.73	มาก	4.08	0.83	มาก
4. พัฒนาดนให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.95	0.57	มาก	4.16	0.83	มาก
5. ให้ความร่วมมือ/ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของเพื่อนร่วมงานเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย	4.11	0.61	มาก	4.16	0.80	มาก
6. รักษาความลับในงานอย่างเข้มงวด	3.95	0.62	มาก	4.14	0.89	มาก
7. ไม่ประพฤติดนให้เสื่อมเสียในวิชาชีพ	4.24	0.64	มาก	4.14	0.86	มาก
รวม	3.99	0.49	มาก	4.10	0.78	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่าผู้จ้างงานส่วนใหญ่มีความพึงพอใจและความคาดหวังต่อบัณฑิตในด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$ และ 4.10 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาความรับผิดชอบในด้านนี้ทั้งหมด พบว่า ผู้จ้างงานมีความพึงพอใจและความคาดหวังระดับมากในทุกเรื่อง โดยมีความพึงพอใจเฉลี่ยสูงสุดในเรื่อง ไม่ประพฤติดนให้เสื่อมเสียในวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.24$) และมีความคาดหวังเฉลี่ยสูงสุดใน 2 เรื่อง คือ พัฒนาดนให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้ความร่วมมือ/ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของเพื่อนร่วมงานเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.16$)

ตาราง 8 สรุปความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์ฯ ในด้านต่าง ๆ โดยรวม

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ			ระดับความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ/วิชาการ	3.80	0.47	มาก	3.75	0.65	มาก
2. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.10	0.44	มาก	4.04	0.72	มาก
3. ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	4.01	0.53	มาก	3.95	0.72	มาก
4. ด้านทัศนคติต่องานที่ทำ	3.98	0.50	มาก	3.96	0.72	มาก
5. ด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ	3.99	0.49	มาก	4.10	0.78	มาก
รวม	3.97	0.43	มาก	3.97	0.43	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่าผู้จ้างงานส่วนใหญ่มีความพึงพอใจและความคาดหวังต่อบัณฑิตในทุก ๆ ด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$ และ 3.97 ตามลำดับ) ทั้งนี้ผู้จ้างงานมีความพึงพอใจเฉลี่ยสูงสุดในด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมาคือด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.01$) สำหรับความคาดหวังเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 4.04$)

ตาราง 9 การเปรียบเทียบความพึงพอใจกับความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตสาขา
บรรณารักษศาสตร์ฯ ในด้านต่าง ๆ

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความ		ระดับความคาดหวัง		t
	พึงพอใจ				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ/วิชาการ					
1. รอบรู้ในสาขาวิชาของตนเองอย่างถูกต้อง	3.95	0.47	3.81	0.81	0.96
2. รอบรู้ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง	3.78	0.71	3.73	0.77	0.29
3. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.03	0.64	3.84	0.76	1.23
4. สามารถใช้ภาษาไทยติดต่อสื่อสารในการทำงาน	3.97	0.55	3.84	0.69	0.87
5. สามารถใช้ภาษาอังกฤษติดต่อสื่อสารในการทำงาน	3.41	0.72	3.62	0.64	-1.60
6. สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ตามหลักวิชาเพื่อแก้ปัญหา ในการทำงาน	3.81	0.74	3.89	0.77	-0.48
7. สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำงานแก่ผู้เกี่ยวข้อง	3.70	0.74	3.84	0.83	-0.71
8. สามารถปฏิบัติงานตามคำสั่งหรืองานที่ได้รับมอบหมาย	4.16	0.60	4.05	0.81	0.58
9. สามารถใช้อุปกรณ์สำนักงาน	4.30	0.57	3.86	0.75	2.83*
10. สามารถวิเคราะห์เนื้อหาของเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน	3.95	0.66	3.84	0.83	0.61
11. มีความสามารถในการเป็นผู้วิจัย	3.22	0.71	3.38	0.83	-0.97
12. มีความสามารถในการเป็นผู้ช่วยนักวิจัย	3.30	0.74	3.35	0.79	-0.34
รวม	3.80	0.47	3.75	0.65	0.31
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม					
1. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	4.24	0.55	4.27	0.80	-0.18
2. มีน้ำใจ/เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน	4.19	0.62	4.16	0.80	0.16
3. ปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียร	4.38	0.55	4.16	0.83	1.31
4. ใช้ทรัพยากรของหน่วยงานอย่างประหยัดและรู้คุณค่า	4.03	0.64	4.05	0.81	-0.14
5. มีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน	4.30	0.57	4.19	0.81	0.61
6. ยึดถือระเบียบกติกาศและพันธสัญญาที่ทำไว้กับหน่วยงาน	3.97	0.60	4.05	0.74	-0.46
7. ใช้จ่ายอย่างประหยัดและเหมาะสมกับฐานะ	4.14	0.54	3.76	0.80	2.49*
8. อุทิศเวลาในการทำงาน	4.08	0.68	4.00	0.82	0.43
9. อุทิศตนช่วยเหลือสังคม	3.78	0.79	3.76	0.76	0.16

ตาราง 9 (ต่อ)

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ		ระดับความคาดหวัง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10. มีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล	3.86	0.63	3.95	0.85	-0.44
รวม	4.10	0.44	4.04	0.72	0.41
ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์					
1. มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใส	4.24	0.68	4.11	0.81	0.71
2. มีความเป็นกันเอง/เป็นมิตรกับเพื่อนร่วมงาน	4.24	0.64	4.16	0.80	0.45
3. ให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.24	0.64	4.08	0.83	0.85
4. ปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน/ผู้เกี่ยวข้องได้	4.27	0.69	4.05	0.81	1.07
5. มีความเป็นผู้ใหญ่	3.46	0.65	3.76	0.80	-1.82
6. มีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา	3.78	0.71	4.03	0.80	-1.20
7. สนใจ ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ	3.92	0.83	4.03	0.83	-0.54
8. มีความเป็นประชาธิปไตย	3.95	0.62	3.84	0.76	0.68
9. รู้จักกาลเทศะ	4.05	0.74	4.00	0.78	0.28
10. แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ	4.08	0.68	3.89	0.77	1.02
11. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์	3.78	0.63	3.81	0.78	-0.16
12. มีความเชื่อมั่นในตนเอง	3.86	0.67	3.76	0.76	0.68
13. มีความอ่อนน้อมต่อมตน	4.30	0.62	3.89	0.84	2.26*
รวม	4.01	0.53	3.95	0.72	0.37
ด้านทัศนคติต่องานที่ทำ					
1. มุ่งมั่นในการพัฒนางานที่รับผิดชอบ	4.11	0.52	4.00	0.78	0.63
2. มุ่งมั่นในการทำงานเพื่อชื่อเสียงขององค์กร	3.92	0.64	3.84	0.80	0.49
3. มีความคิดที่จะปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพ	4.00	0.58	4.03	0.83	-0.15
4. มีความคิดริเริ่มหรือสร้างสรรค์ต่องานที่ทำ	3.86	0.75	3.95	0.78	-0.52
5. มีความจงรักภักดีต่อองค์กร	3.89	0.66	4.00	0.75	-0.57
6. มีความคิดที่จะประเมินผลการปฏิบัติงานของตน	3.81	0.70	3.84	0.73	-0.16
7. ความมีจิตใจให้บริการ	4.27	0.61	4.08	0.80	1.04
รวม	3.98	0.50	3.96	0.72	0.12

ตาราง 9 (ต่อ)

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ		ระดับความคาดหวัง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ					
1. ใช้วิชาชีพที่ศึกษามา ให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง	3.81	0.70	4.05	0.85	-1.27
2. ให้ความเสมอภาคแก่ผู้ให้บริการ	3.84	0.60	4.00	0.85	-0.95
3. ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน	4.03	0.73	4.08	0.83	-0.27
4. พัฒนาดนให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะ ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.95	0.57	4.16	0.83	-1.28
5. ให้ความร่วมมือ/ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของเพื่อนร่วมงาน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย	4.11	0.61	4.16	0.80	-0.29
6. รักษาความลับในงานอย่างเข้มงวด	3.95	0.62	4.14	0.89	-1.04
7. ไม่ประพฤติดนให้เสื่อมเสียในวิชาชีพ	4.24	0.64	4.14	0.86	0.61
รวม	3.99	0.49	4.10	0.78	-0.70
รวมทั้งหมด	3.97	0.43	3.97	0.43	-1.27

$$t_{(0.05)} = 1.96$$

จากตาราง 9 แสดงผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจกับความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตในด้านต่าง ๆ ปรากฏว่า โดยรวมความพึงพอใจที่เป็นจริงกับความคาดหวังของผู้จ้างงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

เมื่อวิเคราะห์ในแต่ละด้าน ปรากฏว่า 1) ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ/วิชาการ ผู้จ้างงานมีความพึงพอใจในเรื่อง ความสามารถใช้อุปกรณ์สำนักงานสูงกว่าที่คาดหวัง 2) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ผู้จ้างงานมีความพึงพอใจในเรื่อง การใช้จ่ายอย่างประหยัด และเหมาะสมกับฐานะสูงกว่าที่คาดหวัง และ 3) ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ผู้จ้างงานมีความพึงพอใจในเรื่อง ความอ่อนน้อมถ่อมตนสูงกว่าที่คาดหวัง

1.3 ความคิดเห็นของผู้จ้างงานเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้

ตาราง 10 ความคิดเห็นของผู้จ้างงานเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับ
ในสังคมฐานความรู้ในด้านความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

คุณลักษณะของบัณฑิต ด้านความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. สามารถใช้โปรแกรมสำนักงาน เช่น MS.Office	4.49	0.56	มาก
2. สามารถใช้สื่อมัลติมีเดีย เช่น กล้องดิจิทัล DVD	3.92	0.80	มาก
3. สามารถสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต	4.62	0.55	มากที่สุด
4. สามารถจัดการฐานข้อมูล	4.03	0.69	มาก
5. มีความรู้เกี่ยวกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce)	3.57	0.80	มาก
6. มีความรู้ในการแก้ปัญหาเบื้องต้นเกี่ยวกับฮาร์ดแวร์	3.59	0.72	มาก
7. มีความรู้เกี่ยวกับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์	3.86	0.89	มาก
8. มีความรู้ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมใหม่	3.62	0.92	มาก
9. มีความรู้ในเทคนิคของเหมืองข้อมูล (Data Mining)	3.51	0.77	มาก
10. มีความรู้ความสามารถในการจัดทำเว็บไซต์	3.57	0.80	มาก
11. มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้	3.81	0.74	มาก
12. สามารถสร้างเครือข่ายให้เกิดขึ้นเป็นความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน	3.73	0.84	มาก
13. มีความรู้เกี่ยวกับ Open Source Software	3.49	0.77	มาก
14. มีความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการสื่อสารข้อมูล	3.78	0.82	มาก
15. มีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานที่ใช้ในการจัดการข้อมูล เช่น Metadata, XML, GDX เป็นต้น	3.38	0.79	มาก
16. มีความรู้ในกฎหมายการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ICT Law)	3.62	0.79	มาก
รวม	3.79	0.57	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่าผู้จ้างงานส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต
ในด้านความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.79$) ทั้งนี้ ผู้จ้างงานเห็นว่า มีเพียงเรื่องเดียวที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
($\bar{X} = 4.62$) คือ ความสามารถในการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต นอกนั้นมีความเหมาะสม
ในระดับมาก โดยมีความเหมาะสมเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ความสามารถใช้โปรแกรมสำนักงาน
เช่น Ms.Office ($\bar{X} = 4.49$) ความสามารถในการจัดการฐานข้อมูล ($\bar{X} = 4.03$) และความสามารถ
ในการใช้สื่อมัลติมีเดีย เช่น กล้องดิจิทัล DVD ($\bar{X} = 3.92$)

ตาราง 11 ความคิดเห็นของผู้จ้างงานเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับ
ในสังคมฐานความรู้ในด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร

คุณลักษณะของบัณฑิต ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. สามารถพัฒนาระบบบริหารจัดการภายในองค์กร	3.92	0.76	มาก
2. มีความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์	3.89	0.66	มาก
3. มีความรู้เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาและการนำไปใช้ ได้แก่ ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และเครื่องหมายการค้า	3.76	0.83	มาก
4. สามารถบูรณาการความรู้เพื่อหล่อหลอม จนเกิดความคิดใหม่ ๆ และการประดิษฐ์ใหม่ ๆ ขึ้นมาใช้ในองค์กร	3.84	0.76	มาก
5. มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการสมัยใหม่	3.95	0.66	มาก
6. มีความรู้และทักษะด้านการตลาด	3.70	0.78	มาก
7. มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	3.78	0.79	มาก
8. มีความรู้เกี่ยวกับดัชนีวัดคุณภาพและความสำเร็จของการดำเนินงาน	3.86	0.75	มาก
9. มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการโครงการ	3.76	0.72	มาก
10. มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา	3.59	0.80	มาก
11. มีความรู้เกี่ยวกับการบริการลูกค้าหรือการบริหารความสัมพันธ์ลูกค้า	4.11	0.70	มาก
12. มีความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคมและธุรกิจ	3.73	0.69	มาก
รวม	3.82	0.56	มาก

ตาราง 11 แสดงว่าผู้จ้างงานส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต
ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$)
ทั้งนี้ ผู้จ้างงานเห็นว่า ทุกเรื่องมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีความเหมาะสมเฉลี่ยสูงสุด
3 ลำดับแรก คือ มีความรู้เกี่ยวกับการบริการลูกค้าหรือการบริหารความสัมพันธ์ลูกค้า ($\bar{X} = 4.11$)
มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการสมัยใหม่ ($\bar{X} = 3.95$) และความสามารถในการพัฒนาระบบ
บริหารจัดการภายในองค์กร ($\bar{X} = 3.92$)

ตาราง 12 ความคิดเห็นของผู้จ้างงานเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับ
ในสังคมฐานความรู้ในด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

คุณลักษณะของบัณฑิต ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีภาวะของความเป็นผู้นำ	3.89	0.66	มาก
2. มีการทำงานเป็นทีม	4.57	0.55	มากที่สุด
3. รู้จักประนีประนอมและอำนวยความสะดวก	4.35	0.68	มาก
4. รู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง	4.62	0.55	มากที่สุด
5. มีมนุษยสัมพันธ์	4.57	0.55	มากที่สุด
6. สนใจข่าวสารและรู้เท่าทันเหตุการณ์	4.30	0.62	มาก
7. มีทักษะการรู้สารสนเทศเป็นอย่างดี	4.35	0.68	มาก
8. ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต	4.41	0.64	มาก
9. สามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมขององค์กรได้เป็นอย่างดี	4.43	0.55	มาก
10. คิดอย่างเป็นระบบ	4.35	0.63	มาก
11. มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนางาน	4.27	0.69	มาก
12. สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ แล้วนำมาปรับ ใช้ในองค์กรได้	4.24	0.55	มาก
13. เป็นผู้อยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง องค์กรและสังคม	4.41	0.55	มาก
รวม	4.37	0.49	มาก

จากตาราง 12 แสดงว่าผู้จ้างงานส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) ทั้งนี้ ผู้จ้างงานเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 3 เรื่อง คือ รู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ($\bar{X} = 4.62$) มีการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.57$) และมีมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.57$) นอกนั้นเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีความเหมาะสมเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมขององค์กรได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.43$) ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต ($\bar{X} = 4.41$) และเป็นผู้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง องค์กรและสังคม ($\bar{X} = 4.41$)

ตาราง 13 สรุปความคิดเห็นของผู้จ้างงานเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ในด้านต่าง ๆ โดยรวม

คุณลักษณะของบัณฑิตในด้านต่าง ๆ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.79	0.57	มาก
2. ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร	3.82	0.56	มาก
3. ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	4.37	0.49	มาก
รวมทั้งหมด	3.98	0.47	มาก

จากตาราง 13 แสดงว่าผู้จ้างงานส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตในทุก ๆ ด้านโดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) ทั้งนี้ ผู้จ้างงานเห็นว่ามีความเหมาะสมเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมาคือด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X} = 3.82$) และด้านความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.79$)

1.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้จ้างงาน

ผู้จ้างงานให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่น่าสนใจในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.4.1 ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ/วิชาการ

1. สามารถนำความรู้ความสามารถในวิชาชีพหรือวิชาการมาประยุกต์ใช้กับงานในอาชีพสาขาอื่นได้ 9 คน
2. สามารถนำความรู้ความสามารถในวิชาชีพหรือวิชาการมาประยุกต์ใช้กับงานที่ทำได้เป็นอย่างดี 7 คน
3. มีความรู้ความสามารถด้านการจัดกิจกรรมและศิลปะ 1 คน
4. มีความรู้หรือประสบการณ์จากการฝึกงานมาแล้ว 1 คน
5. สามารถทำงานได้ทันที โดยไม่ต้องฝึกงานใหม่ 1 คน
6. มีความรอบรู้และความสามารถสูงเกี่ยวกับด้านเทคโนโลยี 1 คน
7. สามารถนำความรู้ความสามารถในวิชาชีพหรือวิชาการมาใช้แก้ปัญหาในการทำงานได้เป็นอย่างดี 1 คน

1.4.2 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

1. มีความรับผิดชอบสูงต่องานในหน้าที่หรืองานที่ได้รับมอบหมาย 12 คน
2. ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน องค์กร รวมทั้งตนเองและผู้อื่น 6 คน

3. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน	6	คน
4. มีจิตใจดี มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	6	คน
5. ขยันหมั่นเพียร	4	คน
6. ทุ่มเทในการทำงานอย่างเต็มความสามารถ	3	คน
7. เสียสละเพื่อส่วนรวม	2	คน

1.4.3 ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

1. มีมนุษยสัมพันธ์ดีต่อเพื่อนร่วมงาน	6	คน
2. ปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานและสภาพแวดล้อมได้อย่างดี	5	คน
3. มีมนุษยสัมพันธ์ดีต่อบุคลากรในฝ่ายงานอื่น	4	คน
4. ปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมขององค์กรได้อย่างดี	2	คน
5. ให้ความร่วมมือกับเพื่อนร่วมงานและองค์กร	3	คน
6. สามารถดักเตือนหรือแนะนำเพื่อนร่วมงานด้วยวาจาที่ไพเราะ	2	คน
7. รับฟังคำดักเตือนหรือคำแนะนำจากเพื่อนร่วมงาน	1	คน
8. พุดจาชัดเจนและฉะฉาน	1	คน
9. กล้าคิด กล้าทำ และกล้าแสดงออก	1	คน
10. อดทน หนักเอาเบาสู้	1	คน

1.4.4 ด้านทัศนคติต่องานที่ทำ

1. มีทัศนคติที่ดีต่องานและองค์กร หรือรักงานที่ทำ	8	คน
2. มีจิตใจดีพร้อมช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน และองค์กร	3	คน
3. เอาใจใส่และกระตือรือร้นในงานที่ทำ	2	คน
4. ปฏิบัติงานด้วยความละเอียดรอบคอบ	2	คน
5. รักษาชื่อเสียงขององค์กร	1	คน
6. หมั่นศึกษาหาความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่	1	คน

อยู่ตลอดเวลา

1.4.5 ด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ

1. มีความรับผิดชอบสูงต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ	5	คน
2. ตรงต่อเวลา	4	คน
3. รักษาความลับและข้อมูลขององค์กร	2	คน
4. รักษาคำพูดหรือมีวาจาสัตย์	1	คน
5. กล้าเตือนผู้อื่น หากพบว่ากระทำไม่เหมาะสม	1	คน

หรือผิดต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์

2.1 สถานภาพของบัณฑิต

จากแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งให้บัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์ ที่สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2549 และ 2550 จำนวน 61 คน ปรากฏว่า ได้รับกลับคืนและมีความสมบูรณ์มากที่สุด จำนวน 53 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.89 ดังรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้

ตาราง 14 สถานภาพของบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์

สถานภาพของบัณฑิต	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปีที่สำเร็จการศึกษา (N=53)						
1. ปีการศึกษา 2549	10	18.9	15	28.3	25	47.2
2. ปีการศึกษา 2550	11	20.8	17	32.1	28	52.8
รวม	21	39.6	32	60.4	53	100
สถานภาพหลังจบการศึกษา (N=53)						
1. ทำงานเกี่ยวข้องกับงานห้องสมุด/ ศูนย์สารสนเทศ	7	13.2	11	20.8	18	34
2. ทำงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุด/ ศูนย์สารสนเทศ	9	17.0	9	17.0	18	34
3. ทำงานก่อนแล้วจึงศึกษาต่อ	3	5.7	6	11.3	9	17
4. ศึกษาต่อหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้วทันที	2	3.8	4	7.5	6	11.3
5. ไม่มีงานทำ (รอศึกษาต่อ)	-	-	2	3.8	2	3.8
รวม	21	39.6	32	60.4	53	100
ประเภทของหน่วยงานที่สังกัด (N=47)						
1. หน่วยงานรัฐ	6	12.8	10	21.3	16	34.0
2. หน่วยงานเอกชน	12	25.5	15	31.9	27	57.4
3. รัฐวิสาหกิจ	1	2.1	2	4.3	3	6.4
4. อาชีพอิสระ	-	-	1	2.1	1	2.1
รวม	19	40.4	28	59.6	47	100

ตาราง 14 (ต่อ)

สถานภาพของบัณฑิต	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เงินเดือนที่ได้รับต่อเดือน (N=44)						
1. 7,500-10,000 บาท	5	11.4	10	22.7	15	34.1
2. 10,001-15,000 บาท	12	27.3	10	22.7	22	50
3. 15,001-20,000 บาท	1	2.3	2	4.5	3	6.8
4. มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป	1	2.3	3	6.8	4	9.1
รวม	19	43.2	25	56.8	44	100

จากตาราง 14 แสดงว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.4) เป็นเพศหญิง โดยเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2550 จำนวน 28 คน (ร้อยละ 52.8) และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549 จำนวน 25 คน (ร้อยละ 47.2)

ทั้งนี้ ปรากฏว่า จำนวนบัณฑิตส่วนใหญ่ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับงานห้องสมุด/ศูนย์สารสนเทศ มีจำนวนเท่ากับบัณฑิตที่ทำงานไม่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุด/ศูนย์สารสนเทศ (ร้อยละ 34) นอกจากนี้ ยังพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานเอกชน (ร้อยละ 57.4) และส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือน ๆ ละประมาณ 10,001.00 -15,000.00 บาท (ร้อยละ 50)

2.2 ความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

ตาราง 15 ความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ฯ

รายวิชา	ระดับการนำความรู้ไปใช้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. บส 201 ความรู้เบื้องต้นทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์	3.57	1.05	มาก
2. บส 202 การอ่านทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์	3.53	0.99	มาก
3. บส 211 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	3.51	0.93	มาก
4. บส 302 จิตวิทยาและจริยธรรมในวิชาชีพสารสนเทศ	4.00	1.04	มาก
5. บส 311 การทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ	3.02	1.35	ปานกลาง
6. บส 312 การจัดหมวดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้	2.58	1.43	ปานกลาง
7. บส 313 การจัดหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน	2.60	1.52	ปานกลาง
8. บส 314 การจัดการสื่อโสตทัศน์	2.79	1.25	ปานกลาง
9. บส 321 บริการอ้างอิง	3.00	1.30	ปานกลาง
10. บส 341 ตรีชนีและบรรณานุกรม	2.92	1.41	ปานกลาง
11. บส 342 แหล่งสารสนเทศทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2.85	0.99	ปานกลาง
12. บส 343 แหล่งสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2.96	0.98	ปานกลาง
13. บส 344 แหล่งสารสนเทศทางธุรกิจและอุตสาหกรรม	3.02	1.08	ปานกลาง
14. บส 345 วารสารและหนังสือพิมพ์	3.38	1.00	ปานกลาง
15. บส 351 ฐานข้อมูลเบื้องต้น	3.57	1.17	มาก
16. บส 352 เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูล	3.68	0.98	มาก
17. บส 353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ	4.23	0.87	มาก
18. บส 354 ระบบอัตโนมัติในงานสารสนเทศ	3.89	1.09	มาก
19. บส 401 การอ่านในชีวิตประจำวัน	3.83	0.94	มาก
20. บส 412 ธุรกิจการพิมพ์	2.85	1.03	ปานกลาง
21. บส 414 หลักสูตรและการสอนการใช้ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ	2.83	1.28	ปานกลาง
22. บส 421 บริการและกิจกรรมในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ	2.92	1.36	ปานกลาง
23. บส 423 บริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์	2.79	1.13	ปานกลาง
24. บส 431 การจัดการห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ	2.98	1.41	ปานกลาง
25. บส 442 จัดหมายเหตุและสิ่งพิมพ์รัฐบาล	2.30	1.14	น้อย

ตาราง 15 (ต่อ)

รายวิชา	ระดับการนำความรู้ไปใช้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
26. บส 451 เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น	4.13	1.06	มาก
27. บส 452 ระบบสำนักงานอัตโนมัติในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ	3.51	1.27	มาก
28. บส 453 ระบบห้องสมุดดิจิทัล	3.13	1.24	ปานกลาง
29. บส 471 สัมมนา	3.57	1.15	มาก
30. บส 491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน	3.92	1.03	มาก
รวม	3.26	0.68	ปานกลาง

จากตาราง 15 แสดงว่า บัณฑิตส่วนใหญ่นำความรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ไปใช้ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$) เมื่อจำแนกเป็นรายวิชา ปรากฏว่า มีเพียงรายวิชาเดียวที่บัณฑิตนำความรู้ไปใช้ในระดับน้อย คือ รายวิชา บส 442 จดหมายเหตุและสิ่งพิมพ์รัฐบาล ($\bar{X} = 2.30$) สำหรับรายวิชาที่บัณฑิตนำความรู้ไปใช้ในระดับปานกลางมี 16 รายวิชา ส่วนรายวิชาที่บัณฑิตนำความรู้ไปใช้ในระดั้มาก มีถึง 13 รายวิชา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังรายวิชาต่อไปนี้

บส 353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.23$)

บส 451 เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น ($\bar{X} = 4.13$)

บส 302 จิตวิทยาและจริยธรรมในวิชาชีพสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.00$)

บส 491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน ($\bar{X} = 3.92$)

บส 354 ระบบอัตโนมัติในงานสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.89$)

บส 401 การอ่านในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 3.83$)

บส 352 เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูล ($\bar{X} = 3.68$)

บส 351 ฐานข้อมูลเบื้องต้น ($\bar{X} = 3.57$)

บส 471 สัมมนา ($\bar{X} = 3.57$)

บส 201 ความรู้เบื้องต้นทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ($\bar{X} = 3.57$)

บส 202 การอ่านทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ($\bar{X} = 3.57$)

บส 211 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.51$)

บส 452 ระบบสำนักงานอัตโนมัติในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ ($\bar{X} = 3.51$)

ตาราง 16 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหารายวิชาในหลักสูตร
บรรณารักษศาสตร์ฯ จำแนกตามปีสำเร็จการศึกษา

รายวิชา	ปีสำเร็จการศึกษา				
	ปี 2549		ปี 2550		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. บส 201 ความรู้เบื้องต้นทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์	3.44	1.16	3.68	0.94	-0.83
2. บส 202 การอ่านทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์	3.52	1.12	3.54	0.88	-0.06
3. บส 211 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	3.72	0.94	3.32	0.90	1.57
4. บส 302 จิตวิทยาและจริยธรรมในวิชาชีพสารสนเทศ	3.80	1.12	4.18	0.94	-1.34
5. บส 311 การทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ	2.92	1.47	3.11	1.26	-0.50
6. บส 312 การจัดหมวดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้	2.56	1.53	2.61	1.37	-0.12
7. บส 313 การจัดหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน	2.40	1.61	2.79	1.45	-0.92
8. บส 314 การจัดการสื่อโสตทัศน์	2.88	1.20	2.71	1.30	0.48
9. บส 321 บริการอ้างอิง	2.92	1.38	3.07	1.25	-0.42
10. บส 341 วรรณคดีและวรรณกรรม	2.88	1.48	2.96	1.37	-0.21
11. บส 342 แหล่งสารสนเทศทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.04	0.89	2.68	1.06	1.34
12. บส 343 แหล่งสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.12	1.05	2.82	0.90	1.11
13. บส 344 แหล่งสารสนเทศทางธุรกิจและอุตสาหกรรม	3.12	1.24	2.93	0.94	0.63
14. บส 345 วารสารและหนังสือพิมพ์	3.48	0.96	3.29	1.05	0.70
15. บส 351 ฐานข้อมูลเบื้องต้น	3.76	1.20	3.39	1.13	1.15
16. บส 352 เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูล	3.88	1.01	3.50	0.92	1.43
17. บส 353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ	4.08	1.04	4.36	0.68	-1.14
18. บส 354 ระบบอัตโนมัติในงานสารสนเทศ	3.88	1.20	3.89	0.99	-0.04
19. บส 401 การอ่านในชีวิตประจำวัน	3.92	1.00	3.75	0.89	0.66
20. บส 412 ธุรกิจการพิมพ์	2.88	1.13	2.82	0.94	0.21
21. บส 414 หลักสูตรและการสอนการใช้ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ	2.76	1.30	2.89	1.29	-0.37
22. บส 421 บริการและกิจกรรมในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ	2.88	1.36	2.96	1.37	-0.22
23. บส 423 บริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์	2.84	1.14	2.75	1.14	0.29
24. บส 431 การจัดการห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ	2.88	1.45	3.07	1.39	-0.49
25. บส 442 จัดหมายเหตุและสิ่งพิมพ์รัฐบาล	2.20	1.26	2.39	1.03	-0.61
26. บส 451 เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น	3.92	1.15	4.32	0.94	-1.39

ตาราง 16 (ต่อ)

รายวิชา	ปีที่สำเร็จการศึกษา				
	ปี 2549		ปี 2550		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
27. บส 452 ระบบสำนักงานอัตโนมัติในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ	3.16	1.52	3.82	0.90	-1.90
28. บส 453 ระบบห้องสมุดดิจิทัล	3.04	1.24	3.21	1.26	-0.51
29. บส 471 สัมมนา	3.64	1.19	3.50	1.14	0.44
30. บส 491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน	3.76	1.05	4.07	1.02	-1.10
รวม	3.24	0.73	3.28	0.64	-0.20

$$t_{(.05)} = 1.96$$

จากตาราง 16 แสดงว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาปี 2549 และปี 2550 มีความคิดเห็นต่อเนื้อหาวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ โดยรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

ตาราง 17 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหารายวิชาในหลักสูตร
บรรณารักษศาสตร์ฯ จำแนกตามสถานภาพหลังจบการศึกษา

รายวิชา	สถานภาพหลังจบการศึกษา				
	ทำงาน		ศึกษาต่อ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. บส 201 ความรู้เบื้องต้นทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์	3.50	1.03	3.71	1.10	-0.66
2. บส 202 การอ่านทางบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์	3.56	0.97	3.47	1.07	0.29
3. บส 211 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	3.50	0.94	3.53	0.94	-0.11
4. บส 302 จิตวิทยาและจริยธรรมในวิชาชีพสารสนเทศ	4.08	1.08	3.82	0.95	0.85
5. บส 311 การทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ	3.11	1.43	2.82	1.19	0.72
6. บส 312 การจัดหมวดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้	2.67	1.51	2.41	1.28	0.60
7. บส 313 การจัดหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน	2.72	1.58	2.35	1.41	0.82
8. บส 314 การจัดการสื่อโสตทัศน์	2.86	1.38	2.65	0.93	0.58
9. บส 321 บริการอ้างอิง	2.97	1.30	3.06	1.34	-0.22
10. บส 341 วรรณคดีและบรรณานุกรม	2.81	1.35	3.18	1.55	-0.89
11. บส 342 แหล่งสารสนเทศทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2.86	1.05	2.82	0.88	0.13
12. บส 343 แหล่งสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2.97	0.94	2.94	1.09	0.11
13. บส 344 แหล่งสารสนเทศทางธุรกิจและอุตสาหกรรม	3.14	1.05	2.76	1.15	-1.18
14. บส 345 วารสารและหนังสือพิมพ์	3.25	1.02	3.65	0.93	-1.35
15. บส 351 ฐานข้อมูลเบื้องต้น	3.50	1.13	3.71	1.26	-0.59
16. บส 352 เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูล	3.56	1.05	3.94	0.75	-1.53
17. บส 353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ	4.19	0.82	4.29	0.99	-0.39
18. บส 354 ระบบอัตโนมัติในงานสารสนเทศ	3.78	1.15	4.12	0.93	-1.06
19. บส 401 การอ่านในชีวิตประจำวัน	3.81	0.95	3.88	0.93	-0.28
20. บส 412 ธุรกิจการพิมพ์	3.00	0.89	2.53	1.23	1.41
21. บส 414 หลักสูตรและการสอนการใช้ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ	2.83	1.25	2.82	1.38	0.03
22. บส 421 บริการและกิจกรรมในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ	3.00	1.37	2.76	1.35	0.59
23. บส 423 บริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์	2.97	1.11	2.41	1.12	1.71
24. บส 431 การจัดการห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ	3.03	1.42	2.88	1.41	0.35
25. บส 442 จดหมายเหตุและสิ่งพิมพ์รัฐบาล	2.28	1.03	2.35	1.37	-0.22
26. บส 451 เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น	4.31	0.86	3.76	1.35	1.52

ตาราง 17 (ต่อ)

รายวิชา	ปีที่สำเร็จการศึกษา				
	ปี 2549		ปี 2550		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
27. บส 452 ระบบสำนักงานอัตโนมัติในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ	3.50	1.30	3.53	1.23	-0.08
28. บส 453 ระบบห้องสมุดดิจิทัล	3.08	1.36	3.24	0.97	-0.41
29. บส 471 สัมมนา	3.47	1.23	3.76	0.97	-0.86
30. บส 491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน	3.89	1.12	4.00	0.87	-0.36
รวม	3.27	0.68	3.24	0.71	0.17

$$t_{(.05)} = 1.96$$

จากตาราง 17 แสดงว่า บัณฑิตที่ทำงานและบัณฑิตที่กำลังศึกษาต่อมีความคิดเห็นต่อเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ โดยรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3

2.3 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้

ตาราง 18 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับ
ในสังคมฐานความรู้ในด้านความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

คุณลักษณะของบัณฑิต ด้านความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. สามารถใช้โปรแกรมสำนักงาน เช่น MS.Office	4.75	0.55	มากที่สุด
2. สามารถใช้สื่อมัลติมีเดีย เช่น กล้องดิจิทัล DVD	4.40	0.69	มาก
3. สามารถสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต	4.79	0.41	มากที่สุด
4. สามารถจัดการฐานข้อมูล	4.36	0.68	มาก
5. มีความรู้เกี่ยวกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce)	3.72	0.86	มาก
6. มีความรู้ในการแก้ปัญหาเบื้องต้นเกี่ยวกับฮาร์ดแวร์	3.96	0.78	มาก
7. มีความรู้เกี่ยวกับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์	4.04	0.78	มาก
8. มีความรู้ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมใหม่	3.75	0.90	มาก
9. มีความรู้ในเทคนิคของเหมืองข้อมูล (Data Mining)	3.60	0.91	มาก
10. มีความรู้ความสามารถในการจัดทำเว็บไซต์	3.94	1.05	มาก
11. มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้	4.17	0.87	มาก
12. สามารถสร้างเครือข่ายให้เกิดขึ้นเป็นความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน	3.89	0.87	มาก
13. มีความรู้เกี่ยวกับ Open Source Software	3.68	0.87	มาก
14. มีความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการสื่อสารข้อมูล	3.98	0.87	มาก
15. มีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานที่ใช้ในการจัดการข้อมูล เช่น Metadata, XML, GDX เป็นต้น	3.47	0.95	มาก
รวม	4.03	0.54	มาก

จากตาราง 18 แสดงว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต
ในด้านความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.03$) ทั้งนี้ บัณฑิตมีความเห็นว่า คุณลักษณะที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
คือ ความสามารถในการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 4.79$) และความสามารถในการใช้
โปรแกรมสำนักงาน เช่น Ms.Office ($\bar{X} = 4.75$) นอกจากนี้ บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นความรู้
ความสามารถที่มีความเหมาะสมในระดับมาก โดยมีความเหมาะสมเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก
คือ ความสามารถในการใช้สื่อมัลติมีเดีย เช่น กล้องดิจิทัล DVD ($\bar{X} = 4.40$) ความสามารถ
ในการจัดการฐานข้อมูล ($\bar{X} = 4.36$) และมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ ($\bar{X} = 4.17$)

ตาราง 19 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับในสังคม
ฐานความรู้ในด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร

คุณลักษณะของบัณฑิต ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. สามารถพัฒนาระบบบริหารจัดการภายในองค์กร	3.75	0.92	มาก
2. มีความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์	3.72	0.89	มาก
3. มีความรู้เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาและการนำไปใช้ ได้แก่ ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และเครื่องหมายการค้า	3.79	0.95	มาก
4. สามารถบูรณาการความรู้เพื่อหล่อหลอม จนเกิดความคิดใหม่ ๆ และการประดิษฐ์ใหม่ ๆ ขึ้นมาใช้ในองค์กร	3.72	0.91	มาก
5. มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการสมัยใหม่	3.96	0.90	มาก
6. มีความรู้และทักษะด้านการตลาด	3.81	0.98	มาก
7. มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	3.94	0.89	มาก
8. มีความรู้เกี่ยวกับดัชนีวัดคุณภาพและความสำเร็จของ การดำเนินงาน	3.83	0.89	มาก
9. มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการโครงการ	3.87	0.83	มาก
10. มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา	3.72	0.99	มาก
11. มีความรู้เกี่ยวกับการบริการลูกค้าหรือการบริหารความสัมพันธ์ลูกค้า	4.17	0.85	มาก
12. มีความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคมและธุรกิจ	3.83	0.94	มาก
รวม	3.84	0.71	มาก

จากตาราง 19 แสดงว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต
ในด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร ทุกเรื่องมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.84$) โดยมีความเหมาะสมเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ มีความรู้เกี่ยวกับการบริการลูกค้า
หรือการบริหารความสัมพันธ์ลูกค้า ($\bar{X} = 4.17$) มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการสมัยใหม่
($\bar{X} = 3.96$) และมีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{X} = 3.94$)

ตาราง 20 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับ
ในสังคมฐานความรู้ในด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

คุณลักษณะของบัณฑิต ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีภาวะของความเป็นผู้นำ	4.21	0.79	มาก
2. มีการทำงานเป็นทีม	4.43	0.75	มาก
3. รู้จักประนีประนอมและอำนวยความสะดวก	4.38	0.74	มาก
4. รู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง	4.72	0.53	มากที่สุด
5. มีมนุษยสัมพันธ์	4.57	0.69	มากที่สุด
6. สนใจข่าวสารและรู้เท่าทันเหตุการณ์	4.47	0.64	มาก
7. มีทักษะการรู้สารสนเทศเป็นอย่างดี	4.51	0.64	มากที่สุด
8. ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต	4.51	0.64	มากที่สุด
9. สามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมขององค์กรได้เป็นอย่างดี	4.55	0.61	มากที่สุด
10. คิดอย่างเป็นระบบ	4.36	0.68	มาก
11. มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนางาน	4.38	0.71	มาก
12. สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ แล้วนำมาปรับ ใช้ในองค์กรได้	4.34	0.68	มาก
13. เป็นผู้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง องค์กรและสังคม	4.45	0.67	มาก
รวม	4.45	0.52	มาก

จากตาราง 20 แสดงว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต
ในด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ มีความเหมาะสมระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) ทั้งนี้ บัณฑิตเห็นว่า
มีคุณลักษณะ 5 ข้อที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ คือ รู้จักบทบาทและหน้าที่ของ
ตนเอง ($\bar{X} = 4.72$) มีมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.57$) สามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมขององค์กร
ได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.55$) มีทักษะการรู้สารสนเทศเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.51$) และใฝ่เรียนรู้ตลอด
ชีวิต ($\bar{X} = 4.51$)

นอกจากนี้ บัณฑิตยังเห็นว่า คุณลักษณะอีก 8 ข้อที่มีความเหมาะสมในระดับมาก
โดยมีความเหมาะสมเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สนใจข่าวสารและรู้เท่าทันเหตุการณ์ ($\bar{X} = 4.47$)
เป็นผู้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง องค์กรและสังคม ($\bar{X} = 4.45$) และมีการทำงาน
เป็นทีม ($\bar{X} = 4.43$)

ตาราง 21 สรุปความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ในด้านต่าง ๆ โดยรวม

คุณลักษณะของบัณฑิตในด้านต่าง ๆ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.03	0.54	มาก
2. ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร	3.84	0.71	มาก
3. ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	4.45	0.52	มาก
รวม	4.11	0.52	มาก

จากตาราง 21 แสดงว่าบัณฑิตส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตในด้านต่าง ๆ โดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) ทั้งนี้ บัณฑิตเห็นว่ามีความเหมาะสมเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมาคือด้านความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.03$) และด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X} = 3.84$)

2.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของบัณฑิต

บัณฑิตเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่น่าสนใจเกี่ยวกับหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. ควรเพิ่มรายวิชาทางด้านคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับฮาร์ดแวร์ 20 คน
เครือข่าย ฐานข้อมูล ซอฟต์แวร์ การสร้างเว็บไซต์ การใช้อุปกรณ์สำนักงานต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานทั้งในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารเทศศาสตร์ รวมทั้งสาขาวิชาชีพอื่นได้หลากหลายมากขึ้น ทำให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน
2. ควรเพิ่มรายวิชาเกี่ยวกับทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ 18 คน
เพราะเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน อีกทั้งแหล่งข้อมูลส่วนใหญ่มาจากต่างประเทศ
3. ควรเพิ่มรายวิชาเกี่ยวกับทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ 4 คน
นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ เช่น ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น เป็นต้น
4. ในทุกรายวิชา ควรบังคับให้นักศึกษาได้อ่านบทความภาษาอังกฤษมากขึ้น 3 คน
5. ควรเพิ่มรายวิชาหรือเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ 3 คน
เช่น การวางตัว การพูด การปรับตัว การทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น

- | | | |
|---|---|----|
| 6. ควรเน้นการสอนเกี่ยวกับการวิจัย เพื่อนำไปปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน | 3 | คน |
| 7. ควรเน้นการฝึกงานและดูงานให้มากขึ้น | 3 | คน |
| 8. การทำงานในบริษัทหรือองค์กรเอกชนจำเป็นต้องใช้ความรู้ทางด้านสารสนเทศศาสตร์มากกว่าบรรณารักษศาสตร์ | 2 | คน |
| 9. ควรมีรายวิชาที่นิสิตมีโอกาสได้ทำกิจกรรม โครงการหรือโครงการ เช่น โครงการห้องสมุดศิลปะ ศูนย์สารสนเทศเศรษฐกิจ ค่ายอาสา เป็นต้น เพื่อนำเสนอขอคำวิจารณ์และคำแนะนำจากคณาจารย์ | 2 | คน |
| 10. การทำงานในหน่วยงานหรือองค์กรเอกชนต้องการบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านสารสนเทศศาสตร์ค่อนข้างมาก | 2 | คน |
| 11. ควรเพิ่มรายวิชาทางด้านคอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เนื่องจากในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาสารสนเทศศาสตร์ ของสถาบันการศึกษาบางแห่งระบุว่า ต้องศึกษาในรายวิชาด้านคอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ไม่ต่ำกว่า 12 หน่วยกิต | 1 | คน |
| 12. ควรเพิ่มรายวิชาทางด้านการจัดการความรู้ หรือจัดอบรมสัมมนาเพิ่มพูนความรู้ให้กับนิสิต | 1 | คน |
| 13. ควรเพิ่มรายวิชาทางด้านการบริหารและการจัดการ | 1 | คน |
| 14. เสนอให้ร่วมมือกับโรงเรียนหรือศูนย์อบรมคอมพิวเตอร์ เพื่อเปิดสอนรายวิชาทางด้านคอมพิวเตอร์ ไม่ควรให้นิสิตไปเรียนรู้เอง เช่น ทักษะการใช้โปรแกรมต่าง ๆ | 1 | คน |
| 15. รายวิชา บส 471 สัมมนา ควรจัดการเรียนการสอนหลังจากนิสิตออกไปฝึกงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้สามารถนำประสบการณ์จริงมาใช้ในการสัมมนา ทั้งนี้เสนอให้จัดเป็นเวลา 1 สัปดาห์ | 1 | คน |
| 16. รายวิชา ฝึกงาน บส 491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน เสนอให้ส่งนิสิตเข้าฝึกงานในองค์กรหรือหน่วยงานที่มีใช้สถานศึกษา จะทำให้นิสิตมีประสบการณ์ที่กว้างขึ้น | 1 | คน |
| 17. เสนอให้จัดรายวิชาที่เกี่ยวกับการอ่านให้เป็นวิชาบังคับ เนื่องจากเป็นพื้นฐานที่จำเป็น ทำให้เกิดความรู้ ความคิด และนำไปสู่การศึกษา ค้นคว้า | 1 | คน |
| 18. ไม่ควรลดรายวิชาหรือเนื้อหาทางด้านบรรณารักษศาสตร์ เนื่องจากยังคงมีความสำคัญต่อวิชาชีพ | 1 | คน |
| 19. ควรเพิ่มรายวิชาอื่นนอกคณะ ซึ่งเกี่ยวข้องหรือคาดว่าจะมีประโยชน์ต่อการเพิ่มพูนความรู้ในวิชาชีพ | 1 | คน |

- | | | |
|---|---|----|
| 20. ในทุกรายวิชาควรมีชั่วโมงฝึกปฏิบัติที่จริงจัง พร้อมทั้งมีการประเมินผลที่เป็นระบบ | 1 | คน |
| 21. ในทุกรายวิชา อาจารย์ผู้สอนควรเน้นการปลูกฝังให้นิสิตรักในวิชาชีพบรรณารักษ์ | 1 | คน |
| 22. ควรเน้นเรื่องคุณธรรม จริยธรรมและมนุษยสัมพันธ์ | 1 | คน |
| 23. รายวิชาที่เกี่ยวกับบรรณารักษศาสตร์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับการจัดเก็บเอกสารในองค์กร | 1 | คน |
| 24. ควรแยกหลักสูตรออกเป็น 2 หลักสูตรคือ หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ และหลักสูตรสารสนเทศศาสตร์ เพื่อเปิดโอกาสให้นิสิตเลือกเรียนเฉพาะด้าน | 1 | คน |
| 25. ควรปรับเปลี่ยนชื่อหลักสูตรหรือสาขาวิชาให้ทันสมัยและดึงดูดความสนใจในการเข้าศึกษา เช่น เปลี่ยนเป็น การจัดการสารสนเทศ เป็นต้น | 1 | คน |
| 26. ตำรา หนังสือ และเอกสารไม่ทันสมัย | 1 | คน |
| 27. การจัดการเรียนการสอนไม่ควรเน้นการท่องจำ | 1 | คน |

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การติดตามผลบัณฑิตหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อการพัฒนาหลักสูตรสำหรับสังคมฐานความรู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ รวมทั้งความคิดเห็นของผู้จ้างงานเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ รวมทั้งศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ ทั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ 3 ประการ คือ 1) ความพึงพอใจกับความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์ฯ มีความแตกต่างกัน 2) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ฯ แตกต่างกัน 3) บัณฑิตที่มีสถานภาพหลังสำเร็จการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ฯ แตกต่างกัน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บัณฑิตของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สำเร็จการศึกษาแล้ว ในปีการศึกษา 2546, 2547, 2548, 2549 และ 2550 จำนวน 5 รุ่น รวมทั้งหมด 127 คน และผู้จ้างงานบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 5 รุ่น รวมทั้งหมด 127 หน่วยงาน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง ดังนี้ 1) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 2 รุ่น คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549 และ 2550 รวมทั้งหมด 61 คน 2) ผู้จ้างงานบัณฑิตทั้ง 2 รุ่น รวมทั้งหมด 61 หน่วยงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต 1 ชุด และสำหรับผู้จ้างงาน 1 ชุด ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีต่าง ๆ ได้แก่ เก็บข้อมูลด้วยตนเอง ส่งทางไปรษณีย์ ส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และการสัมภาษณ์

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยใช้วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตลอดจนใช้การวิเคราะห์ค่า t-test เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจกับความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิต และเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรฯ จำแนกตามปีที่สำเร็จการศึกษา และสถานภาพหลังสำเร็จการศึกษา

สรุปผลการวิจัย

จากแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งให้บัณฑิต จำนวน 61 คน ปรากฏว่า ได้รับกลับคืน 53 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.89 ส่วนแบบสอบถามที่ส่งให้ผู้จ้างงาน ปรากฏว่า ได้รับกลับคืน 37 ชุด คิดเป็นร้อยละ 60.66 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของผู้จ้างงานบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์

1.1 สถานภาพของผู้จ้างงาน พบว่า ผู้จ้างงานส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่บรรณารักษ์ และสังกัดหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุด มีจำนวนถึงร้อยละ 62.2 เช่น บริษัทที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับสารสนเทศและการสื่อสาร ศูนย์ข้อมูลธนาคาร ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศภายใต้องค์กรและบริษัท อย่างไรก็ตาม กรณีที่เป็นห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ พบว่า มีอายุการดำเนินงานทั้งหมดน้อยกว่า 10 ปี และมากกว่า 50 ปีขึ้นไปถึงร้อยละ 10.8

1.2 ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ พบว่า ผู้จ้างงานส่วนใหญ่มีความพึงพอใจและความคาดหวังต่อบัณฑิตในทุก ๆ ด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้จ้างงานมีความพึงพอใจเฉลี่ยสูงสุดในด้านคุณธรรมและจริยธรรม รองลงมาคือ ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ สำหรับความคาดหวังเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.2.1 ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ/วิชาการ ผู้จ้างงานมีความพึงพอใจและความคาดหวังในระดับมากทุกเรื่อง ยกเว้น 2 เรื่อง คือ ความสามารถในการเป็นผู้วิจัย และความสามารถในการเป็นผู้ช่วยนักวิจัย ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบว่าในเรื่องความสามารถใช้ภาษาอังกฤษติดต่อสื่อสารในการทำงาน ผู้จ้างงานมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง แต่มีความคาดหวังในระดับมาก ส่วนเรื่องที่คุณจ้างงานมีความพึงพอใจเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถในการใช้อุปกรณ์สำนักงาน ในขณะที่ผู้จ้างงานมีความคาดหวังเฉลี่ยสูงสุดในเรื่อง ความสามารถในการปฏิบัติงานตามคำสั่งหรืองานที่ได้รับมอบหมาย

1.2.2 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ผู้จ้างงานมีความพึงพอใจและความคาดหวังระดับมากในทุกเรื่อง โดยมีความพึงพอใจเฉลี่ยสูงสุดในเรื่อง การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และมีความคาดหวังเฉลี่ยสูงสุดในเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

1.2.3 ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ผู้จ้างงานมีความพึงพอใจและความคาดหวังระดับมากในเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเพียงเรื่องเดียวที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ ความเป็นผู้นำ ส่วนเรื่องที่มีความพึงพอใจเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีความอ่อนน้อมถ่อมตน และเรื่องที่มีความคาดหวังเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเป็นกันเอง/เป็นมิตรกับเพื่อนร่วมงาน

1.2.4 ด้านทัศนคติต่องานที่ทำ ผู้จ้างงานมีความพึงพอใจและความคาดหวัง

ระดับมากในทุกเรื่อง โดยมีความพึงพอใจและความคาดหวังเฉลี่ยสูงสุดในเรื่อง ความมีจิตใจให้บริการ

1.2.5 ด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ ผู้จ้างงานมีความพึงพอใจและความคาดหวังระดับมากในทุกเรื่อง โดยมีความพึงพอใจเฉลี่ยสูงสุดในเรื่อง ไม่ประพฤติตนให้เสื่อมเสียในวิชาชีพ และมีความคาดหวังเฉลี่ยสูงสุดใน 2 เรื่อง คือ ให้ความร่วมมือ/ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของเพื่อนร่วมงานเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย และพัฒนาตนให้มีความรู้ความสามารถ/ทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การเปรียบเทียบความพึงพอใจกับความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตในด้านต่าง ๆ ปรากฏว่า โดยรวมความพึงพอใจที่เป็นจริงกับความคาดหวังของผู้จ้างงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

1.4 ความคิดเห็นของผู้จ้างงานเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้ ผู้จ้างงานส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตในทุก ๆ ด้านโดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีความเหมาะสมเฉลี่ยสูงสุดในด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ รองลงมาคือ ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร และด้านความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.4.1 ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ผู้จ้างงานเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 3 เรื่อง คือ รู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง มีการทำงานเป็นทีม และมีมนุษยสัมพันธ์ นอกนั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีความเหมาะสมเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมขององค์กรได้เป็นอย่างดี ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต และเป็นผู้อยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง องค์กรและสังคม

1.4.2 ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร ผู้จ้างงานเห็นว่า ทุกเรื่องมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีความเหมาะสมเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ มีความรู้เกี่ยวกับการบริการลูกค้าหรือการบริหารความสัมพันธ์ลูกค้า มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการสมัยใหม่ และความสามารถในการพัฒนาระบบบริหารจัดการภายในองค์กร

1.4.3 ด้านความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้จ้างงานส่วนใหญ่มีความเห็นว่า มีเพียงเรื่องเดียวที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด คือ ความสามารถในการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต นอกนั้นมีความเหมาะสมในระดับมาก โดยมีความเหมาะสมเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ความสามารถใช้โปรแกรมสำนักงาน เช่น MS Office ความสามารถในการจัดการฐานข้อมูล และความสามารถในการใช้สื่อมัลติมีเดีย เช่น กล้องดิจิทัล DVD

1.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้จ้างงาน พิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

1.5.1 ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ/วิชาการ ผู้จ้างงานเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ 2 อันดับแรก คือ สามารถนำความรู้ความสามารถในวิชาชีพ

หรือวิชาการมาประยุกต์ใช้กับงานในอาชีพสาขาอื่นได้ จำนวน 9 คน และสามารถนำความรู้ความสามารถในวิชาชีพหรือวิชาการมาประยุกต์ใช้กับงานที่ทำได้เป็นอย่างดี จำนวน 7 คน

1.5.2 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ผู้จ้างงานเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ 3 อันดับแรก คือ มีความรับผิดชอบสูงต่องานในหน้าที่หรืองานที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 12 คน ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน องค์กร รวมทั้งตนเองและผู้อื่น มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีจิตใจดี มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ จำนวน 6 คน และขยันหมั่นเพียร จำนวน 4 คน

1.5.3 ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ผู้จ้างงานเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ 3 อันดับแรก คือ มีมนุษยสัมพันธ์ดีต่อเพื่อนร่วมงาน จำนวน 6 คน ปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานและสภาพแวดล้อมได้อย่างดี จำนวน 5 คน และมีมนุษยสัมพันธ์ดีต่อบุคลากรในฝ่ายงานอื่น จำนวน 4 คน

1.5.4 ด้านทัศนคติต่องานที่ทำ ผู้จ้างงานเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ 3 อันดับแรก คือ มีทัศนคติที่ดีต่องานและองค์กร หรือรักงานที่ทำ จำนวน 8 คน มีจิตใจดีพร้อมช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน และองค์กร รวมทั้งเอาใจใส่และกระตือรือร้นในงานที่ทำ จำนวน 3 คน และควรปฏิบัติงานด้วยความละเอียดรอบคอบ จำนวน 2 คน

1.5.5 ด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ ผู้จ้างงานเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ 3 อันดับแรก คือ มีความรับผิดชอบสูงต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ จำนวน 5 คน ตรงต่อเวลาจำนวน 4 คน และรักษาความลับและข้อมูลขององค์กร จำนวน 2 คน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์

2.1 สถานภาพของบัณฑิต บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2550 จำนวน 28 คน และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549 จำนวน 25 คน ทั้งนี้ ปรากฏว่า จำนวนบัณฑิตส่วนใหญ่ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับงานห้องสมุด/ศูนย์สารสนเทศ มีจำนวนเท่ากับบัณฑิตที่ทำงานไม่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุด/ศูนย์สารสนเทศ บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานเอกชน และส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือน ๆ ละ ประมาณ 10,001.00 -15,000.00 บาท

2.2 ความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ บัณฑิตส่วนใหญ่นำความรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ไปใช้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา ปรากฏว่า มีเพียงรายวิชาเดียวที่บัณฑิตนำความรู้ไปใช้ในระดับน้อย คือ รายวิชา บส 442 จดหมายเหตุและสิ่งพิมพ์รัฐบาล สำหรับรายวิชาที่บัณฑิตนำความรู้ไปใช้ในระดับปานกลาง มี 16 รายวิชา ส่วนรายวิชาที่บัณฑิตนำความรู้ไปใช้ในระดับมาก มี 13 รายวิชา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังรายวิชาต่อไปนี้

บส 353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ

บส 451 เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น

บส 302 จิตวิทยาและจริยธรรมในวิชาชีพสารสนเทศ

บส 491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน

บส 354 ระบบอัตโนมัติในงานสารสนเทศ

บส 401 การอ่านในชีวิตประจำวัน

บส 352 เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูล

บส 351 ฐานข้อมูลเบื้องต้น

บส 471 สัมมนา

บส 201 ความรู้เบื้องต้นทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

บส 202 การอ่านทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

บส 211 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

บส 452 ระบบสำนักงานอัตโนมัติในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ

2.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหารายวิชาในหลักสูตร

บรรณารักษศาสตร์ฯ จำแนกตามปีสำเร็จการศึกษา บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาปี 2549 และปี 2550 มีความคิดเห็นต่อเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ฯ โดยรวมและรายข้อ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

2.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหารายวิชาในหลักสูตร

บรรณารักษศาสตร์ฯ จำแนกตามสถานภาพหลังสำเร็จการศึกษา บัณฑิตที่ทำงานและบัณฑิตที่กำลังศึกษาต่อมีความคิดเห็นต่อเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ฯ โดยรวม และรายข้อไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3

2.5 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับ

ในสังคมฐานความรู้ บัณฑิตส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตในทุกด้าน โดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีความเหมาะสมเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์ รองลงมาคือ ด้านความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.5.1 ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ บัณฑิตมีความเห็นว่า คุณลักษณะที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ รู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมขององค์กรได้เป็นอย่างดี มีทักษะการรู้สารสนเทศเป็นอย่างดี และใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต

2.5.2 ด้านความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ บัณฑิตมีความเห็นว่า คุณลักษณะที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด คือ ความสามารถในการสืบค้นข้อมูล จากอินเทอร์เน็ต และความสามารถในการใช้โปรแกรมสำนักงาน เช่น MS Office นอกนั้นมีความเหมาะสมในระดับมาก โดยมีความเหมาะสมเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก

คือ ความสามารถในการใช้สื่อมัลติมีเดีย ความสามารถในการจัดการฐานข้อมูล และมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้

2.5.3 ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร บัณฑิตมีความเห็นว่าทุกเรื่องมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีความเหมาะสมเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ มีความรู้เกี่ยวกับการบริการลูกค้าหรือการบริการความสัมพันธ์ลูกค้า มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการสมัยใหม่ และมีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

2.6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่น่าสนใจของบัณฑิต ตามลำดับ ดังนี้

2.6.1 ควรเพิ่มรายวิชาทางด้านคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับฮาร์ดแวร์ เครือข่าย ฐานข้อมูล ซอฟต์แวร์ การสร้างเว็บไซต์ การใช้อุปกรณ์สำนักงานต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานทั้งในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ รวมทั้งสาขาวิชาชีพอื่นได้หลากหลายมากขึ้น ทำให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน จำนวน 20 คน

2.6.2 ควรเพิ่มรายวิชาเกี่ยวกับทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ เพราะเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน อีกทั้ง แหล่งข้อมูลส่วนใหญ่มาจากต่างประเทศ จำนวน 18 คน

2.6.3 ควรเพิ่มรายวิชาเกี่ยวกับทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ จำนวน 4 คน

2.6.4 ในทุกรายวิชา ควรบังคับให้นักศึกษาได้อ่านบทความภาษาอังกฤษมากขึ้น จำนวน 3 คน

2.6.5 ควรเพิ่มรายวิชาหรือเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ จำนวน 3 คน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิต

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้จ้างงานส่วนใหญ่มีความพึงพอใจและความคาดหวังต่อบัณฑิตโดยรวม อยู่ในระดับมากในทุก ๆ ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ/วิชาการ 2) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม 3) ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ 4) ด้านทัศนคติต่องานที่ทำ 5) ด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ ทั้งนี้ผู้จ้างงานมีความพึงพอใจเฉลี่ยสูงสุดในด้านคุณธรรมและจริยธรรม รองลงมาคือ ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ สำหรับความคาดหวังเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ รองลงมา คือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยผู้จ้างงานได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับด้านคุณธรรมและจริยธรรมไว้ด้วย กล่าวคือ บัณฑิตควรมีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่หรืองานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้เนื่องจาก สภาพปัจจุบันทั้งทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมไทยเปลี่ยนไปในทางที่แสดงถึงอันตรายต่อความเป็นไทยและความมั่นคงของชาติ เช่น การกระทำผิดจรรยาบรรณในวิชาชีพต่าง ๆ ความหย่อนยานในด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ผู้นำสังคมหรือประเทศไว้ซึ่งคุณธรรมและจริยธรรม ไม่ซื่อสัตย์สุจริต เอาแต่ผลประโยชน์เข้าตนเอง ญาติพี่น้องและพวกพ้อง รวมทั้งความบกพร่องในกิริยามรรยาทและบุคลิกภาพแบบไทย เป็นต้น (ปัญญา รุ่งเรือง. 2546: 2, 22)

อย่างไรก็ตาม ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้จ้างงานที่เฉลี่ยสูงที่สุดนั้น อาจเนื่องมาจากหลักสูตรสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2541 (2541: 1-6) ของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ฯ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีไว้ว่า เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ 1) มีความรู้และทักษะทางด้านบรรณารักษศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถทำงานในหน่วยงานสารสนเทศทั้งภาครัฐและเอกชน 2) สามารถจัดการสารสนเทศ ในการพัฒนาฐานความรู้ 3) มีคุณธรรมและจริยธรรมทางวิชาชีพ 4) มีความรู้ความสามารถ ที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาของคณะมนุษยศาสตร์ คือ “สร้างเสริม ภูมิปัญญา พัฒนาคุณค่าความเป็นมนุษย์” และมีวิสัยทัศน์ที่ “เน้นความเป็นผู้มีคุณธรรม และจริยธรรม มีประสิทธิภาพในการทำงานสอดคล้องกับความต้องการของสังคม” ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอน คณาจารย์จึงสอดแทรกเรื่องราวและคำสอนที่เกี่ยวกับคุณธรรม และจริยธรรมให้กับผู้เรียนมากที่สุด เพื่อสร้างบัณฑิตที่มีคุณค่าความเป็นมนุษย์ ทั้งนี้ยังสอดคล้อง กับลักษณะของคนไทยในอนาคตของสังคมฐานความรู้ กล่าวคือ เป็น “คนดี คนเก่ง คนที่มีสุขภาพดี และมีความสุข” คำแรกที่ว่าเป็นคนดี ก็คือ เป็นคนที่ “ใฝ่รู้คู่คุณธรรม คิดและทำอย่างวิทยาศาสตร์ มีเหตุมีผล” นั่นเอง (วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับคนไทยยุคใหม่ในเศรษฐกิจฐานความรู้. 2545: 5-7)

นอกจากนี้ ยังพบว่าผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของกองแผนงาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งสำรวจความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตคณะวิชาต่าง ๆ ในรุ่นปีการศึกษา 2549 โดยพบว่า ผู้จ้างงานของบัณฑิตภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ฯ มีความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้าน มนุษย์สัมพันธ์ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กองแผนงาน. 2550: 35-37)

เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจกับความคาดหวังของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตในด้านต่าง ๆ ปรากฏว่า โดยรวม ความพึงพอใจที่เป็นจริงกับความคาดหวังของผู้จ้างงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ฯ กำหนดให้รายวิชา บส 302 จิตวิทยาและจริยธรรมในวิชาชีพสารสนเทศ เป็นวิชาเอกบังคับ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหาวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ฯ โดยพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่นำความรู้ในรายวิชานี้ไปใช้ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 3 นอกจากนี้ทางภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ฯ ยังเน้นการเรียนการสอนที่สอดแทรกคุณธรรม และจริยธรรมในทุกวิชาเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และเพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาและวิสัยทัศน์ของคณะมนุษยศาสตร์ดังที่กล่าวมาข้างต้น

2. ความคิดเห็นของผู้จ้างงานเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อรองรับสังคมฐานความรู้

ผลการวิจัย พบว่า ผู้จ้างงานมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของบัณฑิตโดยรวมอยู่ในระดับมากในทุก ๆ ด้าน โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ รองลงมาคือ ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร และด้านความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ ดังความเห็นของเพ็ญศรี ทองใหญ่ ณ อยุธยา (2548: 49-53) ที่กล่าวว่า ห้องสมุด “ดีพร้อม” หรือ “A perfect library” ต้องรวมถึงบรรณารักษ์ ผู้เป็นเสมือนหัวใจของห้องสมุด ดังนั้นบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ดังเช่น บรรณารักษ์ควรมีชีวิตชีวา พร้อมพรั่งด้วยข้อมูล ทันสมัยตลอดเวลา เต็มใจให้ความช่วยเหลือ และสามารถสร้างมนุษยสัมพันธ์ได้ ดังที่เยาวชนรุ่นใหม่มักกล่าวว่า “บรรณารักษ์ต้องเป็นเทพธิดามากกว่านางยักษ์” และต้องทำงานหนักทุกรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่ห้องสมุดพัฒนาปรับเปลี่ยนระบบโดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่เข้ามาใช้ ในการปฏิบัติงานและการให้บริการ ซึ่งเป็นแนวคิดเดียวกับสมบุรณ์ เจตนจิราวัฒน์ (2546: 3-4) นักธุรกิจสารสนเทศ ที่กล่าวว่า ปัจจุบันตลาดแรงงานต้องการบุคลากรสารสนเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บรรณารักษ์ที่มีลักษณะแปรเปลี่ยนไปจากในอดีต ผู้จ้างงานส่วนใหญ่ต้องการบุคลากรที่มีองค์ความรู้ที่กว้าง คือ มีความรู้ทั้งที่เรียนจากมหาวิทยาลัยและนอกมหาวิทยาลัย เช่น ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการ ตลอดจนมีบุคลิกภาพและการสื่อสารที่ดี ทั้งการแต่งกาย กิริยาท่าทางการแสดงความคิดเห็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารกับบุคคลในองค์กร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิมพา อินแบน กุลธิดา ท้วมสุข และ จุฑารัตน์ ศราวณะวงศ์ (2542: 69-82) ซึ่งพบว่า ผู้บริหารองค์กรของรัฐและเอกชนส่วนใหญ่เห็นว่า บุคลากรสารสนเทศควรมีมนุษยสัมพันธ์ และสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ รวมทั้งมีความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีโดยรวมในระดับมาก

3. ความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหาวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่นำความรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ไปใช้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา ปรากฏว่า มีเพียงรายวิชาเดียวที่บัณฑิตนำความรู้ไปใช้ในระดับน้อย คือ รายวิชา บส 442 จดหมายเหตุและสิ่งพิมพ์รัฐบาล สำหรับรายวิชาที่บัณฑิตนำความรู้ไปใช้ในระดับปานกลางมี 16 รายวิชา ส่วนรายวิชาที่บัณฑิตนำความรู้ไปใช้ในระดั้มากมีถึง 13 รายวิชา โดยใน 5 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายวิชาต่อไปนี้

บส 353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ

บส 451 เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น

บส 302 จิตวิทยาและจริยธรรมในวิชาชีพสารสนเทศ

บส 491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน

บส 354 ระบบอัตโนมัติในงานสารสนเทศ

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานเอกชนซึ่งจำเป็นต้องใช้คอมพิวเตอร์ในงานที่ปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นงานบริการหรืองานสำนักงาน เพื่อให้การทำงานมีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น มีความถูกต้อง นำเชื่อถือ และนำข้อมูลไปใช้ร่วมกันได้ รวมทั้งเป็นเครื่องมือสนับสนุนให้หน่วยงานได้เปรียบในเชิงการแข่งขันทางธุรกิจด้วย (พนิดา พานิชกุล, 2549: 7, 203) นอกจากนี้ ในสภาพการทำงานปัจจุบัน บัณฑิตจำเป็นต้องมีจิตวิทยาและจริยธรรมในการทำงาน เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับหน่วยงานหรือองค์กร เพื่อนร่วมงาน และผู้รับบริการได้อย่างดี แม้ว่าบัณฑิตส่วนใหญ่จะทำงานทั้งที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุด/ศูนย์สารสนเทศก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บัณฑิตที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันการศึกษาหรือห้องสมุดที่ใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ สามารถนำความรู้จากในรายวิชา บส 353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ บส 451 เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น และ บส 354 ระบบอัตโนมัติในงานสารสนเทศ ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้จริง

สำหรับรายวิชา บส 491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงานนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ เนื่องจากบัณฑิตได้รับประสบการณ์ตรงจากการฝึกทักษะในวิชาชีพ ช่วยให้บัณฑิตเกิดความมั่นใจในตนเองมากขึ้น นับเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับบัณฑิตได้อย่างดี ทั้งนี้ใช้เวลาฝึกงาน 1 ภาคการศึกษา โดยเข้ารับการฝึก ทั้งจากหน่วยงานภายใน คือ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และหน่วยงานภายนอก เช่น ห้องสมุดรัฐสภา ห้องสมุดสยามสมาคม กองบรรณสารและห้องสมุด กระทรวงการต่างประเทศ อุทยานเพื่อการเรียนรู้ (TK Park) ห้องสมุดมารวย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย) ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC Resource Center) ศูนย์ข้อมูลมติชน และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น

ส่วนในประเด็นรายวิชา บส 442 จดหมายเหตุและสิ่งพิมพ์รัฐบาล ก็เช่นเดียวกันที่บัณฑิตนำความรู้ไปใช้ในระบับน้อย เนื่องจากบัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานเอกชนซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเอกสารจดหมายเหตุและสิ่งพิมพ์รัฐบาล

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของแววตา เตชะทวิวรรณ และศศิพิมล ประพินพงศกร (2551: บทคัดย่อ, 101-106) ซึ่งพบว่า นิสิตที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) ทุกชั้นปี และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2547 มีความเห็นว่า รายวิชาที่มีความเหมาะสมและต้องการในระดับมากที่สุด ได้แก่ รายวิชา บส 353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ บส 451 เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น และ บส 491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน

นอกจากนี้ บัณฑิตยังให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ คือ เสนอให้เพิ่มรายวิชาเกี่ยวกับทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ เพราะเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน และแหล่งข้อมูลส่วนใหญ่มาจากต่างประเทศ ตลอดจนเสนอแนะให้ทุกรายวิชาจัดการเรียนการสอนที่บังคับให้นิสิต

อ่านบทความภาษาอังกฤษมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้จ้างงานในเรื่องความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อติดต่อสื่อสารในการทำงาน และยังสอดคล้องกับความเห็นของ สุมิตรา จันทรเงา (2547: 5) ที่เสนอว่าบุคลากรที่พึงประสงค์ในสังคมฐานความรู้ควรมีคุณลักษณะสำคัญประการหนึ่ง คือ มีความรู้ภาษาอังกฤษอย่างดี คล่องแคล่วในด้านการสื่อสาร พูด อ่าน และเขียน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ฯ จำแนกตามปีที่สำเร็จการศึกษา ปรากฏว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาปี 2549 และปี 2550 มีความคิดเห็นต่อเนื้อหาวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ฯ โดยรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 อาจเป็นเพราะบัณฑิตทั้ง 2 รุ่นใช้หลักสูตรฉบับเดียวกัน คือ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2541 อีกทั้งช่วงเวลาที่ใช้ในการเรียนใกล้เคียงกันไม่ห่างกันมาก ตลอดจนคณาจารย์ผู้สอนก็เป็นกลุ่มเดียวกัน

เช่นเดียวกัน เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อเนื้อหาวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ฯ จำแนกตามสถานภาพหลังสำเร็จการศึกษา พบว่า บัณฑิตที่ทำงานและบัณฑิตที่กำลังศึกษาต่อมีความคิดเห็นต่อเนื้อหาวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ฯ โดยรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในยุคสังคมฐานความรู้เป็นสังคมที่ต้องอาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศเพื่อให้สารสนเทศและความรู้กระจายไปได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็วโดยไร้ข้อจำกัดเรื่องเวลาและสถานที่ (จรัส สุวรรณเวลา. 2547: 13) ดังนั้นบัณฑิตที่ทำงานในภาคต่าง ๆ โดยเฉพาะภาคเศรษฐกิจต้องใช้ทักษะ ความรู้และความเชี่ยวชาญสูงในการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายสารสนเทศ (ณัฐธินิศา ช่อโพธิ์ทอง; และ ศรีศักดิ์ จามรมาน. 2547: 20) ส่วนบัณฑิตที่กำลังศึกษาต่อก็เช่นกันสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้ได้ เนื่องจากในการเรียนการสอนระดับปริญญาโทจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าอย่างเข้มข้น ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศและความรู้ที่หลากหลาย

4. ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้

ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต โดยรวมอยู่ในระดับมากในทุก ๆ ด้าน เช่นเดียวกับความคิดเห็นของผู้จ้างงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ นับเป็นคุณลักษณะสำคัญที่บัณฑิตและผู้จ้างงานเห็นพ้องต้องกันว่าเหมาะสมที่สุด ทั้งนี้บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่า ควรเน้นในเรื่องต่อไปนี้มากที่สุด คือ การรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมขององค์กรได้ เป็นอย่างดี ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต และมีทักษะการรู้สารสนเทศเป็นอย่างดี ตามลำดับ

ส่วนด้านความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีความเหมาะสม

อยู่ในระดับมาก รองจากด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่า ควรเน้นในเรื่องต่อไปนี่มากที่สุด คือ ความสามารถในการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และความสามารถในการใช้โปรแกรมสำนักงาน เช่น MS Office นอกจากนี้ บัณฑิตส่วนใหญ่ยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรเพิ่มรายวิชาทางด้านคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับฮาร์ดแวร์ เครือข่าย ฐานข้อมูล ซอฟต์แวร์ การสร้างเว็บไซต์ การใช้อุปกรณ์สำนักงานต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานทั้งในวิชาชีพ บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ รวมทั้งสาขาวิชาชีพอื่นได้หลากหลายมากขึ้น ทำให้เป็นที่ยึดต้องการของตลาดแรงงาน จำนวนมากถึง 20 คน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้จ้างงานเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทักษะพื้นฐานทางวิชาชีพที่สำคัญของบรรณารักษ์ในอนาคต คือ ทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะเกี่ยวกับการสื่อสาร และทักษะเกี่ยวกับการจัดการสารสนเทศ (กิตติพร เพชรพราว. 2543: บทคัดย่อ) นอกจากนี้ ยังพบว่า ผลงานวิจัยสอดคล้องกับข้อเสนอแนะจากงานวิจัยของรัตน ฤณ ลำพูน และตรุณี ฤณ ลำปาง (2548: บทคัดย่อ) โดยเสนอให้เพิ่มความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ (ปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2530) ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คุณลักษณะด้านสุดท้ายคือ ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร บัณฑิตส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ทุกเรื่องมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีความเหมาะสมเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก คือ มีความรู้เกี่ยวกับการบริการลูกค้าหรือการบริการความสัมพันธ์ลูกค้า และมีความรู้/ทักษะในการบริหารจัดการสมัยใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้จ้างงานเช่นกัน นอกจากนี้ยังพบว่าผลงานวิจัยสอดคล้องกับข้อเสนอแนะจากงานวิจัยของรัตน ฤณ ลำพูน และตรุณี ฤณ ลำปาง (2548: บทคัดย่อ) ซึ่งเสนอให้เพิ่มความรู้เกี่ยวกับการตลาดในงานบริการในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ (ปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2530) ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ในอดีตที่ผ่านมา สถาบันการศึกษาทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ส่วนใหญ่กำหนดวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิตออกไปสู่ตลาดแรงงาน โดยเน้นกลุ่มห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศที่สังกัดองค์กรหรือหน่วยราชการ สำหรับตำแหน่งงานนั้น มักจะบรรจุในตำแหน่งบรรณารักษ์หรือครูบรรณารักษ์ แต่ในปัจจุบัน เมื่อก้าวเข้าสู่ยุคสังคมฐานความรู้ ซึ่งเป็นช่วงแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างมากภายในสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ อันส่งผลกระตุ้นให้สถาบันการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์ฯ เร่งปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของตลาดแรงงานและสังคม ที่น่าสังเกตคือ หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ เป็นการผสมผสานระหว่างวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ซึ่งเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ดังนั้นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในสาขานี้ เมื่อก้าวเข้าสู่ตลาดแรงงาน จึงได้เปรียบสาขาวิชาอื่น คือ มีเส้นทางวิชาชีพที่เปิดกว้างและหลากหลาย บัณฑิตสามารถทำงานได้ทั้งในภาครัฐบาลและเอกชน ทั้งตำแหน่งบรรณารักษ์และตำแหน่งงานอื่น ๆ ที่เปิดรับในปัจจุบัน

ดังนั้นภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นสถาบันเก่าแก่ และมีชื่อเสียงในการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จึงควรปรับปรุงหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้จ้างงาน และบัณฑิตมากที่สุด รวมทั้งพัฒนาให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อทันต่อความเปลี่ยนแปลง ที่รวดเร็วในสังคมฐานความรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

1.1 ภาควิชา ควรสอดแทรกเนื้อหาด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ และด้านคุณธรรมและจริยธรรมไว้ในรายวิชาต่าง ๆ หรือกิจกรรมของภาควิชา เนื่องจาก เป็นความคาดหวังสูงสุดของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิต

1.2 ภาควิชา ควรให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้จ้างงานและบัณฑิต โดยให้ความสำคัญต่อความรู้ที่จำเป็นในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ องค์กร และความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.3 ภาควิชา ควรพิจารณาเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาบุคลิกภาพ และทักษะภาษาอังกฤษในรายวิชาของหลักสูตรตามความเหมาะสม

1.4 ภาควิชา ควรสร้างจิตสำนึกให้บัณฑิตรักในวิชาชีพบรรณารักษ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการติดตามผลบัณฑิตอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และอาจใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพร่วมในการเก็บข้อมูลตามความเหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก

2.2 ควรศึกษาการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในประเทศไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนและตลาดแรงงานในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กันยารัตน์ ดัดพันธ์. (2544, มกราคม). สถานภาพการทำงานของบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์. *บรรณารักษศาสตร์ จุฬาย. 21(1): 59-73.*
- กิตติพร เพชรพราว. (2543). คุณลักษณะและทักษะพื้นฐานทางวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์สำหรับบรรณารักษ์ในอนาคต. *ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์).* กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรัส สุวรรณเวลา. (2547). *วิกฤตยิ่งยวดของอุดมศึกษาไทย: มหาวิทยาลัยจะอยู่รอดได้อย่างไรในศตวรรษที่ 21.* สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2552, จาก <http://council.chula.ac.th/annouce/Univ.crisis190147.html.doc>
- ณัฐธินิชา ช่อโพธิ์ทอง; และ ศรีศักดิ์ จามรมาน. (2547). นักสารสนเทศที่พึงประสงค์ในยุคสังคมฐานความรู้. ใน *การสัมมนาวิชาการเรื่องบัณฑิตสารสนเทศสำหรับสังคมฐานความรู้: ความต้องการ คุณภาพ และความคาดหวัง.* หน้า 20. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บัวพันธ์ กำเนิดสิงห์. (2539). *การติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2527-2538.* ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ปัญญา รุ่งเรือง. (2546). การปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นไทย ความรักชาติและวัฒนธรรมไทย. ใน *รายงานสรุปผลการวิจัยเรื่องการฟื้นฟูวัฒนธรรมเพื่อความมั่นคงของชาติ.* หน้า 1-30. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พนิดา พานิชกุล. (2549). *เทคโนโลยีสารสนเทศ.* กรุงเทพฯ: เคทีพี คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์.
- พิมพ์า อินแบน; กุลธิดา ท้วมสุข; และ จุฑารัตน์ ศรารณะวงศ์. (2542, กันยายน-ธันวาคม). ลักษณะงานและความรู้ความสามารถของบุคลากรให้บริการสารนิเทศในองค์กรของรัฐและเอกชนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร. *บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข. 17(3): 69-82.*
- เพ็ญศรี ทองใหญ่ ณ อยุธยา. (2548, กรกฎาคม-กันยายน). ห้องสมุด"ดีพร้อม"เป็นอย่างไร. *วารสารห้องสมุด. 49(3): 49-53.*
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กองแผนงาน. (2550). *รายงานการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนายจ้าง/ผู้บังคับบัญชาที่มีต่อบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รุ่นปีการศึกษา 2549.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย.
- (2551). *รายงานภาวะการทำงานทำของบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รุ่นปีการศึกษา 2549-2550.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย.

- รัตนา ณ ลำพูน. (2548). บทบาทห้องสมุดกับการจัดการความรู้. สืบค้นเมื่อ 19 ตุลาคม 2549, จาก <http://www.mfu.ac.th/center/lrem/document%20ppt/Rattana.ppt>
- รัตนา ณ ลำพูน; และ ดรุณี ณ ลำปาง. (2548). รายงานการวิจัย ประสิทธิภาพของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ (ปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2530) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิต ปีการศึกษา 2533-2545. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ลลิตา กิตติประसार. (2518). การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตวิชาบรรณารักษศาสตร์และผู้สำเร็จประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะบรรณารักษศาสตร์จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาปีการศึกษา 2508-2516. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วุฒิพงศ์ เตชะดำรงสิน. (2547). นักสารสนเทศที่พึงประสงค์ในยุคสังคมฐานความรู้. ใน การสัมมนาวิชาการเรื่องบันทึกตาสารสนเทศสำหรับสังคมฐานความรู้: ความต้องการ คุณภาพ และความคาดหวัง. หน้า 15-18. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์-มีนาคม). ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้. ข่าวสารวิจัยการศึกษา. 18(3): 8-11.
- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับคนไทยยุคใหม่ในเศรษฐกิจฐานความรู้. (2545). ใน เอกสารการประชุมทางวิชาการประจำปีของที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย วันที่ 22 - 23 พฤศจิกายน 2545. หน้า 5-7. เชียงราย: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- แววดา เตชาทวิวรรณ; และ ศติพิมล ประพินพงศกร. (2551). สภาพและความต้องการหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ระดับปริญญาตรี ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมบูรณ์ เจตนจิราวัฒน์. (2546, กรกฎาคม-ธันวาคม). บุคลากรด้านสารสนเทศ(บรรณารักษ์) ที่พึงประสงค์. โคมทัศน์. 24(2): 3-4.
- สมาน ลอยฟ้า; จุฑารัตน์ ศรทวนวงศ์; และ ศักดา จันทร์ประเสริฐ. (2545, กันยายน-ธันวาคม). ความคิดเห็นของนายจ้างต่อความรู้ความสามารถของมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข. 20(3): 23-31.
- [สมาร์ทเอสเอ็มอีเอส]Smart SMES: ฝึกอบรมพนักงานอย่างได้ผล. (2548, 5 สิงหาคม). ผู้จัดการรายสัปดาห์. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2552, จาก <http://www.manager.co.th/mgrWeekly/ViewNews.aspx?NewsID=9480000105260>

- สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์; และคนอื่น ๆ. (2550). รายงานการวิจัยเรื่องสถานภาพการทำงานและความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2532-2548. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุมิตรา จันทร์เงา. (2547). นักสารสนเทศที่พึงประสงค์ในธุรกิจสื่อสารมวลชน. ใน การสัมมนาวิชาการเรื่องบัณฑิตสารสนเทศสำหรับสังคมฐานความรู้: ความต้องการ คุณภาพ และความคาดหวัง. หน้า 5. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2548). สังคมฐานความรู้ (Knowledge-Based Society). สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2551, จาก http://www.nrct.net/downloads/WSF_4.pdf
- หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2541. (2541). กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

(สำหรับผู้จ้างงานบัณฑิต)

เรื่อง

การติดตามผลบัณฑิตหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อการพัฒนาหลักสูตรสำหรับสังคมฐานความรู้

คำชี้แจง

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และเพื่อทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้จ้างงานที่มีต่อคุณภาพบัณฑิตที่ใช้หลักสูตรภาควิชา ผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะนำไปปรับใช้กับหลักสูตรที่จะมีการพัฒนา โดยเฉพาะหลักสูตรสำหรับสังคมฐานความรู้ และประโยชน์ในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน

แบบสอบถามชุดนี้จัดแบ่งข้อคำถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของนายจ้าง

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจและความคาดหวังที่มีต่อบัณฑิตในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้จ้างงาน

1. ตำแหน่งงาน.....
2. ชื่อหน่วยงาน.....
3. อายุการดำเนินงานของหน่วยงาน.....ปี

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจและความคาดหวังที่มีต่อบัณฑิตในด้านต่าง ๆ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างเพื่อแสดงระดับความพึงพอใจและระดับความคาดหวังของท่านที่มีต่อบัณฑิต

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ					ระดับความคาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ/วิชาการ										
1. รอบรู้ในสาขาวิชาของตนเองอย่างถูกต้อง										
2. รอบรู้ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง										
3. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ										
4. สามารถใช้ภาษาไทยติดต่อสื่อสารในการทำงาน										
5. สามารถใช้ภาษาอังกฤษติดต่อสื่อสารในการทำงาน										
6. สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ตามหลักวิชาเพื่อแก้ปัญหาในการทำงาน										
7. สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำงานแก่ผู้เกี่ยวข้อง										
8. สามารถปฏิบัติงานตามคำสั่งหรืองานที่ได้รับมอบหมาย										
9. สามารถใช้อุปกรณ์สำนักงาน										
10. สามารถวิเคราะห์เนื้อหาของเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน										
11. มีความสามารถในการเป็นผู้วิจัย										
12. มีความสามารถในการเป็นผู้ช่วยนักวิจัย										

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ					ระดับความคาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม										
1. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต										
2. มีน้ำใจ/เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน										
3. ปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียร										
4. ใช้ทรัพยากรของหน่วยงานอย่างประหยัดและรู้คุณค่า										
5. มีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน										
6. ยึดถือระเบียบกฎกติกาและพันธสัญญาที่ทำได้กับหน่วยงาน										
7. ใช้จ่ายอย่างประหยัดและเหมาะสมกับฐานะ										
8. อุทิศเวลาในการทำงาน										
9. อุทิศตนช่วยเหลือสังคม										
10. มีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล										
ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์										
1. มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใส										
2. มีความเป็นกันเอง/เป็นมิตรกับเพื่อนร่วมงาน										
3. ให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น										
4. ปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน/ผู้เกี่ยวข้องได้										
5. มีความเป็นผู้นำ										
6. มีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา										

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ					ระดับความคาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง		น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7. สนใจ ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ										
8. มีความเป็นประชาธิปไตย										
9. รู้จักกาลเทศะ										
10. แต่งกายเหมาะกับกาลเทศะ										
11. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์										
12. มีความเชื่อมั่นในตนเอง										
13. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน										
ด้านทัศนคติต่องานที่ทำ										
1. มุ่งมั่นในการพัฒนางานที่รับผิดชอบ										
2. มุ่งมั่นในการทำงานเพื่อชื่อเสียงขององค์กร										
3. มีความคิดที่จะปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพ										
4. มีความคิดริเริ่มหรือสร้างสรรค์ต่องานที่ทำ										
5. มีความจงรักภักดีต่อองค์กร										
6. มีความคิดที่จะประเมินผลการปฏิบัติงานของตน										
7. ความมีจิตใจให้บริการ										
ด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ										
1. ใช้วิชาชีพที่ศึกษามา ให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง										

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ					ระดับความคาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. ให้ความเสมอภาคแก่ผู้ใช้บริการ										
3. ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน										
4. พัฒนาคณะให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ										
5. ให้ความร่วมมือ/ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของเพื่อนร่วมงานเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย										
6. รักษาความลับในงานอย่างเข้มงวด										
7. ไม่ประพฤติดนินทาให้เสื่อมเสียในวิชาชีพ										

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับ
ในสังคมฐานความรู้

กรุณาให้นักความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับการปฏิบัติงาน
ในสังคมฐานความรู้ ว่าควรมีคุณลักษณะอย่างไร

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ					
1. สามารถใช้โปรแกรมสำนักงาน เช่น MS.Office					
2. สามารถใช้สื่อมัลติมีเดีย เช่น กล้องดิจิทัล DVD					
3. สามารถสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต					
4. สามารถจัดการฐานข้อมูล					
5. มีความรู้เกี่ยวกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce)					
6. มีความรู้ในการแก้ปัญหาเบื้องต้นเกี่ยวกับฮาร์ดแวร์					
7. มีความรู้เกี่ยวกับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์					
8. มีความรู้ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมใหม่					
9. มีความรู้ในเทคนิคของเหมืองข้อมูล (Data Mining)					
10. มีความรู้ความสามารถในการจัดทำเว็บไซต์					
11. มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้					
12. สามารถสร้างเครือข่ายให้เกิดขึ้นเป็นความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน					
13. มีความรู้เกี่ยวกับ Open Source Software					
14. มีความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการสื่อสารข้อมูล					

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
15. มีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานที่ใช้ในการจัดการข้อมูล เช่น Metadata, XML, GDX เป็นต้น					
16. มีความรู้ในกฎหมายการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ICT Law)					
ความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร					
1. สามารถพัฒนาระบบบริหารจัดการภายในองค์กร					
2. มีความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์					
3. มีความรู้เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาและการนำไปใช้ ได้แก่ ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และเครื่องหมายการค้า					
4. สามารถบูรณาการความรู้เพื่อหล่อหลอม จนเกิดความคิด ใหม่ ๆ และการประดิษฐ์ใหม่ ๆ ขึ้นมาใช้ในองค์กร					
5. มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการสมัยใหม่					
6. มีความรู้และทักษะด้านการตลาด					
7. มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์					
8. มีความรู้เกี่ยวกับดัชนีวัดคุณภาพและความสำเร็จของ การดำเนินงาน					
9. มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการโครงการ					
10. มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา					
11. มีความรู้เกี่ยวกับการบริการลูกค้าหรือการบริหาร ความสัมพันธ์ลูกค้า					
12. มีความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคมและธุรกิจ					

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์					
1. มีภาวะของความเป็นผู้นำ					
2. มีการทำงานเป็นทีม					
3. รู้จักประนีประนอมและอำนวยความสะดวก					
4. รู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง					
5. มีมนุษยสัมพันธ์					
6. สนใจข่าวสารและรู้เท่าทันเหตุการณ์					
7. มีทักษะการรู้สารสนเทศเป็นอย่างดี					
8. ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต					
9. สามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมขององค์กรได้เป็นอย่างดี					
10. คิดอย่างเป็นระบบ					
11. มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนางาน					
12. สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ แล้วนำมาปรับ ใช้ในองค์กรได้					
13. เป็นผู้อยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง องค์กรและสังคม					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.1 ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ/วิชาการ

.....

.....

3.2 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

.....

.....

3.3 ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

.....

.....

3.4 ด้านทัศนคติต่องานที่ทำ

.....

.....

3.5 ด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือเป็นอย่างสูง
คณะผู้วิจัย

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

(สำหรับบัณฑิต)

เรื่อง

การติดตามผลบัณฑิตหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อการพัฒนาหลักสูตรสำหรับสังคมฐานความรู้

คำชี้แจง

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และเพื่อทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบัณฑิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนเนื้อหาวิชาในหลักสูตร ตลอดจนติดตามคุณภาพบัณฑิตที่ใช้หลักสูตรภาควิชาฯ ผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะนำไปปรับใช้กับหลักสูตรที่จะมีการพัฒนา โดยเฉพาะหลักสูตรสำหรับสังคมฐานความรู้ และประโยชน์ในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน

แบบสอบถามชุดนี้จัดแบ่งข้อคำถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และ
สารสนเทศศาสตร์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหรือเติมข้อความตามสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ปีการศึกษาที่ท่านสำเร็จการศึกษา

☐ พ.ศ. 2549

☐ พ.ศ. 2550

3. สถานภาพการทำงานของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

3.1 ☐ ทำงาน โปรดระบุ ตำแหน่งงานหรืออาชีพที่ท่านทำ.....

☐ เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ

☐ ไม่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ

3.2 ☐ ทำงานก่อนเป็นเวลา.....ปี โปรดระบุ ตำแหน่งงานหรืออาชีพที่ท่านทำ.....

แล้วจึงศึกษาต่อ โปรดระบุ คณะ สาขาวิชา.....

สถาบันมหาวิทยาลัย.....

3.3 ☐ ศึกษาต่อหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้วทันที

โปรดระบุ คณะ สาขาวิชา.....

สถาบันมหาวิทยาลัย.....

3.4 ☐ ไม่มีงานทำ โปรดระบุเหตุผล.....

(ถ้าเลือกข้อ 3.3, 3.4 ให้ข้ามไปตอบตอนที่ 2)

4. ประสบการณ์ทำงานในหน่วยงานปัจจุบัน โปรดระบุ ปี.....เดือน
5. ประเภทของหน่วยงานที่สังกัด
- ☐ หน่วยงานรัฐ ☐ หน่วยงานเอกชน
☐ รัฐวิสาหกิจ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
6. เงินเดือนหรือรายได้ต่อเดือนที่ได้รับในปัจจุบัน โปรดระบุ

**ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์
และสารสนเทศศาสตร์**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างเพื่อแสดงระดับความคิดเห็นของท่าน

กรุณาให้น้ำหนักการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์
และสารสนเทศศาสตร์ไปใช้ประโยชน์และหรือประยุกต์ใช้กับการทำงานในหน่วยงานของท่าน

รายวิชา	ระดับการนำความรู้ไปใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. บส 201 ความรู้เบื้องต้นทางบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์					
2. บส 202 การอ่านทางบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์					
3. บส 211 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ					
4. บส 302 จิตวิทยาและจริยธรรมในวิชาชีพสารสนเทศ					
5. บส 311 การทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ					
6. บส 312 การจัดหมวดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้					
7. บส 313 การจัดหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน					
8. บส 314 การจัดการสื่อโสตทัศน์					
9. บส 321 บริการอ้างอิง					
10. บส 341 ดรรชนีและบรรณานุกรม					
11. บส 342 แหล่งสารสนเทศทางมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์					
12. บส 343 แหล่งสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี					
13. บส 344 แหล่งสารสนเทศทางธุรกิจและอุตสาหกรรม					
14. บส 345 วารสารและหนังสือพิมพ์					
15. บส 351 ฐานข้อมูลเบื้องต้น					
16. บส 352 เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูล					
17. บส 353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ					
18. บส 354 ระบบอัตโนมัติในงานสารสนเทศ					
19. บส 401 การอ่านในชีวิตประจำวัน					

รายวิชา	ระดับการนำความรู้ไปใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
20. บส 412 ธุรกิจการพิมพ์					
21. บส 414 หลักสูตรและการสอนการใช้ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ					
22. บส 421 บริการและกิจกรรมในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ					
23. บส 423 บริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์					
24. บส 431 การจัดการห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ					
25. บส 442 จดหมายเหตุและสิ่งพิมพ์รัฐบาล					
26. บส 451 เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น					
27. บส 452 ระบบสำนักงานอัตโนมัติในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ					
28. บส 453 ระบบห้องสมุดดิจิทัล					
29. บส 471 สัมมนา					
30. บส 491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับในสังคมฐานความรู้
 กรุณาให้นักศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อรองรับการ
 ปฏิบัติงานในสังคมฐานความรู้ ว่าควรมีคุณลักษณะอย่างไร

คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ					
1. สามารถใช้โปรแกรมสำนักงาน เช่น MS.Office					
2. สามารถใช้สื่อมัลติมีเดีย เช่น กล้องดิจิทัล DVD					
3. สามารถสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต					
4. สามารถจัดการฐานข้อมูล					
5. มีความรู้เกี่ยวกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce)					
6. มีความรู้ในการแก้ปัญหาเบื้องต้นเกี่ยวกับฮาร์ดแวร์					
7. มีความรู้เกี่ยวกับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์					
8. มีความรู้ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมใหม่					
9. มีความรู้ในเทคนิคของเหมืองข้อมูล (Data Mining)					
10. มีความรู้ความสามารถในการจัดทำเว็บไซต์					
11. มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้					
12. สามารถสร้างเครือข่ายให้เกิดขึ้นเป็นความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน					
13. มีความรู้เกี่ยวกับ Open Source Software					

คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14. มีความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการสื่อสารข้อมูล					
15. มีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานที่ใช้ในการจัดการข้อมูล เช่น Metadata, XML, GDX เป็นต้น					
ความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร					
1. สามารถพัฒนาระบบบริหารจัดการภายในองค์กร					
2. มีความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์					
3. มีความรู้เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาและการนำไปใช้ ได้แก่ ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และเครื่องหมายการค้า					
4. สามารถบูรณาการความรู้เพื่อหล่อหลอม จนเกิดความคิด ใหม่ ๆ และการประดิษฐ์ใหม่ ๆ ขึ้นมาใช้ในองค์กร					
5. มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการสมัยใหม่					
6. มีความรู้และทักษะด้านการตลาด					
7. มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์					
8. มีความรู้เกี่ยวกับดัชนีวัดคุณภาพและความสำเร็จของ การดำเนินงาน					
9. มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการโครงการ					
10. มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา					
11. มีความรู้เกี่ยวกับการบริการลูกค้าหรือการบริหาร ความสัมพันธ์ลูกค้า					
12. มีความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคมและธุรกิจ					
บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์					
1. มีภาวะของความเป็นผู้นำ					
2. มีการทำงานเป็นทีม					
3. รู้จักประนีประนอมและอำนวยความสะดวก					
4. รู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง					
5. มีมนุษยสัมพันธ์					
6. สนใจข่าวสารและรู้เท่าทันเหตุการณ์					
7. มีทักษะการรู้สารสนเทศเป็นอย่างดี					
8. ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต					
9. สามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมขององค์กรได้ อย่างดี					
10. คิดอย่างเป็นระบบ					
11. มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนางาน					
12. สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ แล้วนำมาปรับ ใช้ในองค์กรได้					

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

1. ชื่อผู้วิจัย

นางสาวอรัทัย วารีสอาด

Miss Aurathai Wareesa-ard

ตำแหน่ง สถานที่ทำงานปัจจุบัน

อาจารย์

ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทร. 02-6495577, 02-6641000 ต่อ 6306

โทรสาร 02-2600122 aurathai@swu.ac.th

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2524

วุฒิ ศษ.บ. (ภาษาอังกฤษ)

มหาวิทยาลัยศิลปากร

พ.ศ. 2527

วุฒิ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์ในการวิจัย

1. ได้รับเชิญเป็นนักวิจัยรับเชิญ (A Visiting Research Scholar) ของศูนย์ศึกษาเอเชียอาคเนย์ (The Center for Southeast Asian Studies) มหาวิทยาลัยเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 7 มกราคม 2535 ถึงวันที่ 6 มกราคม 2536

2. เป็นกรรมการแผนกวิจัยและพัฒนาของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยประจำปี 2538-2539

3. ได้รับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย เรื่อง การสืบค้นรายการทรัพยากรสารสนเทศจากระบบ OPAC ของนิสิตในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา ปี พ.ศ. 2543

4. ได้รับเชิญเป็น Visiting Scholar ของ School of Information Management, Victoria University of Wellington ประเทศนิวซีแลนด์ เป็นเวลา 3 เดือน ตั้งแต่วันที่ 8 มีนาคม ถึงวันที่ 5 มิถุนายน 2547

5. เป็นกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ประจำสาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

6. เป็นกรรมการควบคุมปริญาานิพนธ์และสารนิพนธ์ ประจำสาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลงานวิจัย

1. งานวิจัยเดี่ยว

- อรรถัย วารีสอาด. (2531). รายงานผลโครงการสำรวจหนังสือของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ครั้งที่ 1: 9 พฤษภาคม -1 มิถุนายน 2531. กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2535). การศึกษาข้อมูลในการลงรายการเอกสารการประชุมภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาเอเชียอาคเนย์ มหาวิทยาลัยเกียวโต.
- (2546). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดเรียนรู้ผ่านเว็บเรื่องเทคนิคการสืบค้นฐานข้อมูล IPAC ของ หอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณรายได้ คณะมนุษยศาสตร์ มศว ปี 2546)
- (2547). รายงานผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องจากโรงเรียนสู่แหล่งสารสนเทศสำคัญทางอินเทอร์เน็ต. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและหอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์.
- (2551). รายงานการวิจัยเรื่องการใช้โปรแกรมเอนด์โน้ต (Endnote) เพื่อการจัดการบรรณานุกรมในแบบของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณรายได้ คณะมนุษยศาสตร์ มศว ปี 2550)
- Aurathai Wareesa-ard. (1992). *Library Acquisitions List : Thai Materials ; No. 11(December 1992) Volume 1-2*. Kyoto: The Center for Southeast Asian Studies, Kyoto University.

2. งานวิจัยร่วม

- สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. คณะทำงานฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา. (2538). การศึกษาสถานภาพงานอนุรักษ์และบำรุงรักษาทรัพยากรห้องสมุดในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. กรุงเทพฯ: คณะทำงานฝ่ายฯ.
- อัญชลี อำนาจธรรม; และคนอื่น ๆ. (2533). รายงานการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้ใช้และบุคลากรห้องสมุดต่ออาคารสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

2. ชื่อผู้วิจัย

นายเทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง

Mr. Therdsak Maitaouthong

ตำแหน่ง สถานที่ทำงานปัจจุบัน

อาจารย์

ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทร. 02-6495577, 02-6641000 ต่อ 6306

โทรสาร 02-2600122 therdsakm@swu.ac.th

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2538

วุฒิ ศศ.บ. เกียรตินิยมอันดับสอง

(บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2542

วุฒิ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์ในการวิจัย

1. เป็นกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ประจำสาขาวิชา
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. เป็นกรรมการควบคุมปริญญาโทและปริญญาตรี ประจำสาขาวิชา
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลงานวิจัย

1. งานวิจัยเดี่ยว

เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง. (2550). การประเมินการรู้สารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ของนิสิตสาขามหาบัณฑิตและสารนิเทศศาสตร์ : รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ:
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
(ทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณรายได้ คณะมนุษยศาสตร์ มศว ปี 2549)

2. งานวิจัยร่วม

- ความพึงพอใจการบริการของผู้ใช้หอสมุด พระราชวังสนามจันทร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขต
พระราชวังสนามจันทร์. (2544). นครปฐม: หอสมุด พระราชวังสนามจันทร์
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร. (งบวิจัยของสำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศิลปากร)
- ผลการสำรวจเรื่องการใช้ฐานข้อมูล E-Reference Database ของบุคลากรมหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์. (2544). นครปฐม: หอสมุด พระราชวังสนามจันทร์
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร. (งบวิจัยของสำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศิลปากร)
- รายงานผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการสืบค้นสารสนเทศเพื่อการสร้างผลงาน. (2547).
กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. (งบสนับสนุนจากโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน)

3. ชื่อผู้วิจัย

นางสาวนุชรี ตริโลจน์วงศ์

Miss Nusharee Trelojwong

ตำแหน่ง สถานที่ทำงานปัจจุบัน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทร. 02-6495577, 02-6641000 ต่อ 6306

โทรสาร 02-2600122 nusharee@swu.ac.th

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2523

วุฒิ อ.บ. (บรรณารักษศาสตร์)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

วุฒิ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์ในการวิจัย

1. เป็นกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ประจำสาขาวิชา
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. เป็นกรรมการควบคุมปริญญาโทและสารนิพนธ์ ประจำสาขาวิชา
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลงานวิจัย: งานวิจัยร่วม

โครงการบริการวิชาการสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ในชุมชนชนบท. (2531). มหาสารคาม:

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาสารคาม. (องค์การยูเนสโก)

โครงการวิจัยการประเมินผลการเรียนการสอนวิชา บส 101: สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า.

(2546). กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ. (งบสนับสนุนจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประจำปีงบประมาณ 2545)

รายงานผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการสืบค้นสารสนเทศเพื่อการสร้างผลงาน. (2547).

กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ. (งบสนับสนุนจากโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน)

4. ชื่อผู้วิจัย

นางสาวพัชร พิพิธกุล

Miss Patchara Pipitkul

ตำแหน่ง สถานที่ทำงานปัจจุบัน

อาจารย์

ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทร. 02-6495551, 02-6641000 ต่อ 6307, 6308

โทรสาร 02-2600122 patch1569@yahoo.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2541

วุฒิ กศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ. 2546

วุฒิ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ. 2549

วุฒิ ค.ม. (วิจัยการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลงานวิจัย: งานวิจัยเดี่ยว

พัชร พิพิธกุล. (2551). การใช้ *Second Life* เพื่อการเรียนรู้การสอนสาขามานุษยวิทยา

และสารนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

5. ชื่อผู้วิจัย

นางสาวศศิพิมล ประพินพงศกร

Miss Sasipimol Prapinpongsakorn

ตำแหน่ง สถานที่ทำงานปัจจุบัน

อาจารย์

ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทร. 02-6495547, 02-6641000 ต่อ 6300, 6301

โทรสาร 02-2600122

sasipimol@swu.ac.th

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2539

วุฒิ ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. 2543

วุฒิ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์ในการวิจัย

1. เป็นกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ประจำสาขาวิชา
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. เป็นกรรมการควบคุมปริญญาโทและสารนิพนธ์ ประจำสาขาวิชา
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลงานวิจัย

1. งานวิจัยเดี่ยว

ศศิพิมล ประพินพงศกร. (2551). การประเมินคุณภาพของตัวแบบประเมินเว็บไซต์ห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

2. งานวิจัยร่วม

สุพรรณ ส่องแสงจันทร์; และคนอื่น ๆ. (2551). *บทบาทในการสอนการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ คณะมนุษยศาสตร์ มศว ประจำปี 2550)*

แววดา เตชาทวีวรรณ; และ ศติพิมล ประพินพงศกร. (2551). *สภาพและความต้องการหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ระดับปริญญาตรี ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ คณะมนุษยศาสตร์ มศว ประจำปี 2548)*
